

SUONENJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2016

SISÄLLYSLUETTELO

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2016

- 1. TOIMINTAKERTOMUS**
 - 1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat
 - 1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus
 - 1.1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa
 - 1.1.2.1. Suonenjoen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
 - 1.1.2.2. Yleinen taloudellinen kehitys
 - 1.1.2.3. Oman talousalueen kehitys
 - 1.1.2.4. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja talouden tarkastelu
 - 1.1.2.5. Henkilöstö
 - 1.1.2.6. Ympäristötekijät
 - 1.2. Kokonaistalouden tarkastelu
 - 1.2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
 - Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.2. Toiminnan rahoitus
 - Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - 1.2.3. Rahoitusasema ja sen muutokset
 - Tase ja sen tunnusluvut
 - 1.2.4. Kunnan kokonaistulot ja -menot
 - Kaupungin kokonaistulot ja menot
 - 1.3. Konsernitarkastelu
 - 1.3.1. Yhdistelmä kuntakonsernin tilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä
 - 1.3.2. Konsernin toiminnanohjaus
 - 1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat
 - 1.3.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä
 - 1.3.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
 - Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut
 - Konsernitase ja sen tunnusluvut
 - 1.4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä
 - 1.5. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä
 - 1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely
 - 1.5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet
- 2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN**
 - 2.1. Tavoitteiden toteutuminen
 - 2.2. Käyttötalouden toteutuminen
 - 2.3. Tuloslaskelman toteutuminen
 - 2.4. Investointien toteutuminen
 - 2.5. Rahoitusosan toteutuminen
 - 2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

- 3.1. Suonenjoen kaupungin tilinpäätöslaskelmat
 - Tuloslaskelma
 - Kaupungin rahoituslaskelma
 - Suonenjoen kaupungin tase
- 3.2. Suonenjoki-konsernin tilinpäätöslaskelmat
 - Konsernin tuloslaskelma
 - Konsernin rahoituslaskelma
 - Konsernitase

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

- 4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
 - 4.1.1. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
 - 4.1.2. Kunnan tilinpäätöksen laatimisen periaatteet
 - 4.1.3. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
 - 4.1.4. Tuloslaskelman liitetiedot
 - 4.1.5. Taseen liitetiedot, vastaavaa
 - 4.1.6. Taseen liitetiedot, vastattavaa
 - 4.1.7. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
 - 4.1.8. Henkilöstöä koskevat liitetiedot
 - 4.1.9. Liitetietojen erittelyt

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

- 6.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

1. Toimintakertomus

SUONENJOEN KAUPUNKI

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suomen julkinen talous on ollut vuodesta 2009 lähtien syvästi alijäämäinen. Julkisen talouden alijäämä johtuu ennen kaikkea pitkästä heikon talous- ja työllisyyskehityksen kaudesta. Kansainvälinen ja erityisesti eurooppalainen talouskehitys ovat olleet heikkoja, mikä on näkynyt Suomen viennin kannalta tärkeiden investointitavaroiden kysynnän hiipumisena.

Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja suurten ikäluokkien jääminen eläkkeelle ovat kasvattaneet erityisesti eläkemenoja viime vuosina. Muun muassa eläkemenojen kasvusta johtuen julkisen talouden alijäämä on pysynyt suurena, vaikka alijäämää on viime vuosina pyritty pienentämään menoleikkauksin ja veronkorotuksin.

Valtiovarainministeriön tuoreimpien arvioiden mukaan näyttää mahdolliselta, että velkasuhteen kasvu pysähtyisi vuonna 2019 ja kääntyisi lievään laskuun vuonna 2020. Lisävelanotto ei kuitenkaan näyttäisi pysähtyvän vuoteen 2021, sillä valtio ja paikallishallinto ovat selvästi alijäämäisiä vielä vuonna 2020. Kokonaisveroaste on laskemassa vaalikaudella selvästi kilpailukykysovimuksen ja siihen liittyvien veronalennusten vuoksi.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2016 tilinpäätösarviot osoittavat kuntatalouden etenevän hyvään suuntaan. Kuntien ja kuntayhtymien talouden tasapainottamistoimet ovat tuottaneet tulosta ja kuntatalous lähenee nykyisen hallituskauden kuntatalouden tasapainottamistavoitetta. Kuntatalouden parantumisen taustalla löytyy maltillinen menokehitys, joka johtuu muun muassa kuntien ja kuntayhtymien henkilöstökulujen sopeuttamisesta, sekä vähäisestä kustannustason kasvusta kuntapalveluissa.

Kuntasektorin menot kasvoivat maltillisesti koko maassa, keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2016 tilikauden tulos parani ennakoarvion mukaan lähes puoli miljardia euroa. Tilikauden tulos oli kuitenkin negatiivinen 111 kunnassa, yhteensä 0,2 miljardia euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien tulot lisääntyivät erityisesti kasvaneiden valtionosuuksien kautta. Vuoden 2016 valtionosuuksissa kompensoitiin kuntien veroperustemuutoksista johtuvia veromenetyksiä 260 miljoonaa euroa ja lisäksi kunnat saivat 270 miljoonaa euroa valtionosuuksia kuntien ja valtion välisen kustannusjaon tarkistuksen seurauksena. Kuntien verotulot 2016 kasvoivat maltillisesti koko maan tasolla yhteensä 1,4 prosenttia, eli 300 miljoonaa euroa. Vaimeaa kehitystä selittää muun muassa kuntien korotetun yhteisöveron jako-osuuden poistuminen.

Kuntatalouden rahoituksellista tasapainoa kuvaava toiminnan ja investoinnin rahavirta parani puoli miljardia euroa. Lainakanta nousi 16 miljardiin euroon ja velkaantumisen kasvu hidastui 3,4 prosenttiin. Negatiivisen vuosikatteen, eli niin sanotun "syömävelan" osuus kuntien lainakannan muutoksesta on erittäin pieni.

Lähivuosina on edessä sen sijaan tiukempi taloustilanne johtuen valtionosuuksien ja verotulojen heikkenemisestä. Tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat tarkkaa taloudenpitoa myös vuoden 2017 aikana.

Vuosi 2016 oli Suonenjoelle monellakin tavalla onnistumisten vuosi. Vuoden aikana juhlimme 100-vuotiasta Suonenjoen mansikkaa, järjestimme onnistuneen Karjalan lennoston vala- ja vakuutusstilaisuuden Suonenjoella, Savogrow alueen yrittäjäjuhlat onnistuivat myös virkistämään arkeamme syksyn aikana ja kaiken tämän kruunuksi Suonenjoen kaupunki valittiin Pohjois-Savon yrittäjäystävällisimmäksi kunnaksi 2016.

Taloudellisesti vuosi 2016 oli todellinen menestys. Toimintakate eli tulojen ja kulujen erotus ei juurikaan kasvanut edellisvuodesta. Tämän kulurakenteen merkittävän muutoksen mahdollisti terveydenhuollon menojen leikkaantuminen ja erikoissairaanhoidon kulujen pysyminen edellisvuoden tasolla. Erityinen kiitos talouden maltillisesta kehityksestä kuuluu terveydenhuollon kuntayhtymämme johdolle ja henkilöstölle.

Kaupungin verotulot tipahtivat edellisvuodesta noin 0,2 milj. euroa eli noin 0,9 prosenttia. Valtion osuudet puolestaan kasvoivat liki 1,5 milj. euroa. Veroperusteinen rahoitus kasvoi noin 1,3 milj. euroa. Kaikkien aikojen huippu tulokseen tarvittiin kulurakenteen malttia ja tulopohjan hyvää kasvua. Pysyvään talouden terveenä pitämiseen jatkossa riittää kulurakenteen hallinta.

Vuoden 2016 vuosikate nousi peräti 5,5 milj. euroon, joka on nykyisen kirjanpitosäädösten aikaan kaupungin kautta aikain suurin vuosikate. Tulos on ylijäämäinen 3,1 milj. euroa, mikä tarkoittaa kumulatiivisen ylijäämän nousemista noin 3,4 milj. euroon. Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien osalta tasapainossa.

Kaupungin velkaantuminen jatkoi taittumistaan myös vuonna 2016. Suonenjoella on edelleen velkaa yli 30 milj. euroa eli 4.100 euroa / asukas. Tulevien vuosien keskeisenä tavoitteena on maltillinen kulutason kehitys ja näin ollen talouden terveenä pitäminen.

Toiminnallisen puolen keskeinen edunvalvonta kohdistui Suonenjoen ratapihan uudistamiseen. Ratapihan perusparantamisesta saatiin kauan odotettu päätös heti vuodenvaihteen jälkeen. Ratapihalla työt käynnistyivät maaliskuussa ja valmista saatiin jo marraskuuhun mennessä.

Suonenjoen Veden suurinvestointi; uusi Karsikonmäen puhdistamo sai myös myönteisen päätöksen, kun korkein hallinto-oikeus hylkäsi puhdistamon ympäristölupaansa kohdistuneen valituksen. Puhdistamon todellinen käyttöönotto tapahtui kevään 2016 aikana.

Koko Eurooppaa kohdannut pakolaiskriisi konkretisoitui myös Suonenjoelle heti alkuvuodesta. Suonenjoelle perusteetiin vuoden 2015 lopussa SPR:n ylläpitämä turvapaikanhakijoiden hätämajoitusyksikkö, joka muuttui joulukuusta vastaanottokeskukseksi. Vuoden 2016 alussa Suonenjoella oli jopa 300 turvapaikanhakijaa, joista yli puolet oli alaikäisiä lapsia. Kaupungin tehtäväksi tuli alaikäisten lasten opetuksen järjestäminen. Tähän tehtävään muodostettiin kolme eri ikäryhmille suunnattua valmistavan opetukseen ryhmää. Liki yhtä nopeasti kuin yksikkö saatiin Suonenjoelle pystyyn, niin se myös alas ajettiin kesään mennessä. Turvapaikanhakijoiden yksiköt loivat paikkakunnalle jopa 30 uutta väliaikaista työpaikkaa keväälle 2016.

Mahdollisesti kuntarakenne ja erityisesti kuntien tuleva rooli kokee historiallisen muutoksen, jos suunnitelmat maakuntahallinnon uudistuksesta tulevat toteutumaan. Kyseessä ei ole pelkkä sosiaali- ja terveystoimen uudistus. Suonenjoen kaupungin budjetista ja osittaisesta ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa jopa 70 prosenttia vuoden 2019 alusta lukien. Maakuntauudistus tarkoittaa valtaisaa muutosta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta.

Haluan omalta osaltani kiittää menestyksekkäästä vuodesta päättäjiämme, henkilöstöämme, yhteistyökumppaneitamme ja erityisesti paikkakuntamme menestymisen mahdollistavia yrittäjiä. Olemme yhdessä onnistuneet erinomaisesti ja samalla antaneet Suonenjoelle mahdollisuuden kehittyä itsenäisenä ja elinvoimaisena kaupunkina.

Kaupunginjohtaja Juha Piironen

1.1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.2.1. SUONENJOEN KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO (2013 - 2016)

Kaupunginvaltuustoon kuuluu 27 valtuutettua. Valtuusto kokoontui 5 kertaa vuonna 2016 ja käsitteli 54 asiaa.

Puheenjohtaja Huuskonen Pentti	hitsaaja	VAS
I varapuheenjohtaja Kauppinen Pekka	maanviljelijä, torikauppias	KESK
II varapuheenjohtaja Koljonen Veijo	rehtori, erityisopettaja	SDP

Muut jäsenet vertauslukujen mukaisessa järjestyksessä:

Paukkunen Erkki	emeritustoimittaja	KESK
Hänninen Jouko	vesilaitoksenhoitaja	SDP
Airaksinen Esko	nimismies, varatuomari	KESK
Ikonen Olli	mittausmies	PS
Rossi Minna	KM, yrittäjä	KOK
Luukkonen Hanna	ympäristöpäällikkö	KESK
Laitinen Tiia	automaatiosuunnittelija, yrittäjä	KESK
Ropponen Minna	myymäläpäällikkö	VAS
Korhonen Annmarie	vapaaehtoistyöntekijä	KD
Nuutinen Kirsi	emäntä	KESK
Pentikäinen Pia	ravintolapäällikkö	PS
Huttunen Juha	metsätalousinsinööri	KESK
Sorsa Timo	elektroniikka-alan yrittäjä	KOK
Suihkonen Mikko	maanviljelijä	KESK
Kollanus Niko	betonimies, ammattiosaston puheenjohtaja	VAS
Matilainen Hannu	levyseppä-hitsaaja	SDP
Rissanen Tanja	psykiatrisen sairaanhoitaja, psykoterapeutti	KESK
Kasurinen Irja	laskentamerkonomi	PS
Tiihonen Markku	asesepä, yrittäjä	KESK
Nykänen Heli	yrittäjä	KESK
Tähkää Kaija	yrittäjä, eläkeläinen	VAS
Hälinen Kimmo	rakentamispäällikkö	KOK
Huttunen Olavi	myymäläpäällikkö, eläkeläinen	SDP
Kivinen Kirsti	perushoitaja	KD

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2016

21.3.2016

- Varavaltuutettujen määrän täydentäminen Suonenjoen kaupunginvaltuustoon/ Suomen Sosialidemokraattinen puolue
- Varavaltuutettujen määrän täydentäminen Suonenjoen kaupunginvaltuustossa/ Kansallinen kokoomus
- Valtuutettujen ja valtuustoryhmien vuonna 2015 jättämät aloitteet
- Kaupungin asukkaiden vuonna 2015 jättämät aloitteet
- Talousarvion muutos vuodelle 2016 / Siivoustoimi
- Sisäisen valvonnan osavuosiraportti 1.1.-31.12.2015 / Tilinpäätöksen ennakkotieto
- Sosiaalijohtosäännön muuttaminen
- Hoivapalvelupäällikön virkanimikkeen muuttaminen vanhuspalvelupäälliköksi

13.6.2016

- Suonenjoen kaupungin päätös jatkaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän toimintaa
- Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perussopimuksen uudistaminen
- Vuoden 2015 tilinpäätös
- Option käyttäminen hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinnassa
- Lintharjun osayleiskaavan hyväksyminen
- Taajama-alueiden osayleiskaavamuutoksen hyväksyminen / Suvilahti
- Savo-Pielisen jätelautakunnan sopimuksen hyväksyminen
- Lisämäärärahan myöntäminen koulutuslautakunnalle
- Ruoka- ja puhtaanapalveluiden nimikemuutokset
- Sisäisen valvonnan osavuosiraportti 1.1. – 30.4.2016
- Vuoden henkilöstöraportti

19.9.2016

- Takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille
- Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän purkusopimuksen hyväksyminen
- Valtuustoseminaarin pitäminen 31.10.2016
- Entisen Kutvosen tehtaan ja Valkeisenlammen lähivirkistysalueen asemakaavamuutos
- Rastilan ranta-asemakaavamuutos
- Suonenjoen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / muistomerkki Kalle Jalkaselle
- Suonenjoen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Suonenjoen kaupungin maapolitiikan nykytila

14.11.2016

- Tontinluovutusehdot 1.1.2017 alkaen
- Valtuutettujen lukumäärästä päättäminen
- Kunnan johtamisesta päättäminen
- Eron myöntäminen Jarmo Rädylle eri luottamustehtävistä ja jäsenen valitseminen hänen tilalleen
- Selvityksen antaminen / arviointikertomus vuodelta 2015
- Tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2017
- Suomen keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite / Kesäsetelin käyttöönotto kesällä 2017 tukemaan vuosina 2000 -2002 syntyneiden nuorten työllistymistä
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Vuonna 2017 aikana syntyneiden suonenjokelaisten muistaminen 100 euron lahjalla

19.12.2016

- Rakennusvalvonnan maksujen tarkastaminen Suonenjoen kaupungissa vuodelle 2017
- Jäsenten ja varajäsenten nimeäminen Kuopion Seudun Päihdepalvelusäitiön valtuuskuntaan vuosiksi 2017 - 2020
- Savon koulutuskuntayhtymän perussopimuksen 1.1.2017 hyväksyminen
- Lisämäärärahan myöntäminen koulutuslautakunnalle vuoden 2016 talousarvioon
- Selvityksen antaminen / arviointikertomus vuodelta 2015
- Jätepoliittisen ohjelman hyväksyminen vuoteen 2022
- Etuuskäsittelijän viran lakkauttaminen
- Kiinteistörekisterinhoitajan viran muuttaminen toimistosihteerin toimeksi
- Vuoden 2017 talousarvion sekä vuosien 2017- 2019 toiminta –ja taloussuunnitelman hyväksyminen
- Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite / uimahallin kesäaukioloaika
- Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite / liukuesteet yli 65-vuotiaille suonenjokelaisille

KAUPUNGINHALLITUS (2015 - 2016)

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet

- kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- taloudesta, kuntasuunnittelusta ja elinkeinopolitiikasta vastaaminen
- ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta ja arviointi

Varsinaiset jäsenet:

Paukkunen Erkki, puheenjohtaja
Laitinen Tiia, varapuheenjohtaja
Hänninen Jouko
Ikonen Olli
Korhonen Annmarie
Nuutinen Kirsi
Ropponen Minna
Rossi Minna
Suihkonen Mikko

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Huttunen Juha
Luukkonen Hanna
Matilainen Hannu
Pentikäinen Marko
Kivinen Kirsti
Rissanen Tanja
Tähkää Kaija
Hälinen Kimmo
Airaksinen Esko

Kaupunginhallitus kokoontui 18 kertaa vuonna 2016 ja käsitteli 288 asiaa.

LAUTAKUNNAT 2013 - 2016
VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Hälinen Kimmo, varapuheenjohtaja
Huttunen Olavi
Tiihonen Markku
Tähkää Kaija

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Kauppinen Hannu, puheenjohtaja
Heiskanen Tuula, varapuheenjohtaja
Markkanen Seppo
Mölkänen Liisa
Koponen Jukka

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Huttunen Olavi, puheenjohtaja
Nykänen Heli, varapuheenjohtaja
Heiskanen Väinö
Laine Tarja
Tuominen Antero

SOSIAALILAUTAKUNTA

Suihkonen Mikko, puheenjohtaja
Tähkää Kaija, varapuheenjohtaja
Kangas Antti
Kauppinen Pekka
Matilainen Hannu
Rissanen Tanja
Pentikäinen Pia

KOULUTUSLAUTAKUNTA

Tiihonen Markku, puheenjohtaja
Kallio Sisko, varapuheenjohtaja
Karvinen Timo
Kollanus Niko
Markkanen Kirsi
Nykänen Heli
Pöyhönen Sari
Sorsa Timo
Väisänen Kari

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Luukkonen Hanna, puheenjohtaja
Hälinen Kimmo, varapuheenjohtaja
Huttunen Juha
Ikonen Olli
Itkonen Anna-Liisa
Lehtonen Anja
Voipio Pekka

VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA

Suvela Anne, puheenjohtaja
Kettunen Saima, varapuheenjohtaja

From Jani
Järvi Jouko
Martikainen Olavi
Nikulainen Paula
Nykänen Heli

1.1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Kansainvälinen talous

Suomen Pankki arvioi, että maailmantalouden kasvu voimistuu vuoden 2016 kasvuun verrattuna ja jatkuu reilun 3 prosentin vauhtia vuosina 2017–2019. Luottamuksen koheneminen niin Yhdysvalloissa kuin laajemminkin voimistaa suotuisaa kehitystä lyhyellä aikavälillä. Euroopan ja Yhdysvaltain talouskasvu jatkuu koko ennustejakson melko nopeana. Kiinassa kasvu hidastuu hallitusti ja vaimentaa maailmantalouden kehitystä ennustejakson loppupuolella. Öljyn hinnan nousu kiihdyttää inflaatiota vuonna 2017 mutta tukee samalla Venäjän talouden elpymistä.

Yhdysvaltain uuden hallinnon suunnitteluasteella olevan finanssipoliittisen elvytyksen ja sääntelyn purkamisen ennakoidaan kiihdyttävän kasvua ainakin tilapäisesti. Nämä markkinaodotukset ovat näkyneet mm. pörssikurssien nousuna Yhdysvalloissa marraskuun 2016 presidentinvaalien jälkeen.

Kiinan talouskasvu hidastuu hallitusti mutta ylläpitää silti merkittävästi maailmantalouden kasvua. Kiinan kasvun hidastuminen 5 prosenttiin merkitsee kuitenkin sitä, että maailmantalouden kasvu ei kiihdy ennustejaksolla. Öljyn hinnan nousu tukee puolestaan Venäjän talouden kasvua ennusteperiodilla. Nousevien talouksien kehitys jatkuu vakaana.

Maailmankaupan kasvu voimistuu ennusteperiodilla, mutta sen kasvu on kuitenkin viime vuosina ollut vain hieman nopeampaa kuin maailman bruttokansantuotteen kasvu. Brexitin vaikutus Ison-Britannian ja siten myös Euroopan lyhyen aikavälin kasvuvauhtiin näyttää jäävän aiemmin ennakoitua pienemmäksi. Brexit varjostaa kuitenkin erityisesti Ison-Britannian näkymiä.

Suomen talous

Suomen talouskasvu jatkuu maltillisena, mutta kasvua tukevia tekijöitä on aikaisempaa useampia. Yksityinen kulutus sekä investoinnit tukevat edelleen talouskasvua, mutta myös nettoviennin merkitys kasvaa. Päivitetyn ennusteen mukaan BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2017. Vuonna 2018 talous kasvaa 1,5 prosenttia ja vuonna 2019 1,3 prosenttia. Suomen talous jätti taantuman viime vuonna yhä selvemmin taakseen. Koko vuoden 2016 osalta bruttokansantuote kasvoi 1,6 prosenttia edellisvuodesta.

Teollisuustuotannon vuonna 2012 alkanut supistuminen kääntyi nousuun vuonna 2016. Koko teollisuuden tuotos kasvoi 2,4 prosenttia ja arvonlisäys prosentin edellisvuoteen verrattuna. Tehdasteollisuuden toimialoista kasvua nähtiin metsä-, kemian- ja metalliteollisuudessa. Sen sijaan sähkö- ja elektroniikkateollisuuden vuoden 2014 alusta heikentynyt arvonlisäys laski edelleen ja jyrkkeni vuonna 2016.

Yritysten luottamus talouteen pysyi Elinkeinoelämän keskusliiton luottamusindikaattorien mukaan helmikuussa 2017 lähes ennallaan, eli pitkäaikaisen keskiarvonsa tasolla. Erityisesti rakentamisessa ja yksityisissä palveluissa suhdannetta arvioitiin myönteisesti. Teollisuuden indikaattori oli helmikuussa pitkäaikaisen keskiarvonsa tasolla, ja vähittäiskaupan luottamus oli hieman pitkäaikaista keskiarvotasoaan vahvempaa.

Kuluttajien luottamus sekä Suomen talouden että oman taloutensa kehitykseen vahvistui vuoden 2016 aikana selvästi, ja alkuvuonna luottamus on pysynyt

kutakuinkin vuoden 2016 lopun tasolla. Varsinkin kuluttajien odotukset työttömyyden kehityksestä ovat muuttuneet optimistisemmiksi sitä mukaa, kun talouden taantuma on jäänyt kauemmas taakse.

Samaan aikaan, kun kuluttajien luottamus suhdannekehitykseen on kohentunut, ansiotason kasvuvauhti on pysynyt hitaana. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä ansiotasoindeksi kasvoi nimellisesti 1,0 prosenttia ja reaalisesti 0,3 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Kotitalouksien ostovoimaa on kuitenkin tukenut työllisyyden paraneminen siten, että palkkasumma eli työntekijöiden bruttopalkkojen summa kasvoi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä 1,3 prosenttia vuodentakaisesta. Toimialoittain palkkasumma on seurannut työllisyyden kehitystä, eli nopeimmin se on kasvanut rakentamisessa ja palvelualoilla.

Yksityisen kulutuksen kasvu oli vuonna 2016 vahvaa. Koko vuoden osalta kulutus kasvoi 2,0 prosenttia vuodentakaisesta, mutta vuoden loppua kohti kulutuksen kasvu kuitenkin hidastui hieman. Kaupan liikevaihdon kasvua on viime kuukausina vauhdittanut autokauppa, jonka myynti kasvoi joulukuussa 4,5 prosenttia. Myös palveluiden kysyntä kasvoi selvästi.

Talouskasvun piristyminen on näkynyt työmarkkinoilla. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli tammikuussa 242 000 ja työttömyysaste oli 9,2 prosenttia, mikä oli 0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysasteen trendi laski nopeasti vielä alkuvuonna 2016, mutta syksyllä sen lasku kuitenkin tasaantui ainakin väliaikaisesti. Tammikuussa 2017 työttömyysasteen trendi oli 8,6 prosenttia, mikä on 0,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Ennustevuosina 2017–2018 työllisyystilanne helpottuu edelleen, ja uusia työpaikkoja syntyy varsinkin yksityiselle sektorille. Talouskasvun kiihtymisen ohella työllisyyden paranemista auttaa KIKY-sopimus, jonka odotetaan kasvattavan työn kysyntää myös kotimarkkinasektorilla. Työllisten määrä kasvaa hieman nopeammin kuin vielä viime vuonna, keskimäärin noin 15 000 hengellä vuodessa. Tällä työllisyyskehityksellä työllisyysaste asettuu ennustejakson lopulla 70,4 prosenttiin, eli hallituksen 72 prosentin työllisyystavoite jää saavuttamatta.

Kuluttajahinnat ovat nousseet Suomessa viime kuukausina muuta euroaluetta hitaammin. Helmikuussa yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi kasvoi Suomessa edellisvuodesta 1,4 prosenttia, kun koko euroalueella hinnat nousivat 2,0 prosenttia. Suomen kuluttajahintoja nosti lähinnä palveluiden ja energian hintojen nousu. Myös jalostamattomien elintarvikkeiden kallistuminen näkyi kuluttajahinnoissa. Alkuvuonna 2017 sote-hintojen kasvuvauhti on kuitenkin jo tasaantunut. Asuntojen vuokrat kasvoivat vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä 2,6 prosenttia, eli edelleen selvästi muita kuluttajahintoja nopeammin. Vuokrien nousuvauhti on viime kuukausien aikana kuitenkin hidastunut.

Ennustevuosina inflaatiiovauhti pysyttelee maltillisena ja kiihtyy Suomessa runsaan yhden prosentin tuntumaan. Inflaatiota kiihdyttää energian ja raaka-aineiden kallistumisen lisäksi mm. tuontihintojen nousu. Kuluttajahintojen nousuvauhti jää edelleen hitaammaksi kuin euroalueella keskimäärin, mikä tarkoittaa, että Suomen muuta euroaluetta korkeampien kuluttajahintojen ero muuhun euroalueeseen verrattuna supistuu.

Kuntien talouden tilanne

Tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2016 päättyessä 16,0 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5 miljardia euroa eli 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa, jolloin se oli 5,6 prosenttia.

Vuoden 2016 tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu toimintakate heikkeni 0,4 miljardia euroa eli 1,4 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuntien verorahoitus, joka koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, kasvoi 3,0 prosenttia edellisvuodesta ja oli yhteensä 30,7 miljardia euroa. Verotulojen osuus verorahoituksen kasvusta oli 0,3 miljardia euroa ja valtionosuuksien osuus 0,6 miljardia euroa. Manner-Suomen kunnat saivat verotuloja asukasta kohden 4.025 euroa ja valtionosuuksia 1.608 euroa.

Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui vuoden 2016 tilinpäätösarvioiden mukaan 26,8 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli yhteensä 2,4 miljardia euroa. Vuonna 2016 kaikkiaan 18 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi, kun sitä edellisessä vuonna vuosikate oli toteutumatiетоjen mukaan negatiivinen 13 kunnalla. Vuonna 2016 vuosikate oli Manner-Suomessa asukasta kohden 440 euroa.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 16,0 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5 miljardia euroa eli 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa, jolloin se oli 0,8 miljardia euroa eli 5,6 prosenttia. Asukasta kohden Manner-Suomen kuntien lainat olivat 2.938 euroa, kun edellisessä vuonna vastaava lainamäärä oli 2.841 euroa.

Manner-Suomen kuntayhtymien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu toimintakate pieneni edellisvuodesta yhteensä 48 miljoonaa euroa eli 5,5 prosenttia. Vuosikate heikkeni yhteensä 50 miljoonaa euroa eli 6,4 prosenttia. Kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2016 päättyessä yhteensä 3,1 miljardia euroa, joka oli 3,5 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana.

Kuntataloutta on leimannut viime vuodet jatkuva kireys, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten asteittainen nousu. Kunnat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa. Vaikka kuntien väliset erot ovat suuria, kokonaistasolla kuntatalous on ollut viime vuodet kirjanpidollisesti tasapainoinen.

Kuntatalous tulee pysymään lähivuosina kireänä. Veropohjien vaimea kehitys sekä osana valtion sopeutustoimia toteutetut valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien tulojen kasvua. Toisaalta kustannustason maltillinen nousu rajoittaa menojen kasvua. Vaikean taloustilanteen pakottamana kunnat jatkavat menojen kasvua hillitseviä toimia. Sopeutustoimet eivät kuitenkaan riitä supistamaan paikallishallintosektorin alijäämää. Kuntatalouden velka jatkaa kasvuaan.

Kuntien tulojen ja menojen tasapainottaminen on ensiarvoisen tärkeää koko julkisen talouden hallinnalle. Kuntataloutta ei voida kuitenkaan tasapainottaa pelkästään veroja nostamalla, tuottavuutta lisäämällä tai julkisen sektorin toimintatapoja ja

rakenteita uudistamalla. Jatkossa on kiinnitettävä erityistä huomiota kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen sekä kuntien tulopohjan laajentamiseen.

Yleinen taloudellinen tilanne koko maassa v. 2012 – 2016
(lähde VM Taloudellinen katsaus, talvi 2016)

	2012	2013	2014	2015	2016
Ansiotasoindeksi	3,2	2,1	1,4	1,3	1,2
Inflaatio	2,8	1,5	1,0	0,1	0,4
Työttömyysaste	7,7	8,2	8,7	9,4	8,9
Vaihtotase/BKT	-1,9	-1,6	-1,1	-0,4	-0,2
Veroaste/BKT	42,7	43,7	43,9	44,1	44,4
Julkiset menot/BKT	56,1	57,5	58,1	57,7	57,2
Julkinen velka/BKT	52,9	56,5	60,2	63,6	63,7
Euribor 3kk	0,6	0,2	0,2	0,0	-0,3
10 vuoden korko, %	1,9	1,9	1,3	0,7	0,4

Vahva kuntatalous on edellytys kuntien elinvoimalle ja uudistumiselle. Elinvoimainen kunta kykenee luomaan talouden kasvua, työllisyyttä ja tätä kautta verotuloja, joiden avulla kuntien palvelut kyetään rahoittamaan sekä reagoimaan toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Elinvoimaisessa kunnassa on aktiivisia kuntalaisia, yrityksiä ja järjestöjä. Toimintaympäristöön liittyvien muutostekijöiden, erityisesti muuttoliikkeen ja ikärakenteen muutosten, myötä monen kunnan elinvoiman näkymät heikkenevät lähitulevaisuudessa. Väestörakenteen muutos lisää kuntien menoja, investointitarpeita ja lisää alueellista eriytymistä. Pitkittynyt taantuma on myös heikentämässä kuntatalouden tilaa ja lisäämässä työttömyydenhoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Kuntien toimintaympäristön muutokset liittyvät myös kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin sekä kuntien mahdollisuuksiin vastata tulevaisuuden muuttuviin palvelutarpeisiin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvät toimenpiteet eivät ole vielä juurikaan tuottaneet tulosta ja viime vuosina kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrä on kasvanut. Kuntien itsehallinnollisten tehtävien merkitys kuntien elinvoimalle, elinkeinoelämän ja järjestöjen toimintaedellytyksille sekä paikallisille palvelutarpeiden huomioimiselle on tärkeä.

1.1.2.3. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Väestö

Seuraavassa on kuvattu kehitys Sisä-Savon kuntien asukasmääristä ja ikärakenteesta sekä Suonenjoen väestömuutoksen rakenteesta ja alueen kuntien työttömyysasteista:

Asukasluku 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos 2015-2016
Suonenjoki	7 577	7 496	7 456	7 419	7 389	7 313	-76
Rautalampi	3 481	3 444	3 426	3 374	3 302	3 289	-13
Tervo	1 700	1 704	1 669	1 627	1 611	1 610	-1
Vesanto	2 390	2 328	2 288	2 244	2 189	2 152	-37
Yhteensä	15 148	14 972	14 839	14 664	14 491	14 364	-127
Muutos ed. vuoteen		-176	-133	-175	-173	-127	

Suonenjoki	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Elävänä syntyneet	56	57	70	65	66	60
Kuolleet	129	130	113	127	127	115
Syntyneiden enemmitys	-73	-73	-43	-62	-61	-55
Maassamuutto						
- tulo	358	306	292	324	324	275
- lähtö	323	337	298	305	300	305
- netto	+35	-31	-6	+19	+24	-30
Nettosiirtolaisuus	+12	+16	+10	+6	+7	8
Väestön muutos yhteensä	-26	-88	-39	-37	-30	-77
Korjaukset	+5	+7	-1			1
Väkiluku 31.12.	7 577	7 496	7 456	7 419	7 389	7 313
Muutos ed. vuoteen		-81	-40	-37	-30	-76

Sisä-Savon osalta asukasluku väheni 127 henkilöllä, kun se vuonna 2015 väheni 173 henkilöllä. Suonenjoen kaupungin asukasluku väheni 76 henkilöä vuonna 2016 kun se vuonna 2015 väheni 30 henkilöä. Suonenjoen asukasluku 31.12.2016 oli 7313 henkilöä. Kuntien välinen tulomuutto nettona oli negatiivinen ollen 30 asukasta vuonna 2016 (v. 2015 +24 asukasta).

Sisä-Savon teollisuus (toimialat B, C, D ja E) v. 2012

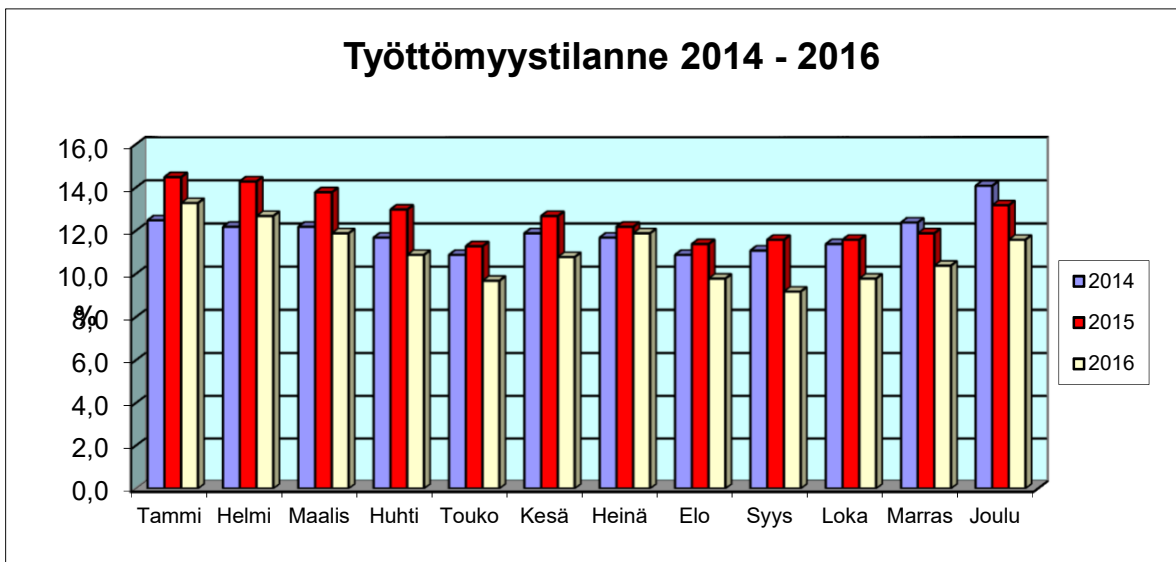
	Toimi- paikkojen lkm	Tuotannon bruttoarvo 1 000 €	Tuotannon jalostusarvo 1 000 €	Henkilöstö lkm	Investoinnit yhteensä 1 000 €	Liikevaihto 000 €	1
Suonenjoki	53	151 928	29 690	422	6 365	122 794	
Rautalampi	42	16 625	6 139	113	356	16 927	
Tervo	12	5 267	1 350	19	793	5 781	
Vesanto	11	1 275	538	8	-210	1 252	
Sisä-Savon seutukunta	118	175 095	37 717	562	7 304	146 754	
Pohjois-Savo	1 220	4 300 953	1 321 317	13 911	250 025	3 922 174	

Lähde: Tilastokeskus, teollisuuden alue- ja toimialatilasto

Työttömyysaste

Vuoden 2016 keskimääräinen työttömyysaste parani 1,6 prosenttiyksikköä vuoden takaisesta ollen 11,0 %. Vuonna 2015 keskimääräinen työttömyysaste oli 12,6 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste kävi syyskuussa 2016 ollen 9,2 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 13,4 %, kun se vuonna 2015 oli 14,0 %.

Keskimääräinen työttömyysaste	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Suonenjoki	9,7 %	10,4 %	10,5 %	11,9 %	12,6 %	11,0 %
Rautalampi	10,8 %	11,7 %	12,0 %	12,9 %	11,9 %	12,5 %
Tervo	9,5 %	9,4 %	10,3 %	11,2 %	11,9 %	11,9 %
Vesanto	10,8 %	10,9 %	12,0 %	13,9 %	13,7 %	13,4 %
Pohjois-Savo yhteensä		10,6 %	12,1 %	12,7 %	14,0 %	13,4 %

1.1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2016. Kulujen kasvua saatiin edelleen hillittyä erityisesti perusterveydenhuollossa.

Ulkoiset toimintatuotot kokonaisuudessaan pysyivät edellisvuoden tasolla olleen 7,8 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 51,4 milj. euroa ja pysyivät myös edellisen vuoden tasolla.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 9.11.2015 § 42 mukaisesti vuoden 2016 tuloveroprosentti oli 22,00 %. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2016 olivat seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,05 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,70 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,25 %
- tuloverolain 22 pykälässä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti	0,30 %.

Suonenjoella verotulot laskivat 0,3 milj. euroa eli 0,9 prosenttia vuodesta 2015.

Seuraavassa on tarkasteltu verokertymän jakaantumista tilinpäätöksittäin vuosilta 2012 - 2016 (milj. euroa):

Verotulot	2012	2012	2014	2015	2016
Kunnallisvero	18,55	19,13	20,56	21,37	21,09
Yhteisövero	1,44	1,61	1,65	1,67	1,57
Kiinteistövero	1,30	1,50	1,66	1,67	1,83
Yhteensä	21,29	22,24	23,87	24,71	24,49

Yhteenlaskettu kaupungin veroperusteinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi edellisvuodesta 1,26 milj. euroa.

Vuosien 2013–2016 valtionosuudet jakaantuivat seuraavasti (milj. euroa):

Valtionosuuksien erittely	2013	2014	2015	2016
Peruspalveluluiden valtionosuus	19,45	19,14	18,55	19,74
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4,44	4,67	5,08	5,15
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,09	0,09		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1,03	-0,93	-0,65	-0,42
Harkinnanvarainen valtionosuuksien korotus	-	0,80		
Valtionosuudet yhteensä	22,95	23,77	22,98	24,47

Rahoitusmenoissa alhaisen korkotason vuoksi korkokulut laskivat 286.000 euroa edelliseen vuoteen. Alhainen korkotaso näyttäisi jatkuvan edelleen lähivuosina. Tulevien vuosien korkokulujen maltilliseen kehittymiseen pyritään vaikuttamaan myös aktiivisella lyhyen lainan käytöllä.

Tulokseen vaikuttava tekijä oli myös Savon Energia Holdingin osinkotuotto, joka oli suuruudeltaan 248.800 euroa (vuonna 2015 osinkotuotto oli 490.400 euroa).

Vuosikatetta syntyi liki 5,5 milj. euroa. Tämä on yli 1,2 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,4 milj. euroa. Poistojen arvioidaan pysyvän lähivuosina noin 2,6 - 2,7 milj. euron tasolla.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu kuluneen tilikauden aikana. Lainoja maksettiin takaisin 2,6 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden 2016 lopussa 30,1 milj. euroa, mikä on 4.118 euroa / asukas.

Vuoden 2016 brutto investointimenot olivat 2,7 milj. euroa.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit (netto) vuonna 2016 olivat:

Hallinto- ja laitosrakennukset

- lisveden koulu 2.005.089 €

Kadut

- Katujen rakentaminen 202.931 €

Suonenjoen kaupunginvaltuusto teki seuraavat määrärahamuutokset talousarvioon vuoden 2016 aikana:

Käyttötalous

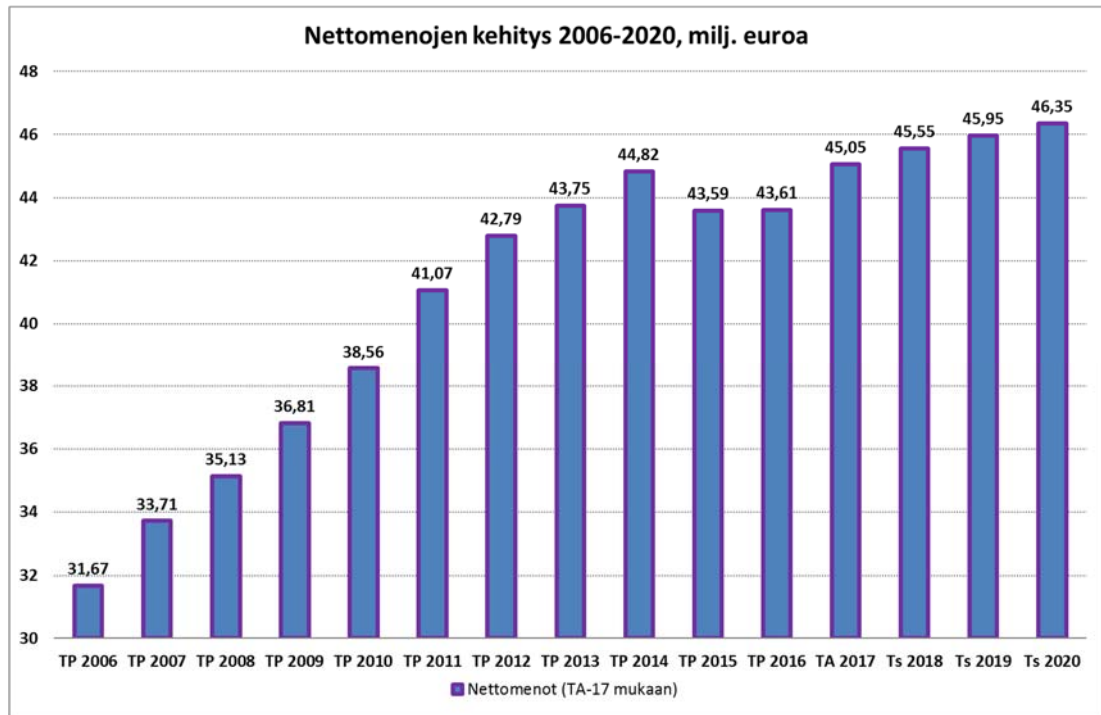
- 1) 003321 Yhtenäiskoulu, koulunkäyntiohjaajien palkkakulut 20.000 euroa ja 003323 lisveden koulu, koulunkäyntiohjaajan palkkakulut 10.000 euroa määrärahat. (KV 13.6.2016 § 21).
- 2) Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ja lisveden päiväkodin väistötilojen vuokra 220.000 euroa. (KV 19.12.2016 § 47).

Arvio tulevasta kehityksestä

Suonenjoen kaupungin talous on saatettu ylijäämäiseksi kuluneen valtuustokauden aikana. Vielä vuoteen 2012 saakka Suonenjoen kaupungin nettomenot kasvoivat vuosittain liki +1,8 milj. eurolla / vuosi (yli +5,0 %). Vuosien 2013 ja 2014 aikana nettomenojen kasvu saatiin puolittamaan ja vuosi 2014 oli jo ylijäämäinen. Vuoden 2015 nettomenojen kehitys kääntyi jo laskuun erityisesti terveydenhuollon menokehityksen leikkautumisen johdosta.

Vuosi 2016 oli erittäin maltillisen kasvun vuosi. Kulurakenne ei kokonaisuudessaan kasvanut. Perusterveydenhuollon osalta saavutettiin vielä maltillista kulurakenteen pienenemistä ja erikoissairaanhoidon kustannukset eivät kasvaneet edellisvuodesta. Myös oman toiminnan osalta kasvu oli erittäin maltillista. Ainoastaan koulutuslautakunnan aleiset kustannukset kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta.

Keskeisenä syynä kulujen kohoamiseen on ollut henkilöstörakenteessa tulleet muutokset ja varhaiskasvatuspalvelujen laajempi tarve.

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta saatu tasapainoon. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan parin viime vuoden ajan myös oman toiminnan osalta. Tämä kulurakenteen hillintä antaa tulevien vuosien suunnitteluun pientä liikkumavaraa ja mahdollisuuksia.

Valtuusto on hyväksynyt joulukuussa 2015 kaupungin talouden tasapainottamisohjelman, missä on esitetty konkreettisia toimenpiteitä talouden tasapainossa pitämiseen. Talouden tasapainossa pitämisen keskiössä ovat ohjelman rakenteelliset ja toiminnalliset uudistukset. Tätä ohjelmaa on syytä noudattaa myös tulevan valtuustokauden aikana. Toiminnallisia ja rakenteellisia uudistuksia tulee kuitenkin jatkaa ja pidättäytyä pysyvistä kulurakennetta kasvattavista toimenpiteistä.

Kaupungin velkaantuminen on taittunut jo kahden edellisvuoden ajan. Kaupungin velkataakka on vähentynyt noin 5,1 milj. eurolla tilinpäätöksestä 2014. Suonenjoen kaupungilla on kuitenkin edelleen velkaa yli valtakunnan keskiarvon. Tulevat investointitarpeet ja mahdollinen maakuntaudistus voivat aiheuttaa haasteita tulorahoituksen riittävyydelle tulevaisuudessa. Nyt saavutettu yli 5 milj. euron vuosikatteen taso mahdollisesti tulorahoituksen riittävyyden investointimenojen kattamiseen kokonaisuudessaan.

Kaupungin veroperusteisen rahoituksen kasvu arvioidaan maltilliseksi tulevan kahden vuoden aikana. Noin yhden (1) prosentin vuosittainen kasvu. Tähän tulopohjan kasvuun tulee sopeuttaa myös mahdollinen kulujen kasvu. Vuoden 2019 osalta tulevaisuus on vielä osittain hämärän peitossa. Arviot maakuntaudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen eivät ole varmoja. Tulopohja tulee kaventumaan merkittävästi, mutta vastuut niin kiinteistöistä kuin veloista ovat jäämässä kuntiin. Nämä asiat ovat myös Suonenjoen kaupungin keskeiset talouden riskitekijät lähivuosina.

Tulevien vuosien investointikohteet tulee pitää maltillisina ja huolehtia omaisuuden käyttökunnan säilyttämisestä. Mahdollinen liikuntasalin ja uimahallin yhdistelmähanke on valtaisa taloudellinen ponnistus juuri maakuntauudistuksen alla. Toteutuksen edellytyksenä on käyttötalouden maltillinen kehitys ja muiden investointikohteiden kriittinen tarkastelu ja priorisointi. Vielä kuluvan vuoden osalta investointisuunnitelmat ovat maltillisella tasolla, joten rahoituksellisesti taloutta voidaan pitää tasapainossa vielä vuoden 2017 aikana.

Kuntien kannalta isoin ja keskeisin muutos toimintaympäristössä on tuleva maakuntauudistus, jonka on tarkoitus astua voimaan vuoden 2019 alusta lukien. Mikäli julkisuudessa olleet suunnitelmat toteutuvat, niin tulevaisuudessa Suonenjoen kaupungin budjetista leikkaantuu pois liki 70 prosenttia. Tämä on iso muutos, joka luo myös haasteita tuleville investointitarpeille. Maakuntauudistuksen lainsäädäntö on tarkoitus saada eduskunnan hyväksyttäväksi jo kesään 2017 mennessä.

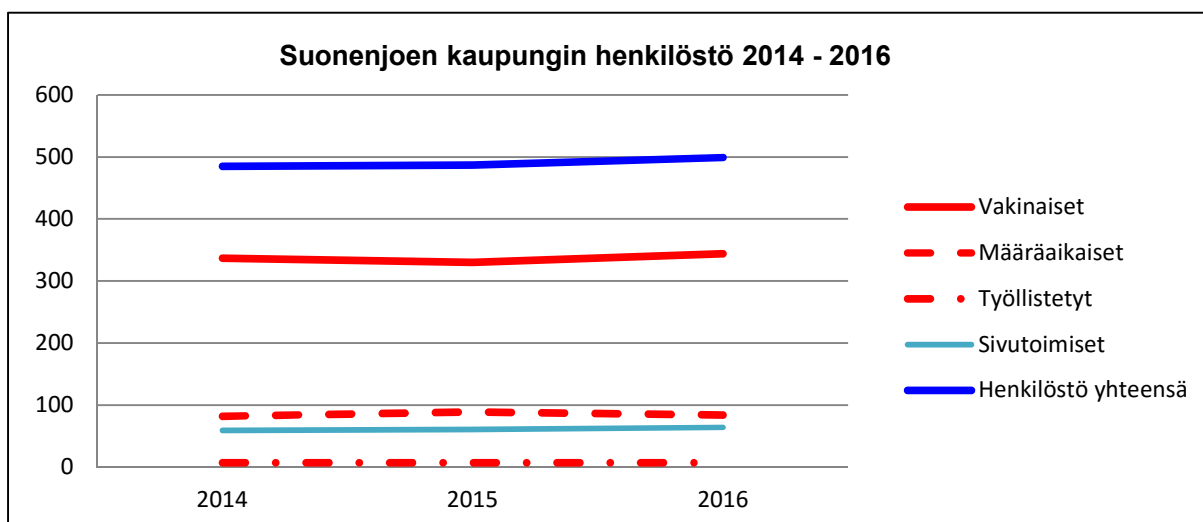
1.1.2.5 HENKILÖSTÖ

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä vuoden lopussa toimialoittain 31.12.

		2014	2015	2016	Muutos
Kaupunginhallitus		40	38	57	19
	Vakinaiset	37	36	48	12
	Määräaikaiset	1	1	6	5
	Työllistetyt	2	1	3	2
Koulutoimi		236	253	272	19
	Vakinaiset	140	143	158	15
	Määräaikaiset	34	48	49	1
	Työllistetyt	3	1	1	0
Kansalaisopisto	Sivutoimiset	59	61	64	3
Sosiaalitoimi		143	128	124	-4
	Vakinaiset	101	98	99	1
	Määräaikaiset	42	30	25	-5
	Työllistetyt	0	0	0	0
Tekninen toimi		49	52	32	-20
	Vakinaiset	47	42	29	-13
	Määräaikaiset	1	6	1	-5
	Työllistetyt	1	4	2	-2
Vapaa-aika toimi		17	16	14	-2
	Vakinaiset	12	11	10	-1
	Määräaikaiset	4	4	3	-1
	Työllistetyt	1	1	1	0

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä yhteensä 31.12.

Henkilöstö yhteensä	Palvelusuhteen luonne	2014	2015	2016	Muutos 2015 - 2016
	Vakinaiset	337	330	344	14
	Määräaikaiset	82	89	84	-5
	Työllistetyt	7	7	7	0
	Sivutoimiset	59	61	64	3
Yhteensä		485	487	499	12

Suonenjoen kaupungissa on laadittu vuodelta 2016 erillinen henkilöstöraportti, missä kuvataan erilaisten tunnuslukujen avulla henkilöstövoimavarojen rakennetta ja muutoksia. Henkilöstöraportin avulla arvioidaan niin henkilöstötyölle asetettujen tavoitteiden kuin kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

1.1.2.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheuttaa jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Suonenjoen kaupungilla on useita ympäristönsuojeluun liittyviä viranomaistehtäviä, mutta kaupunki on osaltaan myös ympäristön kuormittaja.

Ympäristön turvaamisesta aiheutuvia kustannuksia muodostuu jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä viemärlaitoksen investoinneista, jätehuollosta, katujen ja yleisten alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä tarkkailusta.

Suonenjoen ympäristönsuojelusta vastaa 1.1.2013 alkaen Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien yhteistoimintasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaisena Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut. Muuttuva ympäristölainsäädäntö tuo jatkuvasti ympäristönsuojelutehtäviin vaativuus- ja osaamistarvetta; osana laajempaa organisaatiota vahvistetaan ympäristönsuojelun asiantuntemus ja palvelutaso. Suonenjoen palvelupiste vastaa ympäristönsuojelun paikallisesta asiakaspalvelusta.

Kaupungin tehtävät ja tiedontarpeet ympäristöasioissa poikkeavat yrityksen tiedontarpeista pääasiassa siinä, että kaupunki toimii alueellaan ympäristöviranomaisena ja joutuu valvomaan myös muita toimijoita lupa- ja valvontaviranomaisena. Joissakin tapauksissa kaupunki joutuu alueellaan huolehtimaan toisten toimijoiden ensisijaisella vastuulla olevista ja niiden laiminlyömistä ympäristönsuojelutoimenpiteistä.

Ympäristöön kohdentuvia tuottoja saatiin ympäristölupamaksuista sekä maa-aineslupa- ja valvontamaksuista.

Ympäristöinvestointeja ovat mm. jätevesiverkoston saneerausinvestoinnit, pumppaamojen korjaukset ja viemäriverkoston laajentaminen.

1.1.2014 alkaen vesihuoltotoiminta siirtyi Suonenjoen Vesi Oy:lle. Karsikonmäen uusi jätevedenpuhdistamo valmistui marraskuussa 2015. Puhdistamon koekäytöt tehtiin vuoden 2015 puolella ja varsinaisen käyttöönotto tapahtui 2016 keväällä. Uusi jätevedenpuhdistamo omalta osaltaan varmistaa toimivan ja uudenaikaisen jätevesien käsittelyn Suonenjoen kaupungissa.

1.2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

1.2.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo- ja menorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksesta laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa paljonko toiminnan kuluista jää verorahoituksella katettavaksi. Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut, %, kuvataan maksurahoituksen osuutta, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulo- ja menorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menorahoitus on riittävä. Tulo- ja menorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua:

Vuosikate prosenttia poistoista
 $= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Suonenjoen kaupungin vuosikate on 5,50 milj. euroa vuodelta 2016. Vuosikate kasvoi 1,23 milj. euroa eli 28,8 % vuodesta 2015. Vuosikate riittää 232,1 prosenttisesti kattamaan 2,4 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kuluja erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käyttöä kuvaavat poistot, arvonalennukset sekä satunnaiset erät. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varauksien ja rahastojen vähentäminen. Suonenjoen kaupungin tilikauden tulos oli 3,1 milj. euroa ylijäämäinen. Suonenjoen kaupungilla ei ole varauksia eikä rahastoja.

TUOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 781	7 800	7 318	9 186	9 590
Valmistus omaan käyttöön	47	67	96	97	131
Toimintakulut	-51 434	-51 459	-52 233	-53 036	-52 511
Toimintakate	-43 606	-43 592	-44 819	-43 753	-42 790
Verotulot	24 492	24 718	23 873	22 245	21 287
Valtionosuudet	24 464	22 979	23 770	22 952	23 404
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	196	199	205	3	10
Muut rahoitustuotot	304	596	707	697	540
Korkokulut	-346	-632	-692	-641	-700
Muut rahoituskulut	-7			-2	-2
Vuosikate	5 497	4 268	3 044	1 501	1 749
Poistot käyttöomaisuudesta	-2 368	-3 061	-2 133	-2 468	-2 481
Satunnaiset tuotot		298	3 028		
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	3 129	1 505	3 939	-967	-732
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 129	1 505	3 939	-967	-732

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	15,1 %	15,2 %	14,0 %	17,3 %	18,3 %
Vuosikate / Poistot, %	232,1 %	139,4 %	142,7 %	60,8 %	70,5 %
Vuosikate €/asukas	752	578	410	201	233
Asukasmäärä	7 313	7 389	7 419	7 456	7 496

1.2.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut viimeiset vuodet negatiivinen.

Investointien tulo-rahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla ja kassavarojen määrää vähentämällä. Kaupungin vuoden 2016 osalta investointien tulo-rahoitus osoittaa, että investointeja on rahoitettu 201,8 % tulo-rahoituksella. Tunnusluku voidaan laskea kaavalla:

Investointien tulo-rahoitus, %
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Suonenjoen kaupungin lainanhoitokate oli 1,96 vuonna 2016, kun se vuonna 2015 oli 1,58 (2014 1,09).

MAKSUVALMIUS

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Mikäli kunta käyttää lyhytaikaista lainarahoitusta on edullista pitää maksuvalmiutta eli kassavaroja alhaisena. Suonenjoen kaupungin maksuvalmius oli 10 päivää tilinpäätöksessä 2016.

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 498	4 268	3 044	1 501	1 749
Satunnaiset erät		298	3 029		
Tulorahoituksen korjauserät	-18	-361	-62	-31	-95
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 725	-1 656	-17 875	-3 061	-2 907
Rahoitusosuudet investointimenoihin		151	3 263	206	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	217	1 536	6 692	40	135
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 972	4 236	-1 909	-1 345	-1 118
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-23		-4 726	-3	-7
Antolainasaamisten vähennykset	72	72	119	84	78
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			6 000	8 000	4 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 630	-2 461	-2 724	-2 886	-2 882
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-1 500	900
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-570	-1 957	524	365	-65
Rahoituksen rahavirta	-3 151	-4 346	-807	4 060	2 624
Rahavarojen muutos	-179	-110	-2 716	2 715	1 506
Rahavarat 31.12.	1 591	1 770	1 879	4 595	1 879
Rahavarat 1.1.	1 770	1 879	4 595	1 880	373

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä					
5 vuodelta, €	2 836	-3 591	-9 231	-11 545	-12 041
Investointien tulorahoitus, %	201,8 %	283,6 %	20,8 %	52,6 %	60,2 %
Lainanhoitokate	1,96	1,58	1,09	0,61	0,68
Kassan riittävyys, pv	10	12	10	28	12
Asukasmäärä	7 313	7 389	7 419	7 456	7 496

1.2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset, käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä omista sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yleisesti ottaen omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 prosentin omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste on ollut vuodesta 2004 alkaen alle 70 % ja vuonna 2009 omavaraisuusaste laski alle 50 prosentin ollen 47,3 %. Tilinpäätöksessä 2016 omavaraisuusaste oli 46,5 %.

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste vuosina 2009 - 2016:

vuonna 2009	47,3 %
vuonna 2010	47,1 %
vuonna 2011	43,3 %
vuonna 2012	40,8 %
vuonna 2013	37,0 %
vuonna 2014	38,0 %
vuonna 2015	42,3 %
vuonna 2016	46,5 %

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnuksluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus parantui vuodentakaisesta ollen 61,4 %.

Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2009–2016:

vuonna 2009	57,6 %
vuonna 2010	55,3 %
vuonna 2011	59,1 %
vuonna 2012	60,7 %
vuonna 2013	68,2 %
vuonna 2014	76,4 %
vuonna 2015	66,9 %
tilinpäätös 2016	61,4 %

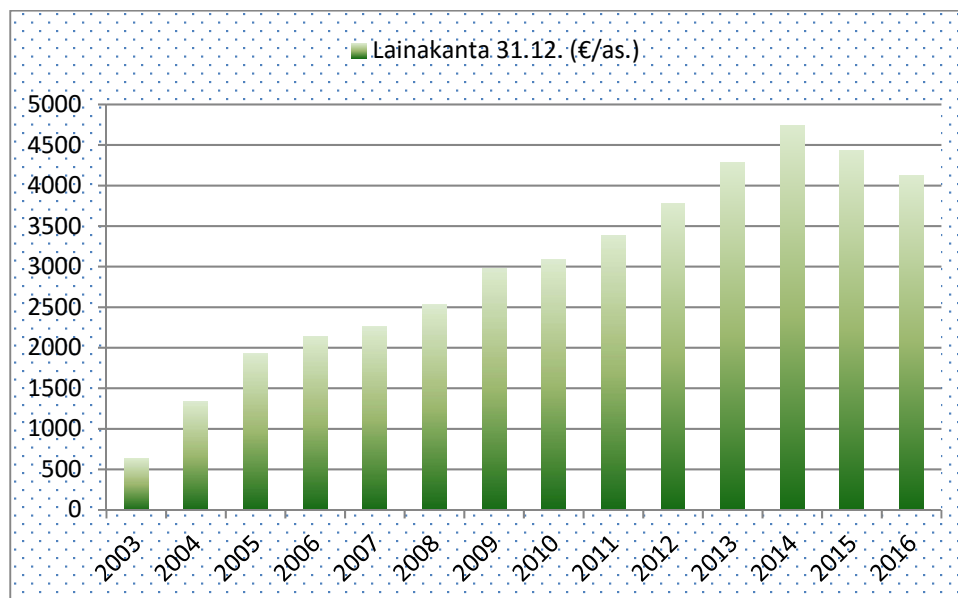
Kunnan *lainakannalla* tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuonna 2009 korollinen lainakanta oli 22,4 milj. euroa, eli 2.981 euroa/asukas
Vuonna 2010 korollinen lainakanta oli 23,2 milj. euroa, eli 3.082 euroa/asukas
Vuonna 2011 korollinen lainakanta oli 25,7 milj. euroa, eli 3.391 euroa/asukas
Vuonna 2012 korollinen lainakanta oli 28,3 milj. euroa, eli 3.777 euroa/asukas
Vuonna 2013 korollinen lainakanta oli 31,9 milj. euroa, eli 4.282 euroa/asukas
Vuonna 2014 korollinen lainakanta oli 35,2 milj. euroa, eli 4.745 euroa/asukas
Vuonna 2015 korollinen lainakanta oli 32,7 milj. euroa, eli 4.431 euroa/asukas
Vuonna 2016 korollinen lainakanta oli 30,1 milj. euroa, eli 4.118 euroa/asukas

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013	TP 2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 671	59 561	62 365	51 971	51 674
Aineettomat hyödykkeet	779	716	752	839	904
Aineettomat oikeudet	55	86	38	41	22
Muut pitkävaikutteiset menot	724	630	714	798	882
Aineelliset hyödykkeet	44 015	43 918	46 614	44 976	44 559
Maa- ja vesialueet	7 255	7 215	7 245	7 003	6 682
Arvonkorotukset	127	127	127	188	188
Rakennukset	30 153	31 339	32 765	28 124	28 945
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 983	4 305	4 681	7 547	7 757
Koneet ja kalusto	291	470	774	465	648
Muut aineelliset hyödykkeet	93	93	93	93	93
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 113	369	929	1 556	246
Sijoitukset	14 877	14 927	14 999	6 156	6 211
Osakkeet ja osuudet	9 892	9 892	9 892	5 655	5 630
Muut lainasaamiset	4 849	4 921	4 993	358	442
Muut saamiset	136	114	114	143	139
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	2	3	8	19
Valtion toimeksiannot	0	2	3	8	19
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 507	4 764	5 309	6 952	4 087
Vaihto-omaisuus	0	0	10	129	114
Aineet ja tarvikkeet				129	114
Ennakkomaksut			10		
SAAMISET	3 917	2 994	3 420	2 228	2 093
Pitkäaikaiset saamiset	1 356	1 326	260	348	436
Muut saamiset	1 356	1 326	260	348	436
Lyhytaikaiset saamiset	2 561	1 668	3 160	1 880	1 657
Myyntisaamiset	575	504	756	807	781
Lainasaamiset					
Muut saamiset	1 879	1 082	2 269	949	820
Siirtosaamiset	107	82	135	124	56
Rahoitusomaisuusarvopaperit Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin					
Rahat ja pankkisaamiset	1 590	1 770	1 879	4 595	1 880
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 178	64 327	67 677	58 931	55 780

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013	TP 2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	30 323	27 193	25 688	21 810	22 777
Peruspääoma	26 731	26 731	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	127	127	127	188	188
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	336	-1 170	-5 109	-4 142	-3 410
Tilikauden yli/-alijäämä	3 129	1 505	3 939	-967	-732
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	14	14	15	20	31
Valtion toimeksiannot		2	4	8	19
Muut toimeksiantojen pääomat	14	12	11	12	12
VIERAS PÄÄOMA	34 841	37 120	41 974	37 101	32 972
Pitkäaikainen	27 759	30 361	32 991	29 452	24 176
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	27 510	30 008	32 534	28 891	23 511
Lainat julkisyhteisöiltä		104	208	312	416
Muut velat	249	249	249	249	249
Lyhytaikainen	7 082	6 759	8 983	7 649	8 796
Joukkovelkakirjalainat					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	2 498	2 526	2 357	2 620	4 270
Lainat julkisyhteisöiltä	104	104	104	104	116
Lainat muilta luotonantajilta					
Saadut ennakot	6				
Ostovelat	1 735	1 540	3 446	2 008	1 364
Muut velat	294	297	288	290	270
Siirtovelat	2 445	2 292	2 788	2 627	2 776
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 178	64 327	67 677	58 931	55 780

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%	46,5	42,3	38,0	37,0	40,8
Suhteell. velkaantuneisuus-%	61,4	66,9	76,4	68,2	60,7
Kertynyt yli/-alijäämä, 1 000 €	3 465	335	-1 170	-5 109	-4 142
Kertynyt yli/-alijäämä, €/asukas	474	45	-158	-685	-553
Lainakanta 31.12., 1 000 €	30 113	32 743	35 204	31 928	28 314
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 118	4 431	4 745	4 282	3 777
Lainasaamiset, 1 000 €	4 849	4 921	4 993	358	442
Asukasmäärä	7 313	7 389	7 419	7 456	7 496

1.2.4. KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

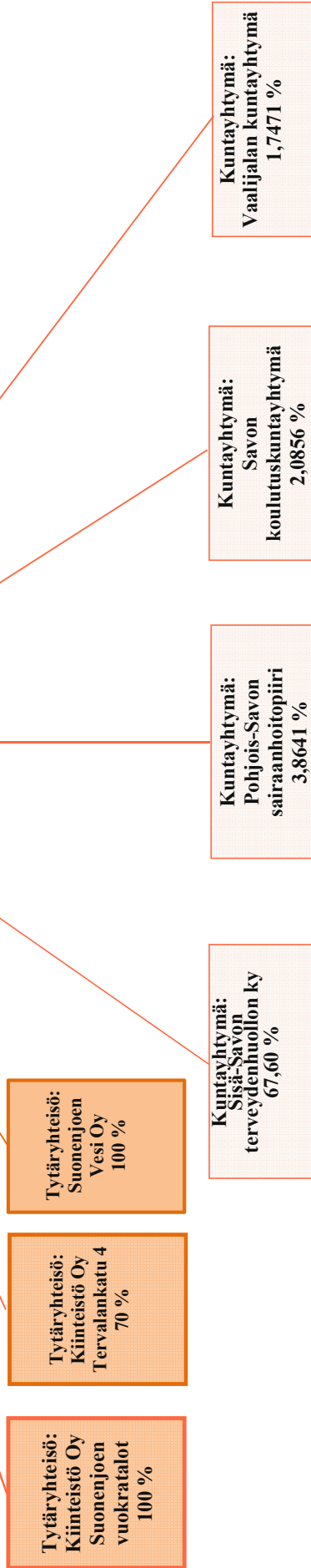
Vähennyseriä tuloissa ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varasusten määrä on tilikaudella kasvanut.

Kokonaistulot ja -menot - laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman muut maksuvalmiuden muutokset ja rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

	2016			2016	
	Milj.€	%		Milj.€	%
TULOT			MENOT		
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	7,8	13,6	Toimintakulut	51,4	90,2
Verotulot	24,5	42,7	- Valmistus omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	24,4	42,5	Korkokulut	0,3	0,5
Korkotuotot	0,1	0,2	Muut rahoituskulut		0,0
Muut rahoitustuotot	0,3	0,5	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korjaukset		0,0
Tulorahoituksen korjaukset			Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,0	0,0	- Pakollisten varausten lisäys(+), vähennys(-)		0,0
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,0	Investointimenot	2,7	4,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,2	0,4			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	0,1	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2,6	4,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0	Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	57,4	100,0	Kokonaismenot yhteensä	57,0	100,0
Täsmäytys					
Kokonaistulot - Kokonaismenot =					0,4
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =					0,4

Suonenjoen kaupunki

Muut osuomistukset:

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt:		
Asunto Oy Suonenjoen pankkila	51,50 %	Yhdistelemättömät kuntayhtymät: Itä-Suomen päihdehuollon ky Pohjois-Savon liitto
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:		
Kehistysyhtiö Savogrow Oy	33,75 %	0,9114 % 2,92 %

 Tytäryhteisö; yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä; yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

1.3. KONSERNITARKASTELU

1.3.1. YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Seuraavassa yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Yhdisteleminen tarkoittaa tällöin keskinäisen omistuksen eliminointia. Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Osakeyhtiöt	1	-
Kiinteistöosakeyhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	4	2
Osakkuusyhteisöt	-	1
Yhteensä	7	4

1.3.2. KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Suonenjoen kaupunginvaltuuston 30.1.2012 hyväksymissä Suonenjoen kaupungin konserniohjeissa on määritelty konsernijohto, raportointi, talouden hoito ja tilintarkastus. Konserniohjeet edellyttävät hyvinkin yksityiskohtaisen tytäryhteisöjen raportointivelvollisuuden toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Varsinaisen konsernijohdon muodostavat Suonenjoen kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja apunaan johtoryhmä.

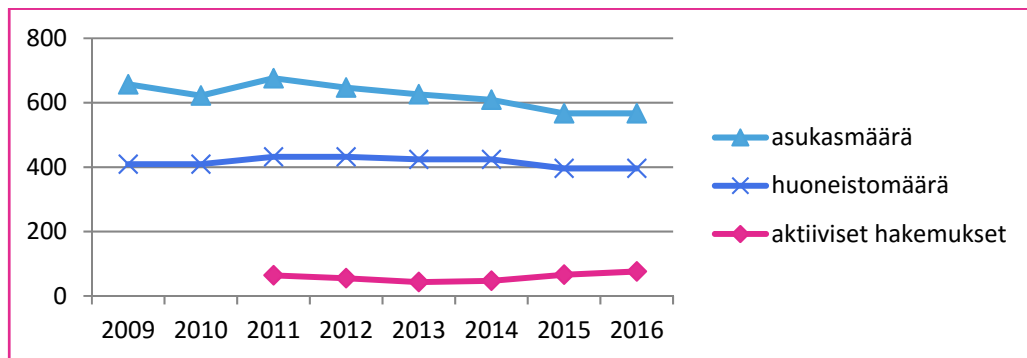
Konserniohjeen mukaan kaupungin tilintarkastaja nimetään myös tytäryhteisön yhdeksi tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

1.3.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

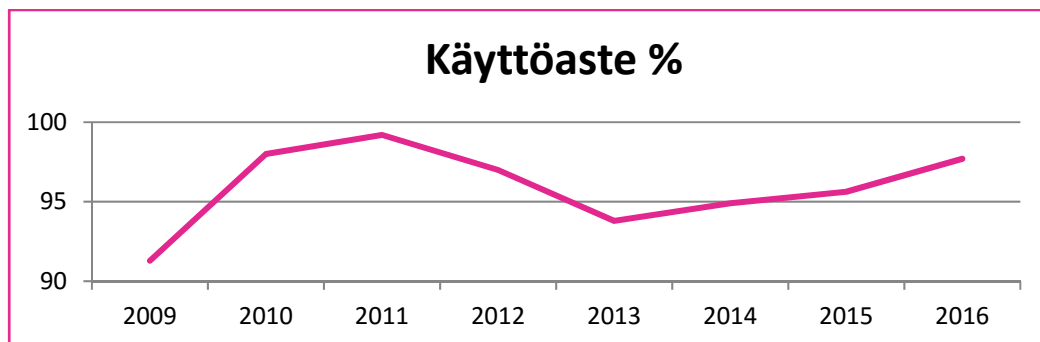
Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot on kokonaan Suonenjoen kaupungin omistama, vuonna 1981 perustettu vuokrataloyhtiö. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä toimintaan aiheuttavat hakijamäärien vaihtelut ja sitä kautta käyttöasteen vaihtelut sekä kiinteistövahingot ja korkoriski.

Asuntohakemusten määrä on kääntynyt hieman nousuun. Oheisesta kuvaajasta käy ilmi hakemusten ja asukkaiden määrä. Yhtiö on pyrkinyt sopeuttamaan kiinteistömässään vallitsevan kysynnän mukaan ja tulevaisuutta ennakoiden. Vuonna 2016 kiinteistömässään poistettiin kaksi kohdetta, toinen myytiin ja toinen purettiin. Paikkakunnan työpaikkakehitys on yksi merkittävimmistä hakemusten määrään vaikuttavista tekijöistä.

Käyttöaste vuonna 2016 oli 97,7 %. Varsinkin isojen asuntojen kohdalla kysyntä on alentunut merkittävästi, minkä vuoksi kolmioita ja sitä isompia asuntoja oli vuoden aikana tyhjillään.

Toinen merkittävä riski toiminnalle on kiinteistövahingot. Vuonna 2016 vakuutusyhtiö alensi yhtiön vakuutusmaksuja sattuneiden vahinkojen vähäisyyden vuoksi. Vuoden aikana remontoitiin kahden huoneiston kylpyhuoneet ja yksi talosaunaosasto kosteusvaurioiden vuoksi. Lisäksi yhden asunnon käyttövesiputket olivat jäätyneet ja aiheuttivat vesivahingon. Jäätymisvahinko oli seurausta asukkaan toiminnasta. Palovahinkoja ei sattunut.

Yhtiön liikevaihto on pysynyt suunnilleen arvioidussa. Liikevaihto vuonna 2016 oli 2,52 M€.

Suonenjoen Vesi

Vuosi 2016 oli Suonenjoen Vesi Oy:n kolmas toimintavuosi. Yhtiön maksut säilyivät ennallaan vuonna 2016 talousveden käyttömaksun ollessa 1,51 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 2,94 €/m³. Maksut ovat valtakunnallisessa vertailussa lähellä keskiarvoa. Vesiyhtiön liikevaihto oli vuonna 2016 2 152 271,74 euroa. Liikevaihto kasvoi hieman verrattuna edelliseen tilikauteen.

Suonenjoen Veden investointeihin käytettiin 367 778 €. Investointeja tehtiin investointiohjelman mukaisesti, jotka painottuivat pääosin vesihuoltoverkostoihin. Viemäriverkoston toiminta-aluetta laajennettiin Petsamossa, uusittiin runkovesijohto vesitornin ja Kokkolamentien välillä, uusittiin Päivölän jätevedenpumppaamo sekä rakennettiin uutta vesihuoltoverkostoa Kurenmäentiellä kadun peruskorjauksen yhteydessä.

Suonenjoen Vesi yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja Geologian tutkimuskeskuksen kanssa on selvittänyt Suonenjoen Viipperonharjun pohjavesialueen geologista ja hydrogeologista rakennetta, pohjavesiolosuhteita ja -laatua. Pohjavesialueen tutkimukset valmistuvat vuoden 2017 aikana.

Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo on toiminut pieniä poikkeamia lukuun ottamatta voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Lupaehtojen ylityksiä on tapahtunut lähinnä puhdistamon käyttöönotosta johtuen. Vesilaitos on täyttänyt talousvesiasetuksessa annetut määräykset talousveden laatuvaatimuksista ja -suosituksista.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiö toimii sen puolesta, että vuokra-asumista kohdellaan kaikessa päätöksenteossa tasavertaisena muiden asumismuotojen kanssa.

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti.

Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijoiden tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta vuodelle 2016
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina	Vuokrilla voitiin kattaa hoito- ja pääomamenot.
Täyttöaste pysyy yli 97 %.	97,7 %

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos% TP 2015 - TP 2016	Muutos% TA 2016 - TP 2016
Liikevaihto	€ / vuosi	2 516 444	2 560 000	2 524 865	0,3	-1,4
Liikevoitto	€ / vuosi	490 695	400 000	- 94 925	-119,3	-123,7
Tulos	€ / vuosi	15,44		13,88	-10,1	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	177 204	36 000	53 303	-69,9	48,1
Huoneistojen lukumäärä	kpl	424	396	396	-6,6	0,0
Hakijamäärä 30.9.	taloutta	192	200	170	-11,5	-15,0
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,00	8,96	9,02	0,2	0,7
Keskivuokra alle 20 000 asukkaan kunnissa vuoden 3. neljännes	€/m ² /kk	9,42		9,74	3,4	
Lainat kaupungilta	€	213 752	141 752	141 752	-33,7	0,0
Takaukset kaupungilta	€	10 392 756	9 961 543	10 011 453	-3,7	0,5

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankinnasta ja jakelusta, hulevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta sekä kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella Vanha jätevedenpuhdistamo puretaan. Viipperonharjun pohjavesialueen geologiset ja hydrogeologiset tutkimukset valmistuvat. Tutkimuksilla saadaan lisätietoa pohjavesialueen hyödyntämiseksi mahdolliseen varavedenottoon.

Tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta vuodelle 2016
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä.	Talousvedenlaatu on täyttänyt talousvesiasetuksen mukaiset raja-arvot.
Jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti ja uusi Karsikonmäen jäteveden puhdistamo otetaan käyttöön.	Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo on otettu käyttöön. Puhdistamon ylösajosta johtuen osassa ympäristöluvan raja-arvoissa on tapahtunut ylityksiä.
Määritellään huleveden viemäröinnin korvauksen periaatteet kiinteistöjen ja kunnan välillä sekä tarkistetaan vesitaksan ajanmukaisuus.	Hulevesimaksujen jakaminen sekä toteuttaminen kiinteistöjen ja kunnan välillä on kesken. Vesitaksoja ei korotettu vuonna 2016.
Selvitetään Viipperonharjun soveltuvuus varapohjavedenottoalueeksi.	Viipperonharjun pohjavesitutkimukset valmistuvat vuonna 2017.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % TP 2015 - TP 2016
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	543	560	564	3,9
Lasketun veden määrä	1 000 m ³	510	540	540	5,9
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,22	1,22	1,22	0,0
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	561	540	625	11,4
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	2,37	2,37	2,37	0,0

1.3.4. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Suonenjoen osalta keskeinen merkitys konserniohjauksessa on Suonenjoen Vesi Oy:n, Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratilojen ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän saralla. Näiden yhteisöiden taloushallinnon tehtävät hoidetaan keskitetysti Suonenjoen kaupungin taloustoimistossa. Kirjanpidon ja taloushallinnon yhteistyö Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratilojen kanssa aloitettiin 1.1.2012. Suonenjoen Vesi Oy:n taloushallinnon tehtävät on hoidettu taloustoimistossa 1.1.2014 alkaen. Suonenjoen kaupungin ja Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän taloushallintopalvelujen yhdistäminen toteutettiin vuoden 2015 alusta lukien.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratilojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tavoitteiden asettamiseen on kiinnitetty huomiota talousarvion laadinnan yhteydessä. Samalla säännöllinen raportointi tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan on kehitetty. Tähän antaa parannusta entiseen kirjanpidon keskitetty hoito ja raportointi kaupungin kirjanpidon toimesta. Aikaisemmin Vuokratilojen taloudellista asemaa on arvioitu lähinnä velkaantumisen ja rahoituksen riittävyyden näkökulmasta. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on todettu, että tytäryhtiöistä ei aiheudu tällä hetkellä kaupungille erityisen suurta riskiä, sillä uustuotanto on ollut kysyntää vastaavaa ja olemassa olevaa rakennuskantaa on peruskorjattu.

Kaupunginhallitus ja johtoryhmä käsittelevät kokouksissaan konserniin liittyviä asioita ja niissä annetaan ohjeistuksia viranhaltijoille ja kaupungin edustajille. Kuntayhtymien toimintaa seurataan säännöllisesti tulevien raporttien ja kokousasiakirjojen avulla. Lisäksi viranhaltijat ovat säännöllisesti osallistuneet yhteistyö tapaamisiin kuntayhtymien edustajien kanssa. Tapaamiset ovat koskeneet muun muassa talousarvion valmistelua ja yhteistoiminnan kehittämistä. Ohjeistuksia ja pyyntöjä on annettu kuluneen tilikauden aikana.

Kuntakonsernin toiminta ei ole kehittynyt sille tasolle, millä konserniohjeet edellyttävät sen olevan. Uudistunut kuntalaki korostaa konserniohjauksen merkitystä entisestään kuntakokonaisuuden näkökulmasta. Selkeitä ja konkreettisia edistysaskeleita tiiviimpään yhteistyöhön ja ohjeistukseen on kuitenkin tehty. Konsernivalvonnan konkreettiset toimenpiteet on saatava entistä säännöllisemmäksi vuodenaikana tapahtuvan dokumentoinnin osalta. Vuorovaikutus ja säännölliset tapaamiset ovat muodostuneet hyväksi käytännöksi tiedon ja tavoitteiden päivittämisessä. Kaupunginjohtaja osallistuu aktiivisesti molempien yhtiöiden hallituksen kokouksiin.

Konsernijohtamiseen on edelleen syytä kiinnittää erityistä huomiota myös kaupunginhallituksen tasolla. Hallitusten jäsenet ja kaupunginjohtaja nostavat esiin omistajanäkökulman kaupunginhallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiökokousedustajien ohjeistusta toteutetaan omistajan toimesta. Keskeinen kehittämistyön painopiste on tytäryhteisöjen konsernivalvonnassa ja ohjauksessa. Hallintosäännön päivittämisen yhteydessä myös konserniohjeen päivittämiselle on tarve vuoden 2017 aikana.

1.3.5. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Suonenjoen kaupungin konsernin omavaraisuusaste on 27,6 % vuonna 2016.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla. Suonenjoen konsernin kokonaislainakanta oli 63,9 milj. euroa, joka on laskenut edellisestä vuodesta 2,4 milj. euroa.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernilainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Suonenjoen kaupungin konsernin lainat ovat 8.733 euroa/asukas.

Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Suonenjoen kaupungin konsernitilinpäätökseen vaikuttaa oleellisesti tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tilinpäätökset. Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen taseen loppusumma on 13.699.025,45 euroa, mikä on liitetty Suonenjoen kaupungin konsernitaseeseen. Taloyhtiön osakepääoma on 500.003 euroa ja oma pääoma yhteensä 540.422 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloilla on noin 11,5 milj. euroa, mikä on laskenut edellisestä vuodesta noin 0,5 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Kiinteistö Oy:n lainoista on noin 9,8 milj. euroa (vuonna 2015 n. 10,3 milj. euroa). Suonenjoen Vesi Oy:n taseen loppusumma on 18.626.330,57 euroa. Vesiyhtiön osakepääoma on 25.000 euroa ja oma pääoma yhteensä 3.671.754,32 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Suonenjoen Vesi Oy:llä on noin 13,3 milj. euroa, joista rahalaitoslainojen takausvastuu on 8,6 milj. euroa Suonenjoen kaupungilla.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	38 714	37 119	35 731	35 447	34 787
Toimintakulut	-78 354	-76 985	-77 075	-77 127	-75 849
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	34	40	31	44	17
Toimintakate	-39 606	-39 826	-41 313	-41 636	-41 045
Verotulot	24 492	24 718	23 873	22 245	21 287
Valtionosuudet	24 464	22 979	23 770	22 952	23 404
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	218	19	17	20	15
Muut rahoitustuotot	311	555	609	683	560
Korkokulut	-981	-1 276	-1 112	-1 080	-1 205
Muut rahoituskulut	129	-51	-47	-48	-52
Vuosikate	9 027	7 118	5 797	3 136	2 964
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 702	-5 171	-3 811	-3 817	-3 722
Arvonalentumiset	-389			-5	
Satunnaiset erät		302		54	4
Tilikauden tulos	2 936	2 249	1 986	-632	-754
Tilinpäätössiirrot	-20	-30	-446	-183	-122
Tilikauden verot	-6	-9			
Laskennalliset verot	55	-56			
Vähemmistöosuudet	-28	-3	-20	-12	-8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 937	2 151	1 520	-827	-884

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	49,4	48,2	46,4	46,0	45,9
Vuosikate / Poistot, %	-158,3	-137,7	-152,1	-82,2	-79,6
Vuosikate, euroa/asukas	1 234	963	781	421	395
Asukasmäärä	7 313	7 389	7 419	7 456	7 496

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	9 027	7 118	5 797	3 137	2 964
Satunnaiset erät		302		54	4
Tilikauden verot	-6	-9			
Tulorahoituksen korjaukset	-24	-353	3 171	-4	-68
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 616	-9 992	-23 649	-6 462	-5 282
Rahoitusosuudet investointimenoihin	49	216	3 427	243	29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	218	1 587	-2 894	102	163
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 648	-1 131	-14 148	-2 930	-2 190
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-23	-9	-96	-4	-22
Antolainasaamisten vähennykset			47		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 835	5 554	16 333	10 250	13 874
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 489	-3 893	-3 619	-3 674	-10 830
Lyhytaikaisten lainojen muutos	222	536	-3	-1 489	652
Oman pääoman muutokset	1	-23	25	-21	-160
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5	-10	-20	22	-10
Vaihto-omaisuuden muutos	27	2	-1	-22	21
Saamisten muutokset	-1 636	680	-967	-467	576
Korottomien velkojen muutokset	849	-2 772	2 143	996	-891
Rahoituksen rahavirta	-3 209	65	13 842	5 591	3 210
Rahavarojen muutos	439	-1 066	-306	2 661	1 020
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	5 891	5 455	6 521	6 827	4 166
Rahavarat 1.1.	5 452	6 521	6 827	4 166	3 146
	439	-1 066	-306	2 661	1 020

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	162,2	72,8	28,7	50,4	56,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	90,0	52,1	24,4	31,7	18,5
Lainanhoitokate	1,8	1,6	1,5	0,9	0,4
Kassan riittävyys	24	22	23	28	16

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	91 578	92 244	88 710	72 405	70 349
Aineettomat hyödykkeet	1 277	1 024	1 049	1 090	1 126
Aineettomat oikeudet	336	370	297	281	233
Muut pitkävaikutteiset menot	897	647	721	809	893
Ennakkomaksut	43	7	31		
Aineelliset hyödykkeet	88 798	89 763	86 321	70 272	68 232
Maa- ja vesialueet	7 708	7 657	7 689	7 510	7 189
Rakennukset	62 611	65 486	54 255	49 195	49 965
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 638	10 089	10 110	7 702	7 828
Koneet ja kalusto	4 376	5 329	2 247	1 929	1 982
Muut aineelliset hyödykkeet	177	153	132	134	136
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 288	1 049	11 888	3 802	1 132
Sijoitukset	1 503	1 457	1 340	1 043	991
Osakkuusyhteisöosuudet	148	148	147	172	148
Osakkeet ja osuudet	915	892	785	512	489
Muut lainasaamiset	36	35	28	25	25
Muut saamiset	404	382	380	334	329
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	81	76	55	59	63
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 037	10 412	11 608	11 237	8 233
Vaihto-omaisuus	307	335	337	336	285
Saamiset	5 838	4 622	4 750	4 074	3 782
Pitkäaikaiset saamiset	1 440	1 411	345	433	520
Lyhytaikaiset saamiset	4 397	3 211	4 405	3 641	3 262
Rahoitusarvopaperit	1	3	3	3	3
Rahat ja pankkisaamiset	5 891	5 452	6 518	6 824	4 163
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 696	102 732	100 373	83 701	78 645

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2016	2015	2014	2013	2012
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	28 423	25 473	22 239	20 735	21 872
Peruspääoma	26 731	26 731	26 734	26 734	26 734
Arvonkorotusrahasto	127	127	127	189	189
Muut omat rahastot	484	465	454	409	417
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 856	-4 000	-6 596	-5 770	-4 584
Tilikauden yli-/alijäämä	2 937	2 150	1 520	-827	-884
VÄHEMMISTÖOSUUDET	218	190	176	135	117
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0	1 141	782	596
Poistoero			142	162	151
Vapaaehtoiset varaukset			999	620	445
PAKOLLISET VARAUKSET	767	724	672	444	383
Eläkevaraukset					
Muut pakolliset varaukset	767	724	672	444	383
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	109	99	89	113	95
VIERAS PÄÄOMA	74 179	76 246	76 056	61 492	55 582
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	58 658	61 332	60 051	47 478	40 877
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	81	81			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 203	4 968	3 884	3 746	5 259
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 237	9 865	12 121	10 268	9 446
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 696	102 732	100 373	83 701	78 645

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	27,6	25,0	23,5	25,9	28,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	84,6	89,9	91,2	76,3	69,9
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	1 081	-1 850	-5 076	-6 597	-5 469
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	148	-250	-684	-885	-730
Konsernin lainat, €/asukas	8 733	8 973	8 618	6 870	6 155
Konserninlainakanta 31.12., 1000€	63 861	66 300	63 935	51 224	46 136
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€					
Kunnan asukasmäärä	7 313	7 389	7 419	7 456	7 496

1.4. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielimien päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu eri hallinnon alojen johtosäännöillä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisuvaltaan, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvää hallintotapaa.

Johtosääntöjä on uudistettu käytännössä kaikilla hallinnonaloilla menneen valtuustokauden aikana. Johtosäännöt ovat pääosin ajan tasalla ja niitä päivitetään tarpeen vaatiessa. Uudistuneen kuntalain myötä johtosäännöt tulee uudistaa niin, että kaupungilla on yksi hallintosääntö kesään 2017 mennessä. Virkamiestyö hallintosäännön valmisteluun on aloitettu jo vuoden 2016 aikana. Myös poliittisia kannanottoja hallintosäännön sisältöön on toteutettu vuoden 2016 aikana. Mitään erillistä ryhmää hallintosäännön valmisteluun ei ole perustettu, vaan työtä on tehty niin kaupunginjohtajan johtoryhmän kuin myös puheenjohtajistojen kesken.

Hallintokuntien seurannan perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan ja talouden seurannan ohjeistuksen mukaisesti heidän tulee reagoida merkittäviin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin.

Ohjeiden mukaisesti hyväksymismenettelyt ja käyttötaloussuunnitelmat käytetään lautakunnissa ja annetaan tiedoksi hallitukselle. Viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, ne saatetaan luottamustoimielimille tiedoksi ja tarvittaessa havaittuihin puutteisiin puututaan.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta käsitellään tarkemmin toimintakertomuksen tulosalueita käsittelevässä numero-osassa. Taloudellisten tavoitteiden seuranta on jatkuvaa ja sitä tehdään niin viranhaltija-, lautakunta- kuin myös valtuustotasolla.

Tavoitteet on pääsääntöisesti asetettu jo talousarvion laadinnan yhteydessä valtuustotasolla. Lautakuntatasoista tavoiteasettelua ei ole tämän lisäksi toteutettu. Toiminnan yksityiskohtainen tuloksellisuuden arvioiminen on vähäistä ja kesken vuoden tehtävät korjaavat toimenpiteet ja tavoitteiden uuarviointit ovat jääneet myös vähäisiksi. Investointien osalta kokonaisnäkemystä on haettu vuoden aikana ja toteutuksessa on seurattu lähinnä talousarvion kokonaisinvestointitasoa. Toiminnan

talouden ja tuloksellisuuden seuranta on pääosin vastuuviran- / toimenhaltijoiden tekemää arviointia, mihin yhdistyy esimiesten keskinäiset palaverit toimialoittain.

Alkuperäiset taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet vuonna 2016. Valtuuston käsittelemiin määrärahamuutoksiin nähden taloudellinen tulos oli parempi kuin mitä syksyllä ennustettiin. Terveystalouden ja erityisesti erikoissairaanhoidon kulukehitystä seurattiin myös valtuustotasolla raportoitujen raporttien muodossa. Terveystalouden loppulaskutus tapahtuu kuitenkin vasta helmikuussa, jolloin taloudellinen kokonaisuus saadaan lopullisesti selville. Uudistetun terveystalouden kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti kuntiin tulevaan seurantatietoon on tulossa selkeä parannus.

Valtuustokauden alussa aloitettua oman toiminnan perinpohjaista ja kriittistä läpikäyntiä on jatkettu aina vuoteen 2016 saakka. Tämän selvityksen näkökulmia on viety jo osittain päätökseen koulutoimen, sosiaalitoimen ja vanhuspalvelujen osalta. Tällä oman toiminnan arvioinnilla pyritään toimintojen parempaan ennakoimiseen sekä kustannustason kehityksen hillitsemiseen. Tässä on myös onnistuttu. Rakenteelliset uudistukset ovat olleet keskeisessä roolissa Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisessa. Talouden tasapainottamisessa on onnistuttu erinomaisesti vuosina 2015 ja 2016.

Riskien hallinnan järjestäminen

Riskien hallinta on pääasiassa painottunut omaisuuden ja taloudellisten riskien tunnistamiseen ja niihin varautumiseen muun muassa vakuuttamalla. Riskikartoituksia on menneinä vuosina tehty muun muassa henkilökuntakeskusteluin. Työpiste- ja viranomaistahojen riskiarvioiden tekemistä on edelleen jatkettu. Johtoryhmän ja eri viranomaistahojen kesken on käyty läpi kaupunkia ja sen asukkaita kohtavia mahdollisia riskiskenaarioita ja kuinka niissä eri viranomaisten tulee toimia yhteistyössä mahdollisen vaaratilanteen sattuessa. Tavoitteena on jatkuvuuden hallinta häiriötilanteissa. Kokonaisvaltaista kaupungin riskikartoitusta ei ole tehty. Tämän tekemisestä yhteistyössä Vesi Oy:n kanssa on keskusteltu. Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti.

Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Myös esimiehille on järjestetty koulutusta kaupungin vakuutusurvaan liittyen. Muutoksia vakuutusurvaan on myös tehty kesken vakuutuskauden. Työyksiköissä ja kouluilla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, joita myös harjoitellaan. Lisäksi pitkäjänteisellä investointi toiminnalla pyritään pitämään muun muassa vesihuoltoon ja kunnallistekniikkaan liittyvät riskit mahdollisimman pieninä.

Henkilöstö resurssien riittävyyteen ja lähinnä sen kapeuteen liittyvät riskit ovat nousseet myös kuluvan vuoden aikana esille. Pitkittyneet sairaslomat ovat muun muassa aiheuttaneet korvaavan henkilöstön saamiseen liittyvän riskin. Myös henkilöstön ikääntymiseen liittyvät jaksamisongelmat ovat nousseet esiin kuin myös rekrytoinnin onnistumisen haasteet.

Tietoturva ja siihen liittyvät ohjeet korostuvat nykyisen sähköisen viestinnän aikakautena. Tietoturva on ohjelmistojen puolesta ajan tasalla. Henkilökunnan koulutukseen ja perehdyttämiseen on syytä kiinnittää huomiota. Lisäksi tietoturvan vastuuta on syytä täsmentää tiukentuneiden määräysten johdosta.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Hankintatoimi on kehittynyt Pohjois-Savossa laajaksi maakunnalliseksi kokonaisuudeksi. Hankintavaltuuksia on käsitelty hallintokuntien johtosäännöissä ja samoin on osittain määriteltyinä viranhaltijatason delegointipäätökset hankintarajoista. Kunnan omat hankinnat on hoidettu noudattaen vahvistettuja ohjeita ja määräyksiä sekä lakia julkisista hankinnoista. Yhteishankintojen tehokkaampi hyödyntäminen ja tiedottaminen hankintatoimesta ovat kehittämistoimenpiteitä, joilla hyötyjä on mahdollista saada aikaan lähitulevaisuudessa. Yhteistyötä IS-Hankinta Oy:n kanssa on jatkettu. Vuoden 2015 aikana Suonenjoen kaupunki oli mukana pilottihankkeessa, jossa kaupungin hankintastrategia ja ohjeistus on päivitetty. Hankintatoimen muutoksista ja yhteistyön mahdollisuuksista on informoitu esimiehiä yhteisissä esimiesiltapäivissä.

Kiinteistön hoitoon ja lähinnä korjaustarpeeseen liittyvät riskit ovat olleet esillä myös vuoden 2016 aikana. Mahdollisten ongelmien havaitsemiseen ja siitä viestittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vuodenvaihteessa 2016-2017 on valmistunut haitta-aine selvitys purettavien kiinteistöjen osalta.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnasta ja sen valvonnasta vastaa kukin hallintokunta itse. Sopimustoiminnassa ei ole esiintynyt negatiivisia seuraamuksia, joita sopimusta tehdessä ei ole ennakoitu. Sopimusten valvonnan on syytä olla systemaattista ja valvonnan delegoimiseen hallintokunnissa on syytä panostaa entisestään. Viranhaltijoiden vaihtuvuuden yhteydessä perehdyttäminen myös voimassaoleviin sopimuksiin on syytä huomioida.

Myös kustannusten läpinäkyvyyteen ja oikein kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Erilaisille projekteille ja isoimmille hankkeille asetetaan omat toimikunnat/ryhmät, joiden tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeiden etenemistä ja kustannusten kehitystä. Kaupunginhallitus asettaa muun muassa isoimpiin rakentamishankkeisiin oman edustajansa.

Arvio sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä. Sisäinen valvonta ei kuitenkaan perustu säännölliseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Sisäisen valvonnan arviointeja suoritetaan normaalina työnä, mutta ne eivät ole kunnolla dokumentoituja.

Talouden sisäisen valvonnan seuranta suoritetaan ohjeiden mukaisesti valtuustoon. Valtuustoon nähden toteumaraporttien ajankohtaa on lähdetty kehittämään ja poikkeavasti vuoden ensimmäinen talouden seurantaraportti on tehty 30.4. tilanteesta. Kaupunginhallitus ja tarkastuslautakunta saavat ajankohtaisemman tiedon kaupungin taloudellisesta tilasta ja siihen liittyvistä muutoksista. Muun muassa verotulojen ja tilikauden arvioidun tuloksen muodostumista on seurattu säännöllisesti kaupunginhallituksessa. Lautakunnat itse käsittelevät talouden seurannan raportteja säännöllisesti lautakunnissaan.

Tiedonkulkua ja informaatiota henkilöstölle pidetään yllä erilaisin työpaikka- ja johtoryhmän kokouksin. Henkilöstön edustaja on mukana kaupunginjohtajan johtoryhmässä, joka kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain. Tiedonkulkua päättäjiin

tukevat säännöllisesti toistuvat kaupunginjohtajan ja puheenjohtajiston pitämät palaverit. Myös yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa on pyritty lisäämään. Vuoden 2015 alusta on nimetty uusi yhteistyöryhmä henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Sitoutumista sisäiseen valvontaa tarvitaan laajemmalla rintamalla. Nykyisin se jää pääosin päällikköviranhaltijoiden tehtäväksi. Raportointi ja sen ajantasaisuus on saatava säännölliseksi toiminnaksi kuluvan taloussuunnittelukauden aikana. Sisäistä valvontaa suoritetaan, mutta tehtyjen toimenpiteiden dokumentointi ei toteudu. Sisäistä valvontaa on edelleen kehitettävä niin, että sitä toteuttaa yhä useampi ja sen suorittaminen onnistuu helposti sitä varsinaisesti tehdessä ja se voidaan myös helposti dokumentoida ja osoittaa tehdyt toimenpiteet. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen on syytä toteuttaa hallintosäännön päivittämisen jälkeen.

1.5. KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

1.5.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tehtävä selkoa tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §).

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kuntalain 110 pykälän 3 momentissa todetaan mm. seuraavaa: ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassaan päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2016 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 3.129.482,41 euroa. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt ylijäämä oli 335.546,05 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksen käsittelystä kaupunginhallitus esittää, että:

1. Suonenjoen kaupungin vuoden 2016 ylijäämä on 3.129.482,41 euroa, mikä kirjataan taseeseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

1.5.2. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2015 § 57 Suonenjoen kaupungin talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2016-2020.

Tasapainottamisohjelman laadintaan osallistui kaupunginhallituksen nimeämä työryhmä, jossa oli edustus jokaisesta valtuustoryhmästä. Lisäksi työryhmässä oli mukana henkilöstöjärjestöjen valitsema edustaja. Työryhmän sihteerinä toimi kaupunginjohtaja.

Toimenpide-ehdotusten joukosta toimikunta kokosi konkreettiset toimenpiteet, joiden toimenpanoon voitiin ryhtyä mahdollisimmin etupainotteisesti ja joiden vaikuttavuus on arvioitu talouden tasapainottamisen näkökulmasta tarpeelliseksi. Tässä työssä on onnistuttu erinomaisesti.

Tasapainottamis toimenpiteiden keskiössä ovat mm. vanhuspalvelujen rakenteelliset uudistukset ja tehostetun palveluasumisen ostopalvelupaikkojen vähentäminen kohti valtakunnan suositusten mukaista tasoa, kaupungin perimien taksojen ja maksujen korottamiset, kaupungin myöntämien vapaaehtoisten avustusten karsinta, investointien kriittinen tarkastelu ja tietoinen rajaaminen alle vuosikatteen. Lisäksi tasapainottamisohjelmassa korostetaan

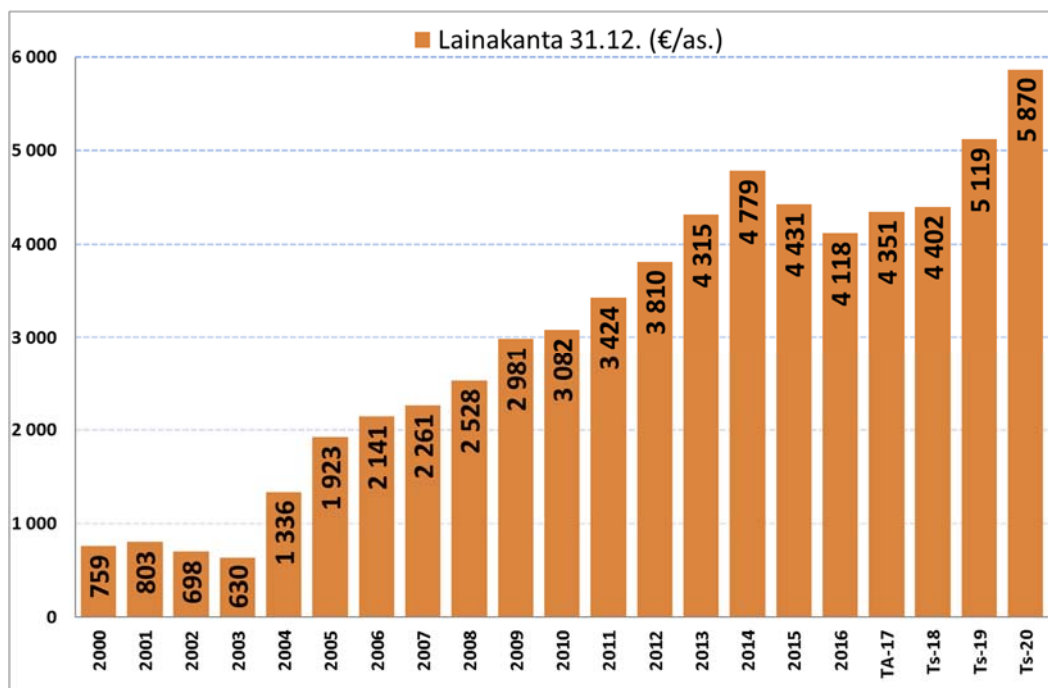
kiinteistöjen tehokkaampaa käyttöä ja tarpeettomista kiinteistöistä luopumista jo tehtyjen linjausten mukaisesti sekä rakenteellisten uudistusten jatkamista ja niihin vaadittavien lisäselvitysten aloittamista.

Taloutta on myös tasapainotettu kiinteistöveron korotuksin, joiden myötä kaupungin kiinteistöverojen tuotto kasvoi noin +150.000 euroa.

Tasapainottamisohjelman toimenpiteillä arvioitiin olevan noin 0,4 milj. euron (ml. kiinteistöverojen korotukset) taloutta tasapainottava vaikutus jo vuodesta 2016 alkaen. Sopeuttamistoimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan vieläkin suurempia tulevina vuosina, jos kiinteistöihin kohdistuvissa toimenpiteissä löydetään oikeat ja kustannustasoa alentavat ratkaisut, tehostetun palveluasumisen ostopalveluja pystytään sopeuttamaan kohti suositusten mukaista tasoa ja kohonneisiin kuljetuskustannuksiin löydetään kokonaisvaltainen ja kustannustasoa alentava ratkaisu.

Hyväksytyt tasapainottamisohjelman toteuttaminen luo hyvät edellytykset kaupungin talouden pitämiseksi tasapainossa myös tulevaisuudessa. Maltillinen investointitaso ja vuoden 2015 lisäpoistot hillitsivät poistotason kasvua jo vuodelle 2016. Näin luotiin mahdollisuus ylijäämäisten tilinpäätösten tekemiseen myös lähivuosina.

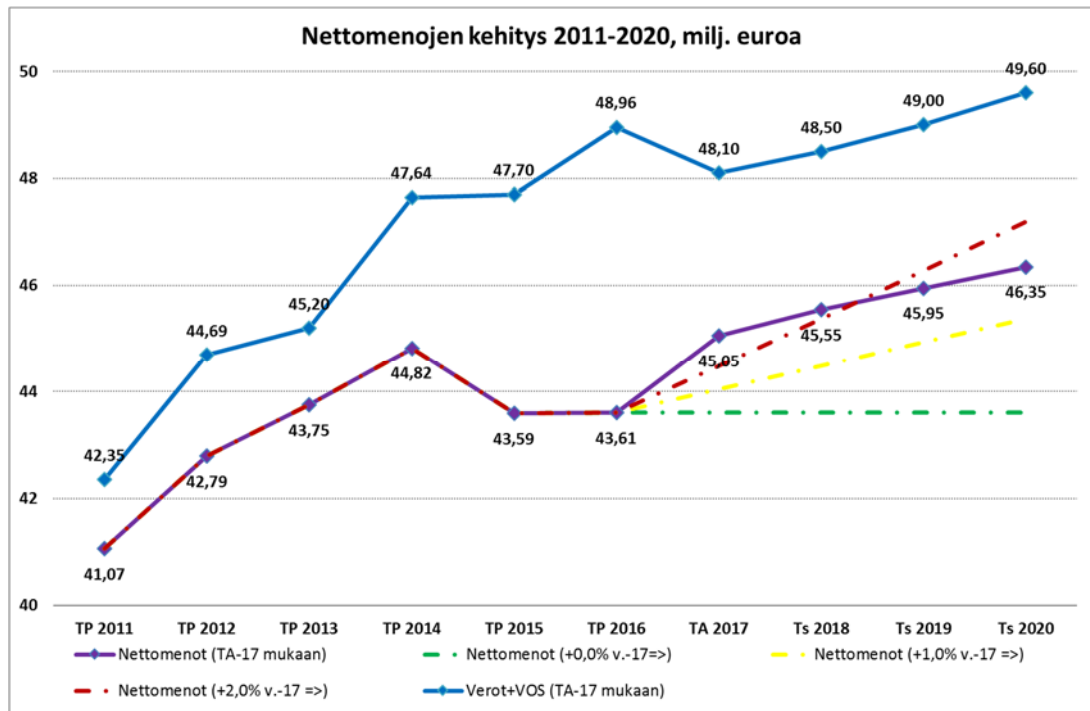
Kaupungin vuosikate on pystytty pitämään jo kolme peräkkäistä vuotta yli +3,0 milj. eurossa. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin. Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuoden 2016 aikana ei nostettu lainkaan pitkäaikaista lainaa.

Tulevien vuosien suurin yksittäinen investointikohde tulee olemaan mahdollinen liikuntasalin ja uimahallin yhdistelmä-urakka. Hankkeen

toteuttaminen edellyttää pidättäytymistä muista isoista investoinneista ja tulopohjan vakautta lainanhoitokuluista selviytyäkseen.

Toimintakatteen lähes nolla kasvu vuoden 2016 osalta antaa hyvät edellytykset kulutason maltilliseen kehittymiseen myös tulevina vuosina. Vuoden 2016 toimintakate oli alhaisemmalla tasolla kuin vuoden 2013 tilinpäätöksen toimintakate. Kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden myös tulevan valtuustokauden alusta lukien. Rakenteellisissa ja toiminnallisissa uudistuksissa on edettävä hyväksytyin tasapainottamisohjelman (2016-2020) mukaisesti.

Vuosien 2015 ja 2016 tilinpäätösten ennakoitua paremmat tulokset mahdollistivat kaupungin taseessa olevien alijäämien kattamisen. Vuoden 2016 lopussa alijäämäinen talous kääntyi jo noin +3,4 milj. euroa ylijäämäiseksi. Valtuustokauden alussa alijäämää oli noin -5,1 milj. euroa.

Mahdollisesti kuntarakenne ja erityisesti kuntien tuleva rooli kokee historiallisen muutoksen, jos suunnitelmat maakuntahallinnon uudistuksesta tulevat toteutumaan. Kyseessä ei ole pelkkä sosiaali- ja terveystoimen uudistus. Suonenjoen kaupungin budjetista ja osittaisesta ratkaisuvallasta on uudistuksen myötä poistumassa jopa 70 prosenttia vuoden 2019 alusta lukien. Tämä tarkoittaa valtaisa uudistusta myös kaupungin hallinnon ja päätöksenteon näkökulmasta. Jo pelkästään tästä muutoksesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää. Maakuntauudistukseen mentäessä kaupungilla ei voi olla kattamatonta alijäämää taseessaan, koska mahdollisuudet sen kattamiseen tulevat uudistuksen myötä rajoittumaan entisestään.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 65.5 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrätyllä tavalla (Kuntalaki 65.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (Kuntalaki 65.4 §). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa (Kuntalaki 69 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden (Kuntalaki 71.2 §) toteutuminen. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen ja tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asettamaan määrää tai laatua ilmaisevana tunnuslukuna. Toiminnallinen tavoite voidaan määritellä myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista on mahdollista arvioida.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimille myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimille asettama tehtävä, hanke tai tulolajikohtainen tulotavoite.

Toteutusvertailussa tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus.

**Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuonna 2016
vastuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen**

Menestystekijät	Arviointikriteeri	Tavoite	Seuranta
Talouden tasapaino	Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Ei taseessa alijäämää vuoden 2020 lopussa.	Tavoite on toteutunut jo vuoden 2016 loppuun mennessä.
Kannustava elinkeinopolitiikka	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden tukeminen muiden painopiste-alueiden avulla	Kaupungin ja yritysten välisellä yhteistoiminnalla on edistetty työvoimaan saatavuutta.
		Tarvittavien tietoliikenneyhteyksien turvaaminen	On toteutunut lisveden teollisuusalueella. Työtä jatketaan.
	Suonenjoen hyvä liikenteellinen tavoitettavuus	Aseman seudun kehittäminen ja raideliikenteen toimintaedellytysten parantaminen	Aseman seudun perusparannus on valmistunut.
		Vaikuttaminen 9-tien turvallisuuden ja liikennejärjestelyjen parantamiseen	Vaikuttavuus kanavia on käytetty niin maakuntaliiton, ELY-keskuksen kuin myös kansanedustajien suuntaan.
Aktiivinen maankäyttö- ja asuntopolitiikka	Laadukas ja monipuolinen tontti- ja asuntotarjonta	Maapoliittisen ohjelman laadinta suunnitelmakaudella. Riittävä ja ennakoiva asunto- ja teollisuustonttien kaavoitus	Maapoliittinen ohjelma on menossa hyväksyttäväksi valtuustoon kevään aikana.
		Tonttimarkkinoinnin tehostaminen ja asuntotuotannon edistäminen	Toimenpiteitä on tehty. Rakentaminen ei ole lähtenyt vielä käyntiin.
	Viihtyisä kaupunkikuva ja keskustalueen kehittäminen	Vuorovaikutteinen yhteistoiminta eri toimijoiden kanssa	On edistynyt. Osoituksena eri tapahtumat v. 2016 aikana.
Hyvät peruspalvelut	Lähipalvelujen turvaaminen suonenjokelaisille	Arjen sujuvuutta tukevien peruspalvelujen tavoitettavuus Suonenjoelta	Peruspalvelujen tavoitettavuus on hyvä Suonenjoella.
		Ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään työhön panostaminen	Resurssien kohdentamisen painopiste. Erityisesti vapaa-ajan ja lasten ja nuorten palvelujen osalta.
	Omaehtoisen toiminnan edistäminen	Monipuolinen vapaa-ajanpalvelujen tarjonta. Käytön aktivointi ja saavutettavuuden turvaaminen	On Suonenjoella huippuluokkaa.
		Hyvinvointikertomuksen laadinnan jatkaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	On valmistumassa kevään 2017 aikana.
Tehokas toimintatapa	Ammattitaitoinen, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö sekä tarkoituksenmukainen henkilöstörakenne	Henkilöstöstrategian laatiminen ja jalkauttaminen	Ei toteutunut vuoden 2016 aikana.
		Henkilöstömäärän sopeuttaminen kantokyvyn mukaiseen palvelutasoon nähden ja liikkuvuuden lisääminen	Henkilöstömäärän kehitys on lähtenyt selvään kasvuun vuoden 2016 aikana.
	Päätöksenteon delegointi	Uudistuneen kuntalain veloitteiden täyttäminen ja johtosääntöjen uudistaminen	Uudistunut hallintosääntö valmistuu kevään 2017 aikana.
	Yhteistyö naapurikuntien kanssa	Aktiivinen yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen	On jäänyt maakuntauudistuksen johdosta vähemmälle huomiolle.
	Vaikuttava omistajaohjaus	Säännöllinen, aktiivinen ja vuorovaikutteinen toiminta	On ollut aktiivista ja vuorovaikutteista.

2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Valmistus omaan käyttöön esitetään vastaavalla tavalla kuin se on hyväksytty talousarviossakin, joko tehtävän kohdalla vähennysrivinä valmistus omaan käyttöön tai toimintamenojen vähennyksenä.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

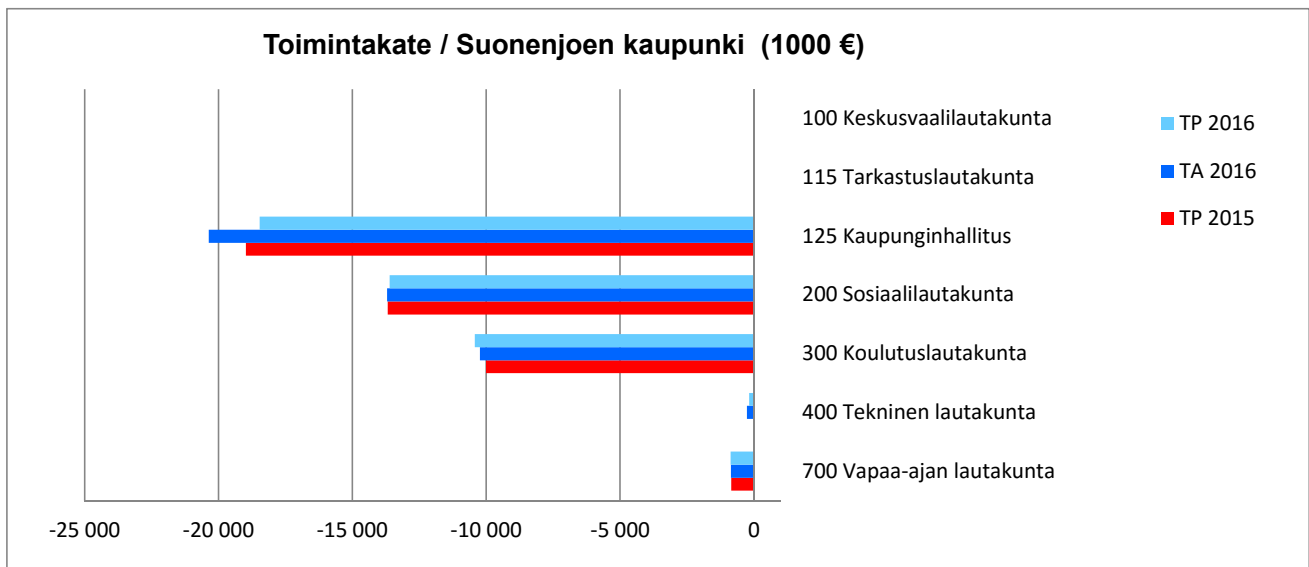
Toimielin: Suonenjoen kaupunki
Tulosalue:
Vastuuhenkilö:
Tilitunnus: 001 Suonenjoen kaupunki

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	10 455 743	10 228 900		10 228 900	10 694 756	465 856	2,3
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500		52 500	47 472	-5 028	-29,1
Toimintamenot	-54 114 533	-55 491 200	-250 000	-55 741 200	-54 348 169	1 393 031	0,4
Toimintakate	-43 591 823	-45 209 800	-250 000	-45 459 800	-43 605 941	1 853 859	0,0
Suunnitelmapoistot	-3 060 679	-2 500 000		-2 500 000	-2 368 446	131 554	-22,6
Netto	-46 652 502	-47 709 800	-250 000	-47 959 800	-45 974 387	1 985 413	-1,5

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Tilitunnus: 100

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	12 608			0		0	
Toimintamenot	-6 938			0		0	-100,0
Toimintakate	5 670	0	0	0	0	0	-100,0
Suunnitelmapoistot				0	0	0	
Vyörytykset				0		0	
Netto	5 670	0	0	0	0	0	-100,0

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakköäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakköäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakköäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Ei säännönmukaisia vaaleja vuonna 2016.

Keskusvaalilautakunta
100

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2015	Aiku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	12 608					0	
Tuet ja avustukset				0		0	
Vuokratuotot				0		0	
Muut toimintatuotot				0		0	
Toimintatuotot	12 608		0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-4 671					0	
Henkilösivukulut	-167					0	
Henkilöstökulut yhteensä	-4 838		0	0	0	0	
Palvelujen ostot	-2 051					0	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-49					0	
Avustukset				0		0	
Vuokratulut				0		0	
Muut toimintakulut						0	
Toimintakulut	-6 938		0	0	0	0	
Toimintakate	5 670		0	0	0	0	
Suunnitelman mukaiset poistot				0		0	
Vyörytykset				0		0	
Ylijäämä / Alijäämä	5 670		0	0	0	0	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015			3 660			
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestäneet	1 928				
Presidentinvaaleissa 2012	suonenjokelaiset	3 531				
Kunnallisvaaleissa 2012		3 517				

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2015			58,5			
Europarlamenttivaaleissa 2014	Äänestysprosentti	31,2				
Presidentinvaaleissa 2012		57,5				
Kunnallisvaaleissa 2012		56,7				

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tarkastuslautakunta
Tulosalue: Tilintarkastus
Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot				0		0	
Toimintamenot	-17 615	-21 000		-21 000	-21 857	-857	24,1
Toimintakate	-17 615	-21 000	0	-21 000	-21 857	-857	24,1
Suunnitelmapoistot				0	0	0	
Vyörytykset				0	-451	-451	
Netto	-17 615	-21 000	0	-21 000	-22 308	-1 308	26,6

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n vuosiksi 2013-2016 ja lisäksi valintapäätökseen sisältyy optio koskien vuosia 2017-2018.

Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 25 päivää. Vuodelle 2016 tarkastuspäiviä hankittiin noin 20.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan yhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on kolme päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä,
- valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta
- valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta
115

Tuloslaskelma, €	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-4 530	-3 500	-3 596	-96	2,7
Henkilösivukulut	-155			0	
Henkilöstökulut yhteensä	-4 685	-3 500	-3 596	-96	2,7
Palvelujen ostot	-12 927	-17 500	-18 261	-761	4,3
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3	0		0	
Avustukset	0	0		0	
Vuokratulut	0	0		0	
Muut toimintakulut	0	0		0	
Toimintakulut	-17 615	-21 000	-21 857	-857	4,1
Toimintakate	-17 615	-21 000	-21 857	-857	4,1
Suunnitelman mukaiset poistot		0		0	
Vyörytykset		0		0	
Ylijäämä / Alijäämä	-17 615	-21 000	-21 857	-857	4,1

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimitukset	lkm	9	9	9	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	10	10	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi	19	20	20	0,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	7	8	7	-12,5

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

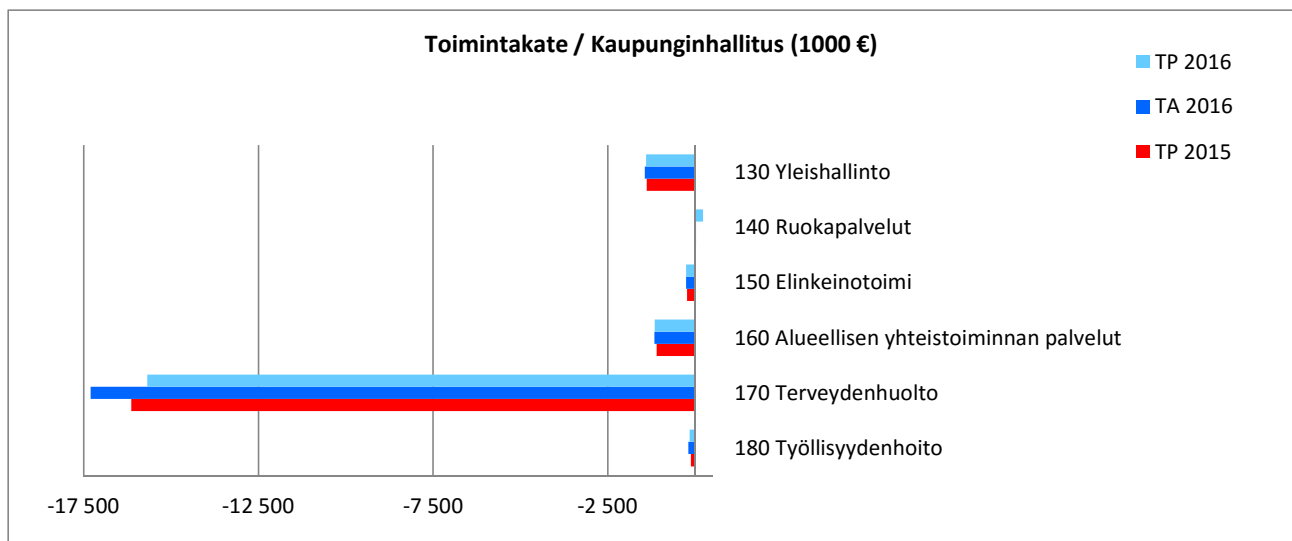
Tulosalue:

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tilitunnus: 125 Kaupunginhallitus

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	1 625 051	1 618 200	550 000	2 168 200	2 347 112	178 912	44,4
Toimintamenot	-20 606 318	-22 003 900	-534 200	-22 538 100	-20 816 915	1 721 185	1,0
Toimintakate	-18 981 267	-20 385 700	15 800	-20 369 900	-18 469 803	1 900 097	-2,7
Suunnitelmapoistot	-99 920	-100 900	0	-100 900	-90 953	9 947	-9,0
Vyörytykset	596 543	620 600	-13 300	607 300	617 302	10 002	3,5
Netto	-18 484 644	-19 866 000	2 500	-19 863 500	-17 943 454	1 920 045	-2,9

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	1 475 984	1 471 300	550 000	2 021 300	2 201 615	180 315	8,9
Maksutuotot				0		0	
Tuet ja avustukset	134 628	132 600		132 600	117 078	-15 522	-11,7
Vuokratuotot				0		0	
Muut toimintatuotot	14 439	14 300		14 300	28 419	14 119	98,7
Toimintatuotot	1 625 051	1 618 200	550 000	2 168 200	2 347 112	178 912	8,3
Palkat ja palkkiot	-1 482 947	-1 554 600	-351 900	-1 906 500	-1 795 281	111 219	-5,8
Henkilösivukulut	-597 146	-643 800	-120 900	-764 700	-694 809	69 891	-9,1
Henkilöstökulut yhteensä	-2 080 093	-2 198 400	-472 800	-2 671 200	-2 490 090	181 110	-6,8
Palvelujen ostot	-17 838 532	-19 113 800	-22 700	-19 136 500	-17 582 298	1 554 202	-8,1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-402 543	-423 300	-38 600	-461 900	-443 915	17 985	-3,9
Avustukset	-115 876	-109 500		-109 500	-72 401	37 099	-33,9
Vuokratulut	-139 333	-137 200		-137 200	-141 774	-4 574	3,3
Muut toimintakulut	-29 940	-21 700	-100	-21 800	-86 437	-64 637	296,5
Toimintakulut	-20 606 318	-22 003 900	-534 200	-22 538 100	-20 816 915	1 721 185	-7,6
Toimintakate	-18 981 267	-20 385 700	15 800	-20 369 900	-18 469 803	1 900 097	-9,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-99 920	-100 900		-100 900	-90 953	9 947	-9,9
Vyörytykset	596 543	620 600	-13 300	607 300	617 302	10 002	3,5
Ylijäämä / Alijäämä	-18 484 644	-19 866 000	2 500	-19 863 500	-17 943 454	1 920 046	-2,9

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja henkilöstöpäällikkö

Tilitunnus: 130 Yleishallinto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	305 924	295 000		295 000	302 934	-7 934	-1,0
Toimintamenot	-1 693 434	-1 741 600		-1 741 600	-1 713 057	-28 543	1,2
Toimintakate	-1 387 510	-1 446 600	0	-1 446 600	-1 410 123	-36 477	1,6
Suunnitelmapoistot	-42 517	-68 900		-68 900	-55 641	-13 259	30,9
Vyörytykset	622 785	657 600		657 600	657 100	500	5,5
Netto	-807 242	-857 900	0	-857 900	-808 665	-812 425	0,2

Toiminta-ajatus

Yleishallinto luo käytännön toimintaedellytykset kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toiminnalle. Lisäksi yleishallinto vastaa hallinnon, henkilöstöasioiden, ICT:n ja talouden tukipalveluista kaupungin toimialoille. Toiminnan tavoitteena on tuottaa keskitettyjä palveluja mahdollisimman tehokkaan ja tuloksellisen toimintaan tueksi niin luottamushenkilö- ja virkamiesjohtajalle kuin muillekin päävastuualueille.

Kaupunginvaltuusto huolehtii kunnallisen demokratian toteutumisesta, määrittelee palvelutason ja antaa yleiset puitteet toiminnalle sekä määrittelee kaupungin toiminta-ajatuksen.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee:

- 1) päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- 2) päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- 3) päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- 4) päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista
- 5) päättää kunnan liikelaitokselle asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6) päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- 7) valita jäsenet kunnan toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä
- 8) päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- 9) valita tilintarkastajat
- 10) hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä sekä
- 11) päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei muuta ole päätetty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Lisäksi kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet:

- 1) kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- 2) taloudesta, kuntasuunnittelusta, yleisestä elinkeinopolitiikasta sekä maaseutuelinkeinojen kehittämisestä vastaaminen
- 3) ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- 4) kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- 5) kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta, arviointi.

Hallinto- ja talouspalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä kaupungin ict-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin asuntotoimi, keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä.

Kaupunginhallitus
130 Yleishallinto

Talous -ja palkkahallinnon palveluita tarjotaan lisäksi Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, Suonenjoen Vesi Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille.

ICT-palveluja tarjotaan muille Sisä-Savon kunnille, Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymälle, kehitysyhtiö Savo Grow Oy:lle sekä konsernin tytäryhtiöille.

Kaupungin **henkilöstöasioita** hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen sekä pääluottamusmiesten korvaukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kuntalaki uudistui 1.5.2015. Uuden kuntalain tuomat muutokset heijastuvat hallinto- ja talouspalvelujen ja kaupungin päätöksenteon toimintaan. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia kaupungin uuden kuntalain velvoitteiden noudattamisesta toiminnassa. Merkittävää osaa laista sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Palvelutason tarkastelun ja työn uudelleen organisoiminnin kautta on tavoitteena, että kaikkien eläköityvien tilalle ei palkata uutta henkilöä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos / Muutos %
Kaupunginvaltuusto	Kokoon tumiskerrat	6	6	5	-1 -16,7 %
	Pöytäkirjapykälät	58	70	54	-4 -6,9 %
Kaupunginhallitus	Kokoon tumiskerrat	20	22	18	-2 -10,0 %
	Pöytäkirjapykälät	246	250	288	42 17,1 %
Henkilöstö					
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituiset	330	350	344	14 4,2 %
	Määräaikaiset	157	120	155	-2 -1,3 %
Eläköityminen	Eläkeiän saavuttavat	8	5	6	-2 -25,0 %
	Eläkkeelle siirtyneet	14	5		-14 -100,0 %

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Lautakunnat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos € / Muutos %
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	59 952	61 000	61 303	303 2,3 %
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	8 115	8 200	8 184	-16 0,9 %
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	23 471	30 000	28 668	-1 332 22,1 %
Kuopion alueen seutuyhteistyön työvaliokunta	0	1 000		-1 000
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	176 030	173 000	170 933	-2 067 -2,9 %
Muut yhteistoimintaosuudet	5 262	4 000	2 147	-1 853 -59,2 %
Yhteensä	272 830	277 200	271 235	-5 965 -0,6 %

Kaupunginvaltuusto on 25.10.2010 § 68 muuttanut avustusmäärärahojen jakokäytäntöä vuodesta 2011 lukien. Valtuusto varaa eri tarkoituksiin käytettävät avustusmäärärahat kullekin lautakunnalle kokonaisuudessaan ja niiden jakamisesta päättää kukin lautakunta omalla tahollaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallituksen avustukset	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Avustukset yhteisöille	90 016	82 000	62 400	-30,7
<i>Elinkeinopoliittinen avustus</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>		
<i>Kansalaisopiston hankkeiden kuntaosuudet</i>		<i>8 000</i>		
<i>Rivertec/nuorten työpajapalvelu ja etsivä nuorisotyö</i>	<i>32 000</i>	<i>32 000</i>	<i>30 400</i>	<i>-5,0</i>
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus</i>	<i>24 000</i>	<i>24 000</i>	<i>24 000</i>	
<i>JM-SM-kisat 2015</i>	<i>5 000</i>			
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>		<i>2 000</i>		
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	<i>19 016</i>	<i>6 000</i>	<i>8 000</i>	<i>-57,9</i>
Yhteensä	90 016	82 000	62 400	-30,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kaupunkistrategian ja henkilöstöstrategian mukainen esimiestyö kaikkialla organisaatiossa.	Henkilöstöstrategian linjausten toteutuminen	Henkilöstöstrategian jalkauttaminen arjen henkilöstötyön ohjenuoraksi.	Tavoite ei toteutunut.
Työyhteisötaitojen edelleen kehittäminen, säännölliset yksikköpalaverit, kehityskeskustelut.	Työilmapiirin paraneminen, poissaolojen väheneminen	Työyhteisötaitojen kehittäminen.	Osittain toteutunut. Tavoitteen saavuttaminen vaihtelee toimialoittain.
Arjen esimiestyön toimivuus työntekijöiden näkökulmasta.		Esimiestaitojen kehittäminen.	Osittain toteutunut. Tavoitteen saavuttaminen vaihtelee toimialoittain.
Palvelutason tarkastus, työn uudelleen organisointi ja henkilöstön osaamistietojen keräämisen käynnistäminen osana henkilöstösuunnittelua.	Henkilöstömäärä ja kerätyt osaamistiedot	Osaamis pohjainen henkilöstösuunnittelu	Tavoite ei toteutunut.
	Henkilöstömäärä ja kerätyt osaamistiedot	Eläkepoistuman hyödyntäminen henkilöstömäärän vähentämisessä.	Osaamistietoja ei ole kerätty systemaattisesti, sillä siihen tarvittava tietojärjestelmä puuttuu.
Kaupunginhallituksen ja -valtuuston sähköiset kokouskäytännöt.	Hallinnon sähköisten toimintojen kehittäminen	Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen ja sujuvoittaminen.	Tavoite osittain toteutunut. Toimintamalleja yhtenäistetty. Extranetin käyttöönotto aloitettu.
Hallinto- ja talouspalveluiden rakenteen ja tehtävien tarkoituksenmukainen uudistaminen.	Asiantuntijuuden vahvistaminen	Toimivat hallinto- ja talouspalvelut kaupungin omalle organisaatiolle sekä konserniyhteisöille.	Tavoite osittain toteutunut. Tehtävänkuvia on uudistettu ja prosesseja kehitetty tavoitteen suuntaisesti.
	Prosessien uudistaminen ja tehtävänkuvien tarkentaminen.		

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Palvelupäällikkö

Tilitunnus: 140 Ruoka -ja puhtaanapalvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	1 171 065	1 177 700	550 000	1 727 700	1 912 350	184 650	63,3
Toimintamenot	-1 149 914	-1 177 100	-534 200	-1 711 300	-1 694 345	16 955	47,3
Toimintakate	21 151	600	15 800	16 400	218 005	201 605	930,7
Suunnitelmapoistot	-57 403	-32 000		-32 000	-35 312	-3 312	-38,5
Vyörytykset	-21 603	-28 500	-13 300	-41 800	-34 225	7 575	58,4
Netto	-57 855	-59 900	2 500	-57 400	148 468	205 868	-356,6

Toiminta-ajatus

Palveluyksikkö tuottaa ateriapalveluja sopimus- ja tilaajaryhmille, noin 1 100 lounasta / arkipäivä. Hoivapuolen asiakasryhmille tuotetaan kaikki ateriapalvelut joka päivä.

Ruokapalvelutoiminta perustuu asiakaslähtöiseen, eri ruokailijaryhmien ravitsemussuosituksien huomioivaan palveluun. Toimitaan kokonaistaloudellisesti hankintasopimuksia noudattamalla. Ylläpidetään lähiruuan hankintojen laajuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

liveseden koulun remontin tuomat vaikutukset ruokapalveluiden toimintaan ja niiden järjestämiseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos kpl / %
SISÄISET ASIAKKAAT	Kohde / Mittari				
VARHAISKASVATUS					
liveseden päiväkot		12 153	10 000	12 146	-7 -0,1
Kopolan päiväkot		15 653	17 000	20 430	4 777 30,5
Valkeisenmäen päiväkot		9 157	11 000	7 057	-2 100 -22,9
Metsolan esiopetus		5 385	5 000	4 503	-882 -16,4
KOULUTOIMI					
liveseden koulu		12 755	14 000	12 709	-46 -0,4
Sammalselän koulu		26 629	27 000	26 129	-500 -1,9
Yhtenäiskoulu		80 291	84 000	84 917	4 626 5,8
Aamu- ja iltapäivätoiminta		4 510	5 000	6 122	1 612 35,7
Suonenjoen Lukio		13 462	14 000	14 328	866 6,4
SOSIAALITOIMI					
Väinölä		3 022	4 500	2 990	-32 -1,1
Päiväkeskus		3 484	3 800	3 876	392 11,3
Vanhainkoti		46 416	50 300	50 184	3 768 8,1
Intervallihoido (Velj. ja Vanh.koti)		1 380			-1 380 -100,0
HARJOITTELIJAT		11		15	4 36,4
ULKOISET ASIAKKAAT					
TERVEYSASEMA, Vuodeosasto		48 220	52 800	52 528	4 308 8,9
VELJESKOTI (sis. asumispak.)		38 728	40 000	42 912	4 184 10,8
KOTIANNOSPAKKAUKSET		1 619	3 000	2 804	1 185 73,2
KAHVIMYLLY				1 630	1 630
HENKILÖSTÖ					
Koululounas	Lounas	6 402	8 000	8 541	2 139 33,4
Lounas ruokasali / Joenhelmi	Lounas	6 380	8 000	3 684	-2 696 -42,3
Salaattilounas / Joenhelmi	Salaattilounas	2 238	3 500	2 086	-152 -6,8
TILAUSTARJOILU		4 184	1 200	5 378	1 194 28,5
YHTEENSÄ		342 079	362 100	364 969	22 890 6,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Toiminnan tehokkuuden parantaminen.	Poissaolot ja sijaisten tarve	Toimintaprosessien uudistaminen.	Lomat keskitetty hiljaisiin toimintakausiin, ja henkilöstön työkierto eri kohteissa on helpottanut sijaistamista.
Kotihoidon asiakkuuksien hankkiminen ja henkilöstöruokailun kehittäminen ja markkinointi.	Asiakasmäärät, suoritteet	Uudet asiakkuudet. Terveellisten aterioiden vaikutus hyvinvointiin.	Kotihoidon asiakasmäärät kasvoivat hieman, mutta henkilöstöruokailun kävijämäärät laskivat. Palvelukoti Kahvimylly saatiin uudeksi asiakkaaksi.
Eri asiakasryhmien ruokasuositusten soveltaminen käytäntöön.	Aromiohjelman laskelmat	Ruokasuositusten noudattaminen.	Reseptejä ja ruokalistoja korjattiin ruokasuositusten mukaisiksi.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tilitunnus: 150 Elinkeinotoimi

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015-2016
Toimintatulot	1 975	500		500	317	-184	-84,0
Toimintamenot	-238 999	-266 800		-266 800	-269 064	-2 264	12,6
Toimintakate	-237 024	-266 300	0	-266 300	-268 748	-2 448	13,4
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-4 639	-8 500		-8 500	-5 573	2 927	20,1
Netto	-241 663	-274 800	0	-274 800	-274 321	480	13,5

151 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle.

Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2016 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keitelelen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuuyhtymän toimintaa.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrittäjäkeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiansa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämishankkeiden henkilöt.

Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. Uusi EU-rakennerahastojen ohjelmakausi 2014-2020 on saatu käyntiin. Uuden ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat.

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2014-2020. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2016 on 33 800 € (vuonna 2015 24 000€).

Kysyntä- ja laajuustiedot	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos kpl / %	
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	31	30	27	-3	-10,0
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	4	3	3	1	33,3
	Kontaktoidut yritykset / kpl		160	642 tapahtumaa, 84 toimijan kanssa		
Työllisyys	Työttömyysprosentti	12,60 %	< 11,00 %	11,00 %		

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Seudullisen elinkeinostrategian jalkauttaminen ja edunvalvonta	K / E	Aktiivinen osallistuminen strategiatyöhön	On toteutunut. Strategian jalkauttaminen yhteistyössä Savogrow:n kanssa.
Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen	K / E	Liikenteellinen tavoitettavuus	On toteutunut. Tavoitettavuus on hyvällä tasolla. Painopisteenä raideliikenne ja erityisesti 9-tien kehitys mahdollisuudet.
		Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus	On toteutunut. Yhteistyön tiivistäminen erityisesti 2.asteen ammatillisen koulutuksen ja paikallisten yritysten välillä on kehittynyt.
Yhteistyön tiivistäminen kehitysyhtiön osakaskuntien ja yrittäjien kanssa	K / E	Elinkeinoneuvottelijoiden yhteistyö	On toteutunut. Jatkuva ja tiivis vuorovaikutus.
		Kaupungin johtoryhmän osallistaminen elinkeinopoliittisten hankkeiden toteuttamiseen	On toteutunut. Elinkeinoitoimen edustajan mukanaolo johtoryhmässä on osoittautunut hyväksi käytännöksi.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tilitunnus: 160 Alueellisen yhteistoiminnan palvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015-2016
Toimintatulot	12 560	12 400		12 400	13 733	1 333	9,3
Toimintamenot	-1 123 126	-1 187 100		-1 187 100	-1 171 998	15 102	4,4
Toimintakate	-1 110 566	-1 174 700	0	-1 174 700	-1 158 265	16 435	4,3
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset				0		0	
Netto	-1 110 566	-1 174 700	0	-1 174 700	-1 158 265	16 435	4,3

Pohjois-Savon pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 561/1999 4 pykälän mukaisten tehtävien hoitamisesta Pohjois-Savon alueella. Hallinnosta vastaa Kuopion kaupunki. Pohjois-Savon pelastuslaitos laskuttaa kuntien maksuosuudet talousarvion mukaisiin kustannuksiin kuukausittain. Lopulliset maksuosuudet tasataan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä sen jälkeen, kun Kuopion kaupunginvaltuusto on hyväksynyt pelastuslaitoksen tilinpäätöksen osana Kuopion kaupungin tilinpäätöstä.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta.

Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv.

Avustusten myöntämisperusteet vahvistaa kaupunginhallitus.

Maatalouslomitajien eläkemenojen perusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle.

Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Hankintatoimen käytännön toteutus tapahtuu yhteistyössä IS-Hankinta Oy:n kanssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrättyt tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kuntarakennelain selvitysveloitteet heijastuvat alueelliseen yhteistyöhön, palvelujen tuottamisen malleihin ja niiden tulevaisuuden suunnitteluun.

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015-2016
1611 Pelastustoimi	-580 678	-603 800	-580 578	23 222	0,0
1613 Rakennustarkastus	9 359	-11 100	-46 839	-35 739	-600,5
1614 Ympäristönsuojelu	-53 809	-55 500	-50 639	4 861	-5,9
1615 Maaseututoimi	-70 119	-73 500	-69 675	3 825	-0,6
1616 Hankintatoimi	-9 541	-3 100	-3 570	-470	-62,6
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-115 134	-138 500	-119 177	19 323	3,5
1618 Eläinlääkintähuolto	-290 644	-289 200	-287 787	1 413	-1,0
Yhteensä	-1 110 566	-1 174 700	-1 158 265	16 435	4,3

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Huom. / Muutos %
Rakennusvalvonta					
Rakennusluvut	kpl	64	80	56	-8 -12,5
Ympäristönsuojelu					
Ympäristöluvut	kpl	2	3	1	-1 -50,0
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	105	100	98	-7 -6,7
Maa-ainesluvut	kpl	2	3	1	-1 -50,0

Maaseututoimi					
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 205	4 142	4 274	69 1,6
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	134	134	133	-1 -0,7
Maataloustuki	€	2 697 000	3 086 946	3 090 715	393 715 14,6

Avustukset	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Huom. / Muutos %
Maaseututoimi				
Suonenjoen kaupungin myöntämät avustukset	12 174	10 000	10 000	-2 174 -17,9
<i>Toiminta-avustuksena kylätoimikunnille/kyläyhdistyksille ja seurojentaloja ylläpitäville yhdistyksille</i>	9 980	9 000	10 000	
<i>Suonenjoen omana kuntarahana maatalouden kehittämiseen</i>	2 194	1 000		

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Alueelliset palvelut			
Vaikutetaan siihen, että alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne sekä talousarvio-ohjaus.	Toteutunut/ei toteutunut	Kustannusten nousu ei ylitä omien toimintojen keskimääräistä kustannusten nousua.	Kustannukset ovat nousseet keskimäärin 4,3 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus
Tulosalue: Palvelut tuottaa Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymä
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja henkilöstöpäällikkö
Tilitunnus: 170 Terveydenhuolto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio toteutuma	Muutos % tot 2015- 2016
Toimintatulot	30 224	32 600		32 600	37 095	4 495	22,7
Toimintamenot	-16 171 452	-17 333 000		-17 333 000	-15 725 269	1 607 731	-2,8
Toimintakate	-16 141 228	-17 300 400	0	-17 300 400	-15 688 174	1 612 226	-2,8
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset				0		0	
Netto	-16 141 228	-17 300 400	0	-17 300 400	-15 688 174	1 612 226	-2,8

Suonenjoen kaupunki ostaa **perusterveydenhuollon palvelut** Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kuntayhtymä vuokraa toimitilat Suonenjoen kaupungilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri laskuttaa Suonenjoen käyttämistä erikoissairaanhoidon palveluista Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymää, joka laskuttaa edelleen Suonenjoen kaupunkia.

Vastuu sairaankuljetuksesta ja ensihoidosta kuuluu sairaanhoitopiirille, jolloin myös nämä kustannukset kuuluvat erikoissairaanhoitoon.

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän perustehtävänä on

- tuottaa terveydenhuollon palveluja Suonenjoen ja Rautalammin kuntien asukkaille asiantuntevasti, tehokkaasti ja joustavasti
- asukkaiden terveyden edistäminen yhdessä asukkaiden ja kuntien kanssa.

Toiminnan visio on ollut toteuttaa

- väestövastuiseen työhön perustuva, kotona asumista tukeva ja asukkaiden aktiivisuutta korostava työtapana, jossa asukkaiden lähipalvelut on järjestetty kotikunnassa ja seudulliset palvelut kuntayhtymän alueella.
- lähipalveluita ovat (palvelu ei välttämättä ole joka arkipäivä kotikunnassa): kotisairaanhoito, äitiys- ja lastenneuvola, kouluterveydenhuolto, lääkärin päivävastaanotto, laboratorion näytteenotto, mielenterveyden avohoito, suun terveydenhoito ja pääosa kuntoutuspalveluista.
- seudullisia palveluita ovat: lääkäripäivystys, akuuttilaitoshoido, puheterapia, laboratoriopalvelut ja röntgen.

Kuntayhtymässä päätetään aina erikseen, mitä palveluita tuotetaan itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Toimintaympäristön muutos

POSOTE-valmistelu työllisti johtoryhmää edelleen runsaasti toimintavuoden aikana. Toiminnan suunnittelu lähti uudestaan käyntiin loppuvuonna 2015 maan hallituksen linjausten tullessa julkisiksi. Johtoryhmä on osallistunut useisiin työryhmiin ja selvityksiin uudistusta koskien.

Tavoitteena on edelleen, että Sote- uudistus tulee voimaan 1.1.2019, jolloin uudet organisaatiot aloittavat toimintansa. Kuntayhtymän toiminta loppuu tämän hetkisen tiedon mukaan 31.12.2018.

Sote-uudistuksesta huolimatta on tarpeen aktiivisesti tarkastella oman toiminnan ja alueellisen toiminnan nivoutumista. Suunnitelmakaudella on tarpeen tarkastella mm. alueellisen kuvantamisen mahdollisuuksia. Samoin tarkastelun piirissä on oma psykiatrisen erikoissairaanhoito ja siihen liittyvät perustason palvelut.

Vuodeosastohoidossa sairaansijojen keskimääräinen käyttö oli 35,6 potilaspaikkaa vuorokaudessa. Keskimääräinen hoitoaika oli 8.4 vuorokautta. Molemmilla mittareilla oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Suonenjokelaisia on ollut hoidossa keskimäärin 20.2 vuorokautta (hoitoaika 7,7 vrk). Osastolla ei ollut pitkäaikaispotilaita.

Kuntayhtymässä toteutetaan henkilöstösäästöjä mm. eläkkeelle siirtymisten yhteydessä. Virkoja tai toimia jätetään täyttämättä, mikäli palvelut voidaan turvata muun henkilöstön turvin. Vakituisten virkojen ja toimien lukumäärä aleni vuoden 2016 loppuun mennessä 3 viralla/toimella.

Potilasarkiston käyttö laajenee vähitellen valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Kaupunginhallitus
170 Terveydenhuolto

	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Neuvolatoiminta		6 050	6 299	5 905	-2,40
Lääkärin vastaanottokäynnit		11 317	12 360	12 211	7,90
- perustyöaika		4 466	3 815	3 247	-27,30
- päivystys					
Mielenterveystyö, avohoito	Suoritteet	4 783	4 751	5 007	4,68
Hammashuolto	Käynnit	8 201	8 870	8 156	-0,55
Vuodeosasto	Hoitopäivät	7 946	8 500	7 370	
	Sairaansijoja	30 - 45	30 - 45	30 - 45	
	Sairaansijojen käyttö / keskimääräinen paikkoja	36,2	36,8	35,6	-1,66
	Sairaansijojen ulkopaikkakuntamyynti	555	365	1 018	83,42
Röntgen		2 815	2 333	3 116	10,69
Fysioterapiakäynnit		1 275	1 150	1 063	-16,63
Lisäksi:					
- ryhmät		163	160	151	-7,36
- ryhmiin osallistuja		1111	980	1095	-1,44
Puheterapeutti, Suonenjoki	Suoritteet	673	600	649	-3,57
Muistipoliklinikka	Käynnit	948	880	588	-37,97
Henkilöstö	Lukumäärä	121	119	118	-2,48
	Lukumäärä / sairaansija	0,75	0,79	0,79	

Terveydenhuolto eriteltynä vuosina 2012 - 2016, 1000 €	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % TP 2015 - TP 2016
Perusterveydenhuolto*	-6 658	-6 145	-6 326	-5 726	-6 318	-5 355	-6,5
Erikoissairaanhoito	-9 494	-10 694	-10 863	-10 415	-10 982	-10 333	-0,8
PSSHP*	-8 145	-9 142	-9 329	-8 928	-9 410	-9 040	1,3
Ensihoito	-147	-486	-499	-463	-460	-414	-10,6
Pieksämäen terveyskeskus*	-252	-195	-180	-199	-170	-77	-61,3
Muu ostopalvelu	-145	-145	-118	-93	-110	-100	7,5
Psykiatrinen hoito (Suonenjoki)	-632	-527	-573	-546	-587	-532	-2,6
Oma erikoissairaanhoito	-173	-199	-164	-186	-245	-170	-8,6
Terveydenhuolto yhteensä	-16 152	-16 839	-17 189	-16 141	-17 300	-15 688	-2,8

* sisältää Suonenjoen kaupungin maksuosuuden eläkemenoperusteisesta maksusta, 124.400 euroa vuonna 2016

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö

Tilitunnus: 180 Työllisyydenhoito

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015-2016
Toimintatulot	103 305	100 000		100 000	80 684	-19 316	-21,9
Toimintamenot	-229 393	-298 300		-298 300	-243 183	55 117	6,0
Toimintakate	-126 088	-198 300	0	-198 300	-162 499	35 801	28,9
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset				0		0	
Netto	-126 088	-198 300	0	-198 300	-162 499	35 801	28,9

Toiminta-ajatus

Työllistämistoimin pyritään aktivoimaan ja luomaan työtä pitkään työttömänä olleille henkilöille. Työllistämistä toteutetaan yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Työllistämistilanne muuttui radikaalisti vuoden 2015 alussa, kun kuntien työmarkkinatuen rahoitusvastuu kasvoi. Tästä johtuen työllistämistyön painopiste on siirtynyt kokonaan pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP-laki) astui voimaan 1.1.2015 ja sen soveltaminen aloitettiin 1.1.2016. Sisältää työllisyysasioiden hoidosta vastaavan henkilön palkkakulut.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.	
Kaupungin työllistämät henkilöt	Lukumäärä	20	15	20	0	0,0
Työllistettyjen henkilöiden työmäärä kuukausina	Työkuukausi	95	130	82	-13	-13,7

Työllistämistukipalkat ja henkilösivukulut	€	229 393	257 100	188 913	-40 480	-17,6
Työllistämistuki valtiolta	€	103 305	100 000	79 984	-23 321	-22,6
Työllistämissuunnitelma:						
Sosiaalitoimi	Työkuukausi			0		
Koulutoimi ja varhaiskasvatus	Työkuukausi	12		9		
Tekninen toimi	Työkuukausi	45		43		
Ruoka- ja puhtaanapalvelut	Työkuukausi	6		3		
Kirjasto				14		
Toimistotyöt	Työkuukausi	32		13		
Työkuukaudet yhteensä	Työkuukausi	95	130	82	-13	-13,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Työmarkkinaosuuden kuntatuen saajien aktivoiminen työhön, työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan.

Toimivan TYP-verkoston ja toimintamallin luominen yhteistyössä Kuopion seudun TYP-ryhmän kanssa.

Uusien toimintamallien löytäminen työllistämistyöhön, mm. yhteishanke osuuskuntatoiminnasta yhteistyössä Rautalammin kanssa.

Kaupunginhallitus
180 Työllisyydenhoito

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Työttömien määrä	ELY-keskuksen tilasto	Työttömyyden vähentäminen.	Tavoite toteutunut. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 53 vähemmän kuin edellisvuonna.
300 ja 1000 päivää työttömänä olleiden ja TYP-asiakkaiden määrä ja työllisyyskoordinaattorin kontaktien määrä.	Kelan tilasto, TYP-järjestelmän tiedot, koordinaattorin raportti	Pitkään työttöminä olleiden aktivointi, osittainen ja kokoaikainen työllistyminen.	Tavoite toteutui. Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut n. 30 % ja kustannukset pienentyneet edellisvuodesta 103 643 eurolla.
Keskitetty koululaisten kesätyöllistämisprojekti.	Kesätyöntekijöiden määrä.	Tarkempi suunnitelma kesätyöpaikoista tehdään yhteistyössä toimialojen kanssa.	Tavoite toteutui. Kaupungin kesätyöissä työskenteli 35 nuorta.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Sosiaalijohtaja

Tilitunnus: 200 Sosiaalilautakunta

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	2 922 017	3 083 200	0	3 083 200	3 134 643	-51 443	7,3
Toimintamenot	-16 605 973	-16 786 400	0	-16 786 400	-16 748 063	-38 337	0,9
Toimintakate	-13 683 956	-13 703 200	0	-13 703 200	-13 613 420	-89 780	-0,5
Suunnitelmapoistot	-157 895	-155 400	0	-155 400	-189 186	33 786	19,8
Vyörytykset	-309 173	-269 000	0	-269 000	-322 485	53 485	4,3
Netto	-14 151 024	-14 127 600	0	-14 127 600	-14 125 091	-2 509	-0,2

Toiminta-ajatus

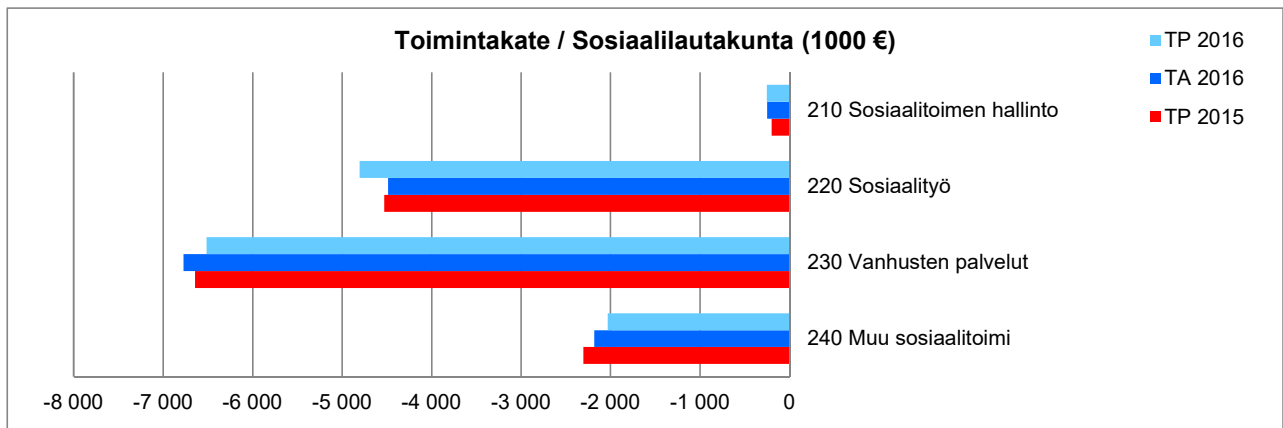
Sosiaalilautakunnan tehtävänä on edistää ja ylläpitää yksityisen henkilön, perheen ja yhteisön sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä ja hyvinvointia tuottamalla ja järjestämällä sosiaalipalveluja ja niihin liittyviä tukipalveluja sekä huolehtimalla viimesijaisesta toimeentuloturvasta.

Toimintaympäristön muutos

Sosiaalitoimen johtosääntö ja uusi organisaatio vahvistettiin valtuustossa vuoden 2016 alkupuolella. Sosiaalitoimen organisaatio muuttui. Sosiaalitoimessa on kolme palvelualueita: **sosiaalityön palvelualue** (sisältää mm. perhepalvelut, lastensuojelun, vammaispalvelut ja yleiset sosiaalityön palvelut), **vanhuspalvelut** (asumis-, kotipalvelut sekä päiväkeskus) ja **kehitysvammahuollon** (asumis- ja avopalvelut sekä päivätoiminta) palvelut. Lisäksi hallitus päätti vuonna 2016, että pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistäminen siirretään myös sosiaalilautakunnan alaisuuteen. Pohjois-Savon sote-suunnitelmatyö (PoSoTe) eteni Pohjois-Savon Liiton johdolla. Sosiaalitoimen henkilöstösuunnitelma tehtiin hallituksen päätöksen mukaisesti. Henkilöstömuutokset leimaavat sosiaalitoimen vuotta 2016. Sosiaalitoimen haasteena on ollut henkilöstön vaihtuminen ja määräraikaisuudet: tätä tilannetta on pyritty kaikin keinoin korjaamaan. Esille on noussut myös sosiaalitoimen viranhaltijoiden palkan ja työn vaativuuden suhde; tähän ei ole löytynyt tyydyttävää ratkaisua. Sosiaalitoimessa tehtiin henkilöstön työtyytyväisyyskysely ja kaikesta muutoksesta huolimatta tulokset olivat suhteellisen hyvät: suurimmat haasteet koettiin olevan tiedon kulussa ja palautteen saamisessa. Sosiaalitoimi oli aktiivisesti mukana Suonenjoen kaupungin hyvinvointikertomuksen valmisteluissa. Yhteistyötä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa tiivistettiin. Asumispalvelusopimukset erääntyivät vuoden lopulla ja siksi kaikki asumispalvelut (vanhusten, kehitysvammaisten, vammaisten ja erityisryhmien) asumispalvelut kilpailuteittiin yhteistyössä IS-hankinnan kanssa. Ostopalvelut työllistävät paljon sosiaalitoimessa: sopimusten hallinta vaatii resursseja ja kunnalla on yksityisten hoivapalveluyritysten valvontavastuu oman kunnan alueella että niistä muiden kuntien alueella toimivista yrityksistä, joissa on suonenjokelaisia asiakkaita. Vuosi 2016 oli sosiaalitoimessa monella tavalla muutosten vuosi: useita henkilöstömuutoksia, organisaatiomuutos ja myös toiminta- ja johtamiskulttuuri muuttui totutusta. Tämä kaikki on vaatinut voimia henkilökunnalta. Varsinkin esimiehet ovat olleet kovin työllistettyjä, kun toimintatapoja on uudistettu. Muutos näkyy mm. sosiaalitoimen taloudellisten kustannusten hillitsemisenä.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	129 837	120 700		120 700	135 230	14 530	4,2
Maksutuotot	1 841 677	1 999 900		1 999 900	1 814 927	-184 973	-1,5
Tuet ja avustukset	403 629	387 000		387 000	620 229	233 229	53,7
Vuokratuotot	481 980	528 200		528 200	501 106	-27 094	4,0
Muut toimintatuotot	64 894	47 400		47 400	63 152	15 752	-2,7
Toimintatuotot	2 922 017	3 083 200	0	3 083 200	3 134 643	51 443	7,3
Palkat ja palkkiot	-3 859 563	-3 969 800		-3 969 800	-3 844 980	124 820	-0,4
Henkilösivukulut	-1 242 207	-1 307 800		-1 307 800	-1 188 048	119 752	-4,4
Henkilöstökulut yhteensä	-5 101 770	-5 277 600	0	-5 277 600	-5 033 029	244 571	-1,3
Palvelujen ostot	-8 973 352	-8 981 900		-8 981 900	-9 206 056	-224 156	2,6
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-242 101	-230 500		-230 500	-232 376	-1 876	-4,0
Avustukset	-1 863 497	-1 808 700		-1 808 700	-1 808 611	89	-2,9
Vuokrakulut	-402 793	-465 400		-465 400	-445 506	19 894	10,6
Muut toimintakulut	-22 461	-22 300		-22 300	-22 486	-186	0,1
Toimintakulut	-16 605 974	-16 786 400	0	-16 786 400	-16 748 063	38 337	0,9
Toimintakate	-13 683 957	-13 703 200	0	-13 703 200	-13 613 420	89 780	-0,5

Suunnitelman mukaiset poistot	-157 894	-155 400		-155 400	-189 186	-33 786	19,8
Vyörytykset	-309 173	-269 000		-269 000	-322 485	-53 485	4,3
Ylijäämä / Alijäämä	-14 151 024	-14 127 600	0	-14 127 600	-14 125 091	2 509	-0,2

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Sosiaalitoimen hallinto
Vastuhenkilö: Sosiaalijohtaja
Tilitunnus: 210 Sosiaalitoimen hallinto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	0			0		0	
Toimintamenot	-202 594	-253 100		-253 100	-256 103	3 003	26,4
Toimintakate	-202 594	-253 100	0	-253 100	-256 103	3 003	26,4
Suunnitelmapoistot	-147			0	-88	88	-40,1
Vyörytykset	-3 562	-6 200		-6 200	-4 897	-1 303	37,5
Netto	-206 303	-259 300	0	-259 300	-261 088	1 788	26,6

Toiminta-ajatus

Sosiaalitoimen hallinnon tehtävänä on sosiaalilautakunnan alaisten palveluiden toimivuuden varmistaminen, toiminnan laillisuuden, taloudellisuuden ja palvelujen laadun valvominen sekä sosiaalitoimen keskitettyjen hallinto -ja toimistopalveluiden tuottaminen.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Hallinto- ja toimistopalvelut luovat pohjan perustoiminnan laadulle, palvelujen toimivuudelle, taloudellisuudelle ja laillisuudelle. Sosiaalitoimen hallinnossa tapahtui henkilöstömuutoksia: pitkäaikainen sosiaalijohtaja jäi eläkkeelle 1.4.2016 ja uusi sosiaalijohtaja aloitti 1.2.2016. Va. johtava sosiaalityöntekijän virkaa hoidettiin 50% työajalla kesäkuuhun saakka kunnes vakinaiseen 100% virkaan saatiin täyttölupa ja viranhaltija aloitti työnsä 1.7.2016 alkaen. Johtava sosiaalityöntekijä toimii myös sosiaalijohtajan sijaisena. Toimistosihteerien työkuvia on päivitetty: työ on lisääntynyt, kun mm. etuuskiittäjän ja lautakunnan kokouksiin liittyvät tehtävät on siirretty toimistosihteerille. Sosiaalipalveluja kehitettiin edelleen sosiaalihuoltolain mukaisesti ennalta ehkäiseviin ja avopalveluihin. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistus ja POSOTE:n valmistelu vie hallinnolta aikaa.

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta täydentävä ja ennalta ehkäisevä toimeentulotuki jäi kuntaan.

Talousarvioon sisältyivät avustukset ikäihmisten neuvostolle ja vammaisneuvostolle sekä toiminta-avustus Suonenjoen Rintamaveteraaneille 10.000 €.

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2016

Arviointikriteeri	Mittari / keino	Tavoite	Seuranta
Määritellään palvelutaso	Peruspalvelut	Vahvistetaan peruspalveluja	Lakisääteinen palvelutaso.
	Lähipalvelut	Lähipalvelujen tavoitettavuus	Suonenjoen sosiaalipalvelujen tavoitettavuudessa ei ole tapahtunut muutoksia.
Peruspalvelujen riittävyys ja kattavuus	Asiakastytyväisyyskysely	Jatkuva seuranta, ja kerran vuodessa kohdennettu asiakaskysely.	Vanhuspalveluissa tehty asiakastytyväisyyskysely.
Työntekijöiden jaksaminen	Työhyvinvointikysely	Motivoitunut, jaksava henkilöstö	Työhyvinvointikysely tehty koko sosiaalitoimen henkilöstölle.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Sosiaalityö
Vastuuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä
Tilitunnus: 220 Sosiaalityö

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	124 434	112 700		112 700	93 013	19 687	-25,3
Toimintamenot	-4 654 108	-4 602 400		-4 602 400	-4 899 544	297 144	5,3
Toimintakate	-4 529 674	-4 489 700	0	-4 489 700	-4 806 532	316 831	6,1
Suunnitelmapoistot	-8 168	-8 200		-8 200	-8 168	-32	0,0
Vyörytykset	-89 907	-75 700		-75 700	-94 531	18 831	5,1
Netto	-4 627 750	-4 573 600	0	-4 573 600	-4 909 231	335 631	6,1

Toiminta-ajat

Sosiaalityön toiminta-ajatuksena on edistää asukkaiden sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä, tarjoamalla kuntalaisille laadukkaita ja monipuolisia sosiaalityön palveluja. Sosiaalityön tavoitteena on saada asiakkaan tilanteeseen muutos niin, että sosiaalityön palvelujen tarve vähenee tai lakkaa. Sosiaalityössä korostuu viimesijaisen turvan takaaminen

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella 2016

Johtavan sosiaalityöntekijän alaisuudessa työskenteli vuonna 2016 kaksi lastensuojelun sosiaalityöntekijää, aikuisosiaalityöntekijä, sosiaalipalveluohjaaja, etuuskäsittelijä sekä kaksi perhetyöntekijää. Sosiaalityössä oli viime vuonna useita henkilöstömuutoksia. Kaksi lastensuojelun sosiaalityöntekijän virkaa on ollut täytettynä määräaikaaisesti; viime vuonna näihin määräaikaisiin sosiaalityöntekijän virkoihin saatiin hallitukselta vakituiset täyttöluvut. Toisen sosiaalityöntekijän rekrytoinnissa oli haasteita. Samoin myös määräaikaiseen perhetyöntekijän tehtävään saatiin vaikuinen täyttölupa. AVI on kiinnittänyt vuoden aikana huomiota erityisesti lastensuojeluilmoitusten määräaikaisten noudattamiseen; jotta määräaikoja voidaan noudattaa on tärkeää, että Suomenjoella on riittävät sosiaalityöntekijä resurssit. Uudistunut sosiaalihuoltolaki on muuttanut toimintaympäristöä niin, että osa erityispalveluista on muuttanut peruspalveluiksi. Tämä muutos on lisännyt ja lisää edelleen peruspalveluiden kysyntää. Isyyden selvittäminen siirtyy 1.1.2016 alkaen pääasiassa neuvolapalveluihin, mutta se ei ole vähentänyt merkittävästi lastenvalvojan työtä. Sosiaalityössä korostuu ennalta ehkäisevän työn merkitys. Suomenjoki on mukana valtakunnallisessa LAPE-kärkihankkeessa, jossa kehitetään lapsiperheiden palveluja maakunnallisten muutosagenttien tuella. Kehitysvammahoito eriytettiin johtosäännössä ja uudistetussa sosiaalitoimen organisaatiossa omaksi palvelualueekseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Perheneuvola	Asiakkaat	132	80	180	36,4
Perhetyö	Asiakasperheet	29	25	30	3,4
Lastensuojelu	Perhehoito, hoitopäivät	3 403	4 380	4 147	21,9
	Hoitopv hinta € / vrk	54,00	48,00	48,00	-11,1
	Ammatilliset perhekodit, hoitopäivät	568	730	365	-35,7
	Hoitopv hinta € / vrk	168,00	214,00	188,00	11,9
Lasten ja nuorten laitoshoidon hoitopäivät	Hoitopv hinta € / vrk	222,00	280,00	194,00	-12,6
Asumispalvelut:					
Kehitysvammaisten hoitokodit	Asukkaita 31.12.	26	27	26	0,0
	Asumispäivät	9 640	9 855	9 470	-1,8
	Asumispv hinta € / vrk	113,00	118,00	148,00	31,0
Asumispalvelut:					
Palvelukeskus Väinölä	Asukkaita 31.12.	7	7	6	-14,3
	Asumispäivät	2 352	2 555	1 961	-16,6
	Päivätoiminta-asiakkaat	17	17	17	0,0
	Päivätoimintapäivät	2 134	2 150	1 944	-8,9

Sosiaalilautakunta
220 Sosiaalityö

Työtoiminta ja työhön kuntoutus	Kehitysvammaiset asiakkaat 31.12.	15	15	15	0,0
	Työpäivät	1 860	1 620	1 559	-16,2
	Vajaakuntoiset (sis. mt-asiakkaat) 31.12.	16	16	11	-31,3
	Työpäivät	1 330	1 213	1 178	-11,4
	Oma toiminta: avotyö, asiakkaat	13	14	13	0,0
Vammaispalvelu	Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu	120	130	120	0,0
	Henkilökohtainen apu	36	45	46	27,8
Laitoshoito:	Kehitysvammaiset				
	Hoitopäivät	1 397	1 460	1 547	10,7
	Hoitopv hinta € / vrk	404	393,00	400,00	-1,0
Päihdeasiakkaat	Hoitopäivät	80	200	245	206,3

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Painotetaan lapsiperheiden ennaltaehkäiseviä palveluja.	Lastensuojeluasiakkuuksien määrä. Muut asiakkuudet.	Lastensuojelun asiakkuuksien väheneminen. Kotipalvelun ja sosiaalityön yhteistyön tiivistäminen.	Perheille on tarjottu ensisijaisesti SHL:n mukaisia palveluja ja tukitoimia. Perhepalveluja on kehitetty.
Palvelutarpeen arviointi on työväline kuntoutumista, kotona asumista ja perheitä tukevalle sosiaalityölle.		Eriyispalvelujen tarpeen väheneminen. Oikea-aikaiset ja oikein kohdennetut palvelut.	Palvelutarpeen arviointia on tehty kaikissa asiakasryhmissä.
Luoda hyvinvointia heikossa asemassa oleville. Päihdeasiakkaiden ja mielenterveyskuntoutujien asumisen ja toimintakyvyn turvaaminen.	Toteutuneet palvelut. Palveluasumisen määrä.	Via Dian Varikko-hankkeessa kehitetään edelleen sosiaalista isännöintiä ja päivätoimintaa.	Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa olevien palvelusuunnitelmia on päivitetty. ViaDian sosiaalisella isännöinnillä on ollut mahdollista tukea kotona asumista.
Kehitysvammahuollossa kaupungin oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen määrän tasapainottaminen.	Paikkamäärät	Oman palvelutuotannon tehostaminen.	Oman palvelutuotannon paikkamäärää ei ole voitu kasvattaa, sillä Palvelukeskus Väinölälle ei ole löydetty asianmukaisia tiloja, joka mahdollistaisi paikkamäärän lisäämisen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Vanhusten palvelut
Vastuuhenkilö: Vanhustyönjohtaja
Tilitunnus: 230 Vanhusten palvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	2 128 352	2 316 000		2 316 000	2 145 246	170 754	0,8
Toimintamenot	-8 775 472	-9 092 200		-9 092 200	-8 661 364	-430 836	-1,3
Toimintakate	-6 647 120	-6 776 200	0	-6 776 200	-6 516 119	-260 081	-2,0
Suunnitelmapoistot	-149 580	-147 200		-147 200	-180 930	33 730	21,0
Vyörytykset	-157 686	-123 600		-123 600	-166 099	42 499	5,3
Netto	-6 954 386	-7 047 000	0	-7 047 000	-6 863 148	-183 852	-1,3

Toiminta-ajatus

Suonenjoen kaupungin vanhustalvelujen tavoitteena on tukea ikäihmisten itsenäistä ja turvallista elämää sekä toimintakyvyn ylläpitämistä omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on antaa ikääntyneille yksilöllistä ja tarpeita vastaavaa tukea ja hoivaa. Kotihoidolla, omaishoidon tuella sekä tukipalveluilla turvataan tarvittavat palvelut vanhuksen kotiin. Ennaltaehkäisevä, amatoimisuuteen kannustava ja toimintakykyä edistävä työote ovat keskeisiä toimintaperiaatteita. Asumispalveluihin turvaututaan, kun vanhuksen sairaudet ja hoidon tarve sitä vaativat.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella 2016

Lautakunta linjasi vanhustalveluiden painopisteeksi kotihoidon ja kotiin annettavat palvelut. Linjauksen mukaan tehostettu palveluasuminen on viime sijainen vanhustalvelu. Asumispalvelujen myöntämisperusteet päivitettiin ja hyväksyttiin lautakunnassa. Tavoitteena on vähentää tehostettua palveluasumista valtakunnallisten suositusten mukaiseksi sekä vähentää tehostetun palveluasumisen ostopalveluja. Palveluseteli ei ole kasvattanut suosiotaan vanhuksväestön parissa. Joenrannan kodin ja Veljeskodin muutokset on toteutettu suunnitelmien mukaan: Veljeskodin kolmas kerros on muutettu palveluasumiseksi. Hoivapalveluesimies ja kotihoidon palveluesimies on vakinaistettu. Hoivapalveluesimies vastaa nyt sekä Joenrannan kodin että Veljeskodin palveluista. Suonenjoki on mukana valtakunnallisissa kärkihankkeissa I&O eli kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja kaiken ikäisten omaishoitoa maakunnallisen muutosagentin johdolla. Suonenjoki pääsi mukaan Voimaa vanhuuteen-ohjelmaan, jonka tavoitteena on tukea erityisesti yli 75-vuotiaiden kotona asuvien vanhusten toimintakykyä.

Stm:n valtakunnalliset suositukset > 75-vuotiaiden asumisesta ja toteuma Suonenjoella					
Indikaattori	Suositus	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Tavoite 2017
Asuu kotona itsenäisesti	91 - 92 %	85,00 %	90,00 %	86,00 %	91 %
Saa säännöllistä kotihoitoa	13 - 14 %	12,00 %	14,00 %	14,10 %	14 %
Saa omaishoidontukea	6-7%	7,00 %	7,00 %	6,50 %	7 %
Tehostetun palveluasumisen piirissä (ympäri vuorokauden)	6-7%	10,90 %	10,00 %	10,40 %	9,00 %
		110 paikkaa	119 paikkaa*	119	90 paikkaa
Laitoshoidossa	2-3%	1,09 %	1,29 %	1,29 %	1,29 %
Laitoshoidossa paikkoja		13	13+1 saattohoitop	13+1	13+1

Taulukossa olevat luvut ovat yli 75-vuotiaita koskevia. Kotihoidossa, asumispalveluissa sekä omaishoidon tuen saajissa on myös henkilöitä 65-74-vuotiaiden ikäryhmässä, mikä tulee huomioida kokonaistarkastelussa. * Määrän kasvu johtuu vanhainkodin 21 paikan muuttumisesta tehostetuksi palveluasumiseksi.

Kotihoito

Kotipalvelut:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Asiakkaita yhteensä	Lukumäärä	464	372	498	7,3
Lapsiperheet	Lukumäärä	21	25	27	28,6
Vanhuskotitaloudet (>75-v.)	Lukumäärä, säänn.	350	190	296	-15,4
Vanhuskotitaloudet (65-74-v.)	Lukumäärä	85	40	60	-29,4
Muut (<65-v, vammaiset)	Lukumäärä	8	40	30	275,0
Tilapäiset asiakkaat	Lukumäärä	ei lasketa	77	85	
Kotipalvelukäynnit*	Käyntikerta	57 880	62 000	69 002	19,2
Kotipalveluhenkilöstö	Henkilömäärä	30	30	30	0,0
Nettokustannukset + poistot + vyör.	€	1 585 018	1 746 300	1 611 944	1,7
Käyntihinta €/ käynti	€	27,38	28,17	23,36	-14,7
Tukipalvelut: (sotainv. ateria-, siivous-, pesulapalvelut, kuljetuspalvelu, turvapuhelin, päiväkeskus)					
Asiakkaita yhteensä		247	222	218	-11,7
Päiväkeskusasiakkaat	Asiakkaat	90	75	69	-23,3
Kuljetuspalvelut		68	46	55	-19,1
Turvapuhelin	Kpl	98	98	92	-6,1
Sove-palvelut		3	3	2	-33,3
Omaishoidon tuki	Yli 65-vuotiaat	85	70	81	-4,7

* Sisältää kotisairaanhoidon käynnit

Asumispalvelut

Tehostettu palveluasuminen

Oma toiminta:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Veljeskoti					
Asukkaita yhteensä	Lukumäärä	42	42	42	0,0
Asukkaita tehostettu	Lukumäärä	27	26	25	-7,4
Asukkaita palveluasuminen	Lukumäärä	15	16	17	13,3
Intervallipaikat	Kpl	0	0	0	
Käyntien määrä, palveluasuminen	Käyntikerrat		20 000	21 828	
Hoitopäivät (tehostettu)	Hoitopäivät		9 125	9 125	
Henkilöstö	Lukumäärä	20	20	20	0,0
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,47	0,47	0,47	0,0

Laitohoito ja tehostettu asumispalvelu

Joennannokoti	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Paikkoja tehostettu	Kpl	21	21	21	
Laitoshoitopaikkoja	Kpl	12+1	13+1	13+1	
Vuorohoitopaikkoja	Kpl	3	3	3	
Paikkoja kaikki yhteensä	Kpl	37	37+1	37+1	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	12 705	13 505	12 858	-4,8
Hoitopäivät, laitohoito	Päiviä / vuosi	5 359		4 717	
Hoitopäivät, tehostettu palv. as.	Päiviä / vuosi	6 704		7 444	
Hoitopäivät, vuorohoito	Päiviä / vuosi	642		697	
Nettokustannukset+poistot+vyör	€				
Kustannukset, laitohoito	€			703 731	
Kustannukset, tehostettu	€			694 781	
Hoitopäivän hinta, laitohoito	€	196,50	108,00	149,19	
Hoitopäivän hinta, tehostettu	€	56,95	72,00	93,33	
Kokonaishenkilöstö	Henkilöä	22,5 +2	22+2	22+2	
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / hoidettava	0,57	0,59	0,59	

Ostopalvelut:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Palvelukotisäätiön lisveden palvelukoti					
Paikkoja	Kpl	29+3	29+3	29+3	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	11 680	11 680	11 692	0,1
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,72	0,70	0,70	-2,8

**Sosiaalilautakunta
230 Vanhusten palvelut**

Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 1/2)€		82,30	114,00	99,50/111,50	
Hoivakoti Valkeinen					
Sopimuspaikat+ saattohoito	Kpl	25	25	25	
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	9 125	9 125	9 125	0,0
Kotikuntalain mukaiset paikat		1	1	2	100,0
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	365	365	730	100,0
Henkilöstömitoitus	Hoitajaa / asukas	0,59	0,60	0,60	1,7
Hoitopäivän hinta (hoitoluokka 2/3)€		71,70	106,00	91,00/103,00	
Muut hoito- ja palvelukodit:					
Paikkoja	Kpl	18	20	19	5,6
Hoitopäiviä	Päiviä / vuosi	6 570	7 300	6 935	5,6
Hoitopäivän hinta	€	99,00			
Keskimääräinen hoitopäivän hinta ostopalveluissa			81,00	96,00	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kotihoidon laatu	Asiakastyytyväisyys- ja omaistyytyväisyyskyselyt	Asiakastyytyväisyys on yli 3 (TAK)	Vanhukset 3,86/5, omaiset 3,82/5
Kotihoidon välittömän työajan lisääminen	Mobiililaitte	65% kotihoidossa, 45% kotisairaanhoidossa	58% kotihoito, ksh 32%
Taloudellisen tilanteen sisäistäminen	Talouden tunnuslukujen seuranta kuukausittain	Budjetissa pysyminen	Vanhustenpalveluissa on kokonaisuudessaan pysytty budjetissa.
Asumispalvelut	Asiakastyytyväisyys- ja omaistyytyväisyyskyselyt	Asiakastyytyväisyys on yli 3 (TAK), omaistyytyväisyys yli 3	Joenrannan koti/tehostettu omaistyytyväisyys ka 3,34/5, Veljeskoti omaistyytyväisyys ka 3,69/5
Hakijoiden ja hoitopaikkojen oikea kohdentaminen	SAS-työryhmän tehokas työskentely	Asiakas kohdentuu oikeaan palvelumuotoon	SAS työryhmän työskentely aktiivista, uudet asumispalveluiden kriteerit otettu käyttöön
Ostopalvelujen vähentäminen	Paikkamäärä	Kustannusten pieneneminen	Vuoden lopussa Suonenjoen ulkopuolella oli sijoitettuna yht. 10, joista kotikuntalain mukaan 3. Päivärinteellä oli vuoden lopussa yht. 9 asukasta puitesopimuksella.
Henkilöstön työhyvinvointi	Täydennyskoulutus 3pv/työntekijä, tyytyväisyyskysely	Motivoitunut, osaava henkilöstö	Työtyytyväisyyskyselyt tehty kotihoidossa ja asumispalveluissa, lähihoitajien muuntokoulutuksessa 5 kotihoidosta ja asumispalveluista 9, täydennyskoulutusta järjestetty myös muuten.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Sosiaalilautakunta
Tulosalue: Muu sosiaalitoimi
Tilivelvollinen: Johtava sosiaalityöntekijä
Tilitunnus: 240 Muu sosiaalitoimi

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	669 231	654 500		654 500	896 385	-241 885	33,9
Toimintamenot	-2 973 799	-2 838 700		-2 838 700	-2 931 052	92 352	-1,4
Toimintakate	-2 304 568	-2 184 200	0	-2 184 200	-2 034 667	-149 533	-11,7
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-58 018	-63 500		-63 500	-56 958	-6 542	-1,8
Netto	-2 362 586	-2 247 700	0	-2 247 700	-2 091 625	-156 075	-11,5

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön tavoitteena on sosiaalipalvelujen asiakkaiden elämäneritystyksen ja toimintamahdollisuuksien lisääminen. Sosiaalityöllä ehkäistään sosiaalisen toimintakyvyn ja elämänhallinnan uhuja ja häiriöitä sekä niiden seuraamusvaikutuksia.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella 2016

Pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistäminen siirtyi keskushallinnolta sosiaalitoimelle hallituksen päätöksellä vuonna 2016. Työllistämistä tukevia palveluita on kehitetty työllisyyspalveluohjaajan ohjauksella erinomaisin tuloksin. Syrjäytymisen ehkäisyssä tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat ViaDia, Rivertech ja Tehdään itse ry. Työttömien terveystarkastukset on aloitettu yhteistyössä Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa. Mielenterveyskuntoutujien palveluprosessia on selvitetty ja ostopalveluita on pyritty vähentämään. Samalla on kehitetty ennaltaehkäiseviä palveluja yhteistyössä mielenterveyskeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Mielenterveyskuntoutujien SAS-ryhmä on aloitettu johtavan sosiaalityöntekijän koollekutsumana. Perustoimeentulotuen siirtymistä KELA:lle 1.1.2017 alkaen valmisteltiin vuonna 2016. Etuuskäsittelijä jäi eläkkeelle ja pois töistä vuoden 2016 lopussa. Etuuskäsittelijän tehtävät siirtyivät kahdelle toimistosihteerille.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Toimeentulotukiasiakkaat	Ruokakunta	352	350	403	14,5
Kuntouttava työtoiminta	Asiakkaat	43	40	46	7,0
Psykiatristen potilaitten hoitokodit					
Asiakkaat 31.12.	Lukumäärä	42	40	36	-14,3
Asumispäivät	Asumispäivät	15 330	14 600	13 140	-14,3
Hoitopäivän hinta	€	81,00	87,00	81,00	0,0

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Ohjaus sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen piiriin.		Syrjäytymisen ehkäiseminen.	Syrjäytymisen ehkäisyä ja terveyserojen kaventamista on pyritty tehostamaan mm. työpalveluohjaajan ja sosiaalitoimen viranhaltijoiden yhteistyöllä sekä työttömien terveystarkastuksilla.
Kuntouttavan työtoiminnan tarjonnan monipuolistaminen.	Tehdyt sopimukset asiakkuudet	Rivertechin sopimuksen mukainen käyttö, toiminnan vahvistaminen ViaDian, muiden toimijoiden ja kaupungin välillä.	Kuntouttavaa työtoimintaa toteutettiin monipuolisesti kaupungin omien yksiköiden ja eri yhteistyökumppaneiden - ViaDian, Tehdään Itse ry:n, Vanhamäen ja Rivertechin - kanssa.

Sosiaalilautakunta
240 Muu sosiaalitoimi

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
SAS-yhteistyön tiivistäminen mielenterveyskeskuksen kanssa, oikea-aikaisen avun tarjoaminen. Päivä- ja yöhoidon sekä intervallijaksojen tarjoaminen pidempiaikaisen hoitokotiasumisen sijaan. Uudet hoitajaksot tehdään määräaikaisina.	Kokoontumisia / vuosi. Hoitojaksojen ja hoitopäivien määrä.	Psykiatristen asiakkaiden hoitojaksojen lyhentäminen.	Mielenterveys-SAS-ryhmä aloitti toimintansa johtavan sosiaalityöntekijän johdolla yhteistyössä MTK:n kanssa. Kaikki mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut järjestetään ostopalveluina: yhteistyötä yrittäjien kanssa tiivistettiin.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: **Koulutuslautakunta**

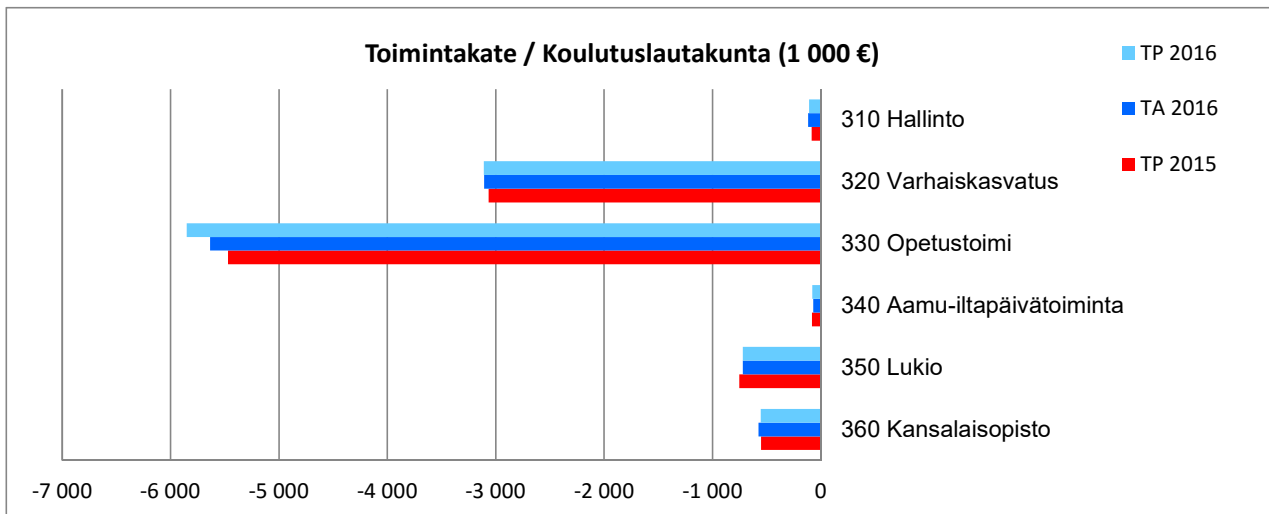
Tulosalue:

Tilivelvollinen: **Koulutusjohtaja**

Tilitunnus: **300 Koulutuslautakunta**

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	1 049 045	1 051 200	0	1 051 200	1 090 681	39 481	4,0
Toimintamenot	-11 067 398	-11 036 900	-250 000	-11 286 900	-11 525 660	-238 760	4,1
Toimintakate	-10 018 353	-9 985 700	-250 000	-10 235 700	-10 434 979	-199 279	4,2
Suunnitelmapoistot	-744 635	-486 000	0	-486 000	-543 680	-57 680	-27,0
Vyörytykset	-187 682	-228 800	0	-228 800	-204 025	24 775	8,7
Netto	-10 950 670	-10 700 500	-250 000	-10 950 500	-11 182 684	-232 184	2,1

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	403 159	441 500		441 500	438 904	-2 596	8,9
Maksutuotot	451 294	497 500		497 500	473 149	-24 351	4,8
Tuet ja avustukset	176 320	97 500		97 500	142 569	45 069	-19,1
Vuokratuotot	10 734	8 300		8 300	18 236	9 936	69,9
Muut toimintatuotot	7 538	6 400		6 400	17 824	11 424	136,5
Toimintatuotot	1 049 045	1 051 200	0	1 051 200	1 090 681	39 481	4,0
Palkat ja palkkiot	-5 984 784	-6 007 600	-195 000	-6 202 600	-6 206 603	-4 003	3,7
Henkilösivukulut	-1 680 626	-1 713 200		-1 713 200	-1 703 901	9 299	1,4
Henkilöstökulut yhteensä	-7 665 410	-7 720 800	-195 000	-7 915 800	-7 910 505	5 295	3,2
Palvelujen ostot	-1 948 212	-1 930 600		-1 930 600	-2 119 711	-189 111	8,8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-221 527	-199 400		-199 400	-214 541	-15 141	-3,2
Avustukset	-562 933	-526 000		-526 000	-516 381	9 619	-8,3
Vuokratulut	-654 054	-647 000		-647 000	-748 432	-101 432	14,4
Muut toimintakulut	-15 261	-13 100		-13 100	-16 090	-2 990	5,4
Toimintakulut	-11 067 397	-11 036 900	-195 000	-11 231 900	-11 525 660	-293 760	4,1
Toimintakate	-10 018 352	-9 985 700	-195 000	-10 180 700	-10 434 979	-254 279	4,2
Suunnitelman mukaiset poistot	-744 636	-486 000		-486 000	-543 680	-57 680	-27,0
Vyörytykset	-187 682	-228 800		-228 800	-204 025	24 775	8,7
Ylijäämä / Alijäämä	-10 950 670	-10 700 500	-195 000	-10 895 500	-11 182 684	-287 184	2,1

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja

Tilitunnus: 310 Koulutoimen hallinto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	2 599			0		0	-100,0
Toimintamenot	-90 518	-120 000		-120 000	-111 915	-8 085	23,6
Toimintakate	-87 919	-120 000	0	-120 000	-111 915	-8 085	27,3
Suunnitelmapoistot	-1 432	-2 900		-2 900	-1 966	-934	37,3
Vyörytykset	-1 751	-3 300		-3 300	-2 261	-1 039	29,1
Netto	-91 102	-126 200	0	-126 200	-116 142	-10 058	27,5

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelujen tehtävänä on luoda edellytykset koulutuslautakunnan alaisten varhaiskasvatuksen palvelujen, kouluosaston opetuksen ja koululaisten iltapäivätoiminnan toteutukselle sekä kokonaisuuden kehittämiseksi ja toiminnan arvioimiselle.

Hallintopalvelujen tehtävänä on toiminnan laillisuuden, taloudellisuuden ja laadun valvominen.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Koulutusjohtajan tehtävät on yhdistetty lukion rehtorin tehtäviin toistaiseksi 1.8.2015 alkaen. Koulutoimiston toimistosihteerien tehtävät on jaettu kahdelle koulutoimessa osa-aikaiselle toimistosihteerille.

Koulutoimi on hakenut mm. OPH:lta ja OKM:ltä hankerahoitusta toimintaansa. Toteutuneita, 31.12.2016 päättyneitä hankkeita ovat Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittäminen, Kerhotoiminnan kehittäminen, Erityisopetuksen laadun kehittäminen, Perusopetuksen ryhmäkokojen pienentäminen ja Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen. Hankkeisiin on saatu avustusta yhteensä 61 900 €.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Tilitunnus: 320 Varhaiskasvatus

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	259 923	311 400		311 400	311 428	-28	19,8
Toimintamenot	-3 327 621	-3 279 200	-140 000	-3 419 200	-3 423 016	3 816	2,9
Toimintakate	-3 067 698	-2 967 800	-140 000	-3 107 800	-3 111 588	3 788	1,4
Suunnitelmapoistot	-75 121	-85 700		-85 700	-72 098	-13 602	-4,0
Vyörytykset	-60 619	-70 100		-70 100	-66 044	-4 056	8,9
Netto	-3 203 438	-3 123 600	-140 000	-3 263 600	-3 249 730	-13 870	1,4

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen tulosalue järjestää päivähoitoa ja esiopetusta, jossa turvallisuus, leikki, kannustaminen, toiminnallisuus ja myönteisyys korostuvat.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on

1. yhdessä vanhempien ja yhteistyötahojen kanssa luoda pohja lapsen kasvulle ja kehitykselle vastuunsa tunteväksi, psyykkisesti ja fyysisesti hyvinvoivaksi kuntalaiseksi
2. mahdollistaa vanhempien työssäkäynti ja opiskelu
3. tuottaa joustavasti tarpeellinen määrä varhaiskasvatuspalveluita, jotka edistävät Suomenjoen kaupungin strategisia tavoitteita – erityisesti aktiivisen elinkeinopolitiikan tavoitteita, jolloin esimerkiksi monipuolisten ja riittävien vuorohoitopalvelujen saatavuus voi olla merkittävä etu muihin kuntiin verrattuna
4. huolehtia erityistukea tarvitsevien lasten varhaiskuntoutuksesta

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Palvelutarpeeseen on vastattu uusia perhepäivähoitajia rekrytoimalla. Syksyn 2016 aikana on saatu rekrytoitua 3 uutta hoitajaa. Lisäksi on kuitenkin jouduttu perustamaan mm. tarvittavan vuorohoidon järjestämisen turvaamiseksi vuoksi väliaikainen ylimääräinen 3-5-vuotiaiden päiväkotiryhmä Kopolan päiväkodin yhteyteen pikaisella aikataululla 1.11.2016 alkaen. Asiakasmäärä on vuoden aikana lisääntynyt n. 30 lapsella. Toteutuneita hoitopäiviä on erityisesti päiväkodeissa tuotettu suunniteltua enemmän. Varsinkin kokopäivähoidon osalta lisäys on merkittävä (lähes 20 %). Poikkeukselliset ja erityisesti pikaiset sekä väliaikaiset palvelutarpeet työelämän muutostilanteista johtuen ovat lisääntyneet. Elokuun alussa on siirrytty ns. tuntiperusteiseen palvelutarjontaan, jossa perhe voi valita omaan elämäntilanteeseensa ja tarpeeseensa sopivan palvelun määrän kolmesta eri vaihtoehdosta. Täten olemme 1.8.2016 alkaen toteuttaneet varhaiskasvatuspalveluissa porrastettua hoitoaikavaraukseen perustuvaa tuntiperusteista maksukäytäntöä. Valkeisenmäen päiväkodin alle 3-vuotiaiden ryhmän toiminta on vakiintunut 1.8.2016 alkaen. Syksyllä 2016 on suoritettu toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus IS-hankinnan toimesta. Kilpailutuksen tuloksena joulukuussa 2016 on hankittu käyttöön WhileOnTheMove Oy:n Daisy-järjestelmä. Esiopetuksessa on toteutettu toimintaympäristön kehittämistä edistämällä erityisesti henkilöstön tieto- ja viestintäteknologista osaamista opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän erityisavustuksen turvin. Yhteistyössä Rautalammin, Konneveden, Keiteleen, Vesannon ja Tervon kuntien varhaiskasvatuspalvelujen kanssa haettiin varhaiskasvatuksen kehittämiseen hankerahaa Opetushallitukselta vuosille 2016-17. Haku tuotti tulosta ja saimme avustusta 53 900 € (omarahoitusosuus 23 100 €). Tukea tarvitsevien lasten palvelujen osalta resurssointi on ollut tarpeeseen nähden riittämätöntä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Päiväkodit	Kokopäivähoito	17 303	17 500	20 716	19,7
	Osapäivähoito	6 920	6 200	5 935	-14,2
	€/ hoitopäivä (netto)	73,61	74,96	68,03	-7,6
Perhepäivähoito	Kokopäivähoito	7 656	8 000	7 660	0,1
	Osapäivähoito	110	300	142	29,1
	€/ hoitopäivä (netto)	66,50	57,52	67,57	1,6
Lasten kotihoidontuki	Lapsia yhteensä	162	155	158	-2,5
	Kotihoidon tuella (ka)	104	95	105	1,0

**Koulutuslautakunta
320 Varhaiskasvatus**

	Yksityisen hoidon tuella (ka)	58	60	53	-8,6
Esiopetus	Esiopetusoppilaita 20.9.	64	66	67	4,7
	Opetustuntien lukumäärä, kpl / vuosi	3 850	3 500	3 850	0,0
	Esiopetuspaikka € / vuosi	6 433	6 027	6 338	-1,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Varhaiskasvatuspalveluiden laatu	Asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyys pysyy ennallaan tai paranee.	Asiakastyytyväisyys päiväkotien osalta laskenut 4,7-->4,3. Perhepäivähoidon asiakastyytyväisyys pysynyt ennallaan 4,8. (max=5)
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyys	Hoito- ja esiopetuspaikkojen riittävyys	Kysyntään nähden riittävät palvelut.	Kysyntään ei kaikissa tilanteissa ole pystytty vastaamaan perheiden tarpeiden mukaisesti. Lainsäädännön edellyttämällä tavalla hoitopaikat on kuitenkin pystytty järjestämään.
Oikea-aikaisen tuen saaminen	Tarvittavan tuen ja palveluohjauksen saaminen	Kaikilla Suonenjokelaisilla varhaiskasvatuspalveluiden asiakkaila on oikeus tarvitsemaansa tukeen ja/tai palveluohjaukseen ilman viivytyksiä.	Tuen tarpeen osalta yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssi on tällä hetkellä alimitoitettu ilmenevään tarpeeseen verrattuna. Ryhmissä annettava tuki on myös riittämätöntä, sillä tukea tarvitsevia on resurssihin nähden liikaa.
Lasten kulttuurikasvatus	Osallistuminen tarjolla oleviin tilaisuuksiin	Tarjolla oleviin paikallisiin lastenkulttuurin tapahtumiin ja tilaisuuksiin osallistuminen.	Tarjolla olleisiin lastenkulttuurin tapahtumiin ja tilaisuuksiin on osallistuttu aina kun se on mahdollista.
Työntekijöiden työhyvinvointi	Työhyvinvointikysely	Työhyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen. Työhyvinvointikyselyn numeerinen arvo pysyy ennallaan tai paranee edellisestä vuodesta.	Työntekijöille suoritettun työhyvinvointibarometrin numeerinen tulos laskenut 4,14-->4,10.
Täydennyskoulutus ja osaamisen lisääminen	Täydennyskoulutuksen määrä. Tieto- ja viestintäteknologian osaamisen lisääminen erityisesti esiopetuksen henkilöstön osalta.	Täydennyskoulutustavoite 3 pv/vuosi/työntekijä. Esiopetuksen henkilöstön osallistuminen oppimisympäristön kehittämiseen tieto- ja viestintäteknologista osaamista lisäämällä. Uuden esiopetussuunnitelman edellyttämän ICT-osaamisen hyödyntäminen opetustyössä.	Täydennyskoulutusvelvoite on pystytty täyttämään tavoitteen mukaisessa laajuudessa (3,06 pv/työntekijä). Esiopetuksen henkilöstön ICT-osaamista on lisätty toimintaympäristön kehittämiseen suunnatun hankkeen kautta.

Koulutuslautakunta
320 Varhaiskasvatus

Uudistettavan toiminnanohjaus-/mobiilisovelluksen käyttöönotto.	Toiminnanohjaus-/mobiilisovelluksen täysitehoinen käyttöönotto sekä henkilöstön ja asiakkaiden opastus/koulutus sen käyttöön vuoden 2016 aikana.	Toiminnanohjaus-/mobiilisovelluksen ajanmukaistamisen myötä siirrytään käsin tapahtuvista kirjaamisista sovelluksen mahdollistamiin automatisoituihin toimintoihin sekä perheiden sähköiseen asiointiin (mm. sähköinen haku ja asiakirjat sekä hoitotarpeen ilmoittaminen).	Toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus toteutettu ja hankinta suoritettu. Käyttöönotto siirtyy alkuvuoteen 2017.
---	--	---	---

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat

Tilitunnus: 330 Opetustoimi/perusopetus

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	294 869	360 800		360 800	370 686	-9 886	25,7
Toimintamenot	-5 766 163	-5 888 200	-110 000	-5 998 200	-6 222 470	224 270	7,9
Toimintakate	-5 471 294	-5 527 400	0	-5 637 400	-5 851 784	214 384	7,0
Suunnitelmapoistot	-613 134	-314 700		-314 700	-409 172	94 472	-33,3
Vyörytykset	-91 642	-115 400		-115 400	-103 488	-11 912	12,9
Netto	-6 176 070	-5 957 500	0	-5 957 500	-6 364 444	406 944	3,1

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen toiminta-ajatuksena on luoda jokaiselle oppijalle turvalliset, hyvän kasvamisen, elinikäisen oppimisen ja hyvän elämän edellytykset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uusi opetussuunnitelma otettu käyttöön 1.8.2016 alkaen alakouluissa. Opsin liitteitä täydennetty lukuvuoden aikana. Iisveden koulu toiminut keskustassa vanhan lukion tiloissa. Turvapaikanhakijoiden perusopetusta järjestetty keväällä kolmessa ryhmässä, syksyllä yhdessä ryhmässä. Lisäksi esiopetuksessa on ollut muutama turvapaikanhakijalapsi.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Iisveden koulu	Oppilasmäärät	67	69	67	0,0
Yhtenäiskoulu, 1-6	Oppilasmäärät	202	204	199	-1,5
Lempyynti koulu ja esiopetus	Oppilasmäärät	30	30	27	-10,0
Sammalselän koulu	Oppilasmäärät	133	135	135	1,5
Yhtenäiskoulu, 7-9	Oppilasmäärät	242	239	242	0,0
Yhteensä	Oppilasmäärät	674	677	670	-0,6
Opetustuntien lukumäärä, josta tukiovetustunteja	Kpl / vuosi	55 941	50 960	50 960	-8,9
	Kpl / vuosi	988	912	912	-7,7
Bruttomenot	€ / oppilas	9 601	9 495	10 052	4,7
Nettomenot	€ / oppilas	9 163	8 962	9 499	3,7

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Opetussuunnitelman toimeenpano, erityisesti digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen.		Toimintakulttuurin muutos, uusien opetusmenetelmien käyttöönotto.	Uusi ops käytössä 1.8. 2016 alkaen alakouluissa. Hankittu leasingillä tietokoneita, joten tietokoneiden käyttöä lisätty.
Kansainväliset hankkeiden toteutuminen.	Vähintään yksi kv-hanke.	Kansainvälisen toiminnan lisääntyminen.	Iisveden koulun Erasmus-hanke jatkui. Yhtenäiskoulu ei saanut hankerahoitusta
Yrittäjyys-hankkeen jalkautuminen kouluihin.	Yritysvierailujen määrä, TET-paikkojen määrä	Koulujen ja yrittäjien yhteistyön lisääntyminen.	Järjestettiin Yrittäjämessut keväällä. Yhteistyö lisääntynyt.
Liikkuva koulu-hankkeen toiminnan vakiinnuttaminen yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.	Välituntiliikunnan ja välineiden määrä	Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.	Alakouluissa toiminta hyvin käynnissä, yläkoulussa toimintaa vielä tehostettava.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tiilivollinen: Koulutusjohtaja

Tilitunnus: 340 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	44 914	54 700		54 700	51 211	3 489	14,0
Toimintamenot	-128 066	-127 300		-127 300	-131 336	4 036	2,6
Toimintakate	-83 152	-72 600	0	-72 600	-80 125	7 525	-3,6
Suunnitelmapoistot				0		0	
Vyörytykset	-2 183	-2 500		-2 500	-2 346	-154	7,5
Netto	-85 335	-75 100	0	-75 100	-82 471	7 371	-3,4

Toiminta-ajatus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohja hyvälle kasvulle ja tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminnan oma erityisluonne on laadukas vapaa-ajan toiminta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Kaatron iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	40	40	40	0,0
Sammalselän iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	34	33	34	0,0
lisveden iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	18	13	14	-22,2
Lempyyn iltapäivätoiminta	Lasten lukumäärä	12	13	13	8,3
Yhteensä	Lasten lukumäärä	104	99	101	-2,9
Bruttomenot	€ / lapsi	1 252	1 311	1 324	5,7
Nettomenot	€ / lapsi	821	759	817	-0,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Päivittäinen liikunnallinen toiminta IP-toiminnassa.	Liikunnan määrä päiväohjelmassa vähintään 2 tuntia/ pv	Nykyisen tason säilyttäminen.	Tavoitteeseen päästy.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta

Tulosalue:

Tilivelvollinen: Rehtori

Tilitunnus: 350 Lukiokoulutus

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	25 480	28 600		28 600	65 583	-36 983	157,4
Toimintamenot	-780 736	-750 200		-750 200	-788 201	38 001	1,0
Toimintakate	-755 256	-721 600	0	-721 600	-722 618	1 018	-4,3
Suunnitelmapoistot	-54 829	-82 600		-82 600	-60 444	-22 156	10,2
Vyörytykset	-13 332	-17 500		-17 500	-13 335	-4 165	0,0
Netto	-823 417	-821 700	0	-821 700	-796 397	-25 303	-3,3

Toiminta-ajatus

Suonenjoen lukio on liikuntapainotteinen, monipuolisen jatko-opintokelpoisuuden antava yleislukio, joka toimii yhteistyössä lähiseudun muiden oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa. Lukio järjestää yhdessä yläkoulun ja urheiluseurojen kanssa urheiluvuorokauden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Lukio valmistee ja ottaa käyttöön uuden opetussuunnitelman. Valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Lukio vahvistaa yhteistyötä naapurilukioiden kanssa, mm. yhteisen etäopetuksen kehittämiseen liittyvän hankkeen avulla.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Lukio-opiskelijat	Opiskelijamäärä	92	92	90	-2,2
Keskeyttämisprosentti	%	6	3	6	100,0
Ammatillisia opiskelijoita lukiossa	Opiskelijamäärä	2	1	0	-100,0
Ylioppilaita	Opiskelijamäärä	27	23	25	8,7
Opetettavia kursseja yhteensä	Kurssien lukumäärä	175	170	170	0,0
Opetustuntien lukumäärä	Kpl / vuosi	6 120	5 930	5 930	0,0
Bruttomenot	€ / opiskelija	9 227	9 242	9 578	3,6
Nettomenot	€ / opiskelija	8 950	8 932	8 849	-0,9

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Lukion kansainvälisen toiminnan ylläpitäminen.	Osallistutaan Pohjois-Savon lukioista maailmalle - hankkeeseen.	Kansainvälinen hanketoiminta jatkuu.	3-vuotinen Erasmus+ -jhanke alkoi syksyllä 2016. Yksi opettaja osallistui myös Pohjois-Savon lukioista maailmalle - hankkeen koulutusmatkaan.
Lukio tehostaa tietokoneiden käyttöä opetuksessa ja valmistautuu sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.	Koulutuksiin osallistuminen, uusien opetusmenetelmien käyttö. Tilojen varustaminen sähköisiin yo-kokeisiin.	Kaikki opettajat osallistuvat koulutuksiin, opetusmenetelmät uudistuvat. Tarvittavat muutokset koulutiloissa (sähkö ja palvelimet) tehdään.	Ensimmäiset sähköiset yo-kirjoitukset onnistuivat ongelmitta. Opettajien koulutusta järjestetty tarpeen mukaan.
Uuden opetussuunnitelman toimeenpano.	Toimintakulttuurin muuttaminen uuden ops:n hengessä.	Uusien toimintatapojen käyttöönotto.	Toimintakulttuuriin tehty pieniä muutoksia uuden ops:n hengessä.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Koulutuslautakunta**Tulosalue:****Tilivelvollinen:** Kansalaisopiston rehtori**Tilitunnus:** 360 Sisä-Savon kansalaisopisto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	421 260	295 700		295 700	291 773	3 927	-30,7
Toimintamenot	-974 294	-872 000		-872 000	-848 722	-23 278	-12,9
Toimintakate	-553 034	-576 300	0	-576 300	-556 949	-19 351	0,7
Suunnitelmapoistot	-119	-100		-100	-100	-100	-100,0
Vyörytykset	-18 155	-20 000		-20 000	-16 551	-3 449	-8,8
Netto	-571 308	-596 400	0	-596 400	-573 500	-22 900	0,4

Toiminta-ajatus

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Valtionosuustunteja leikattiin Suonenjoelle lautakunnan vaatimuksesta, mistä syystä kurssimaksutulot tippuivat 20 000€ edellisestä vuodesta. Kunnan ostamat kurssimaksutulot olivat n. 8500€. Maksupalvelutoimintaa oli suhteessa edelliseen vuoteen enemmän ja budjetti toteutui suunnitellun mukaisesti. Tuntiopettajien palkat laskivat myös leikkausten ansiota. Hanketoiminta oli vuonna 2016 hiljaista, toteutettiin vain opintosetelirahoitusta ja Erasmus-opettajien koulutushanke, jonka avulla koko hankeaikana pystyi 11 opettajaa kouluttautumaan eurooppalaisilla täydennyskoulutuskursseilla tai job shadowing vaihdoissa. Opettajien koulutusta saatiin paljon Digiosaava hankkeiden kautta.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Opetustunnit	kpl / vuosi	11 588	11 500	10 965	-5 %
Maksupalvelutoiminta ja projektit	kpl / vuosi	884	350	578	-35 %
Opetustunnit yhteensä	kpl / vuosi	12 472	11 850	11 543	-7 %
Opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	€ / opetustunti	73,00	77,00	76,00	4 %
Käytetyt opiskelijapaikat		8 576	6 000	9 676	13 %

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakkuus	Uudet opiskelijat opistolla kpl/vuosi	Uusien opiskelijoiden rekrytointi.	Netto-opiskelijoita oli 2904 ja niistä uusia opiskelijoita 367, eli noin 13% opiskelijoista oli uusia vuonna 2016.
	Kurssiarviointien yleisarvosana opiston toiminnasta on 4 tai yli.	Asiakastyytyväisyyden seuraaminen ja ylläpitäminen.	Kurssiarviointien yleisarvosanojen keskiarvo opiston toiminnasta oli 4,51 eli tavoite saavutettiin.
Henkilöstö	Koulutuspäivien määrät	Ensisijaisesti Snellman kesäyliopiston OSAAVA-hankkeen kautta henkilöstön kouluttaminen digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöön. Vapaan sivistystyön päiville osallistuminen.	Koulutuspäiviä oli vuonna 2016 henkilöstöllä yhteensä 185, eli keskimäärin 2,5 päivää / työntekijä. Koulutusstrategian tavoite oli 2 päivää / hlö, joten tämä saavutettiin.
Prosessit	Uusien kurssien määrä 10% opetustarjonnasta	Kurssitarjonnan uudistaminen 10 % kurseista.	Uusia toteutuneita kursseja 60, kaikkiaan kursseja 259, eli uutta kurssitarjontaa toteutui 26%
	Facebook sivujen aktiivinen käyttäminen / päivityskertojen määrä vuodessa	Sosiaalisen median sisällyttäminen kaikkien kurssien markkinointiin ja tiedottamiseen OSAAVA-hankkeen koulutusten avulla.	Sosiaalista mediaa ja erityisesti facebookia opeteltiin käyttämään paljon opiston tapahtumaraportoinnissa ja markkinoinnissa. DigiOsaava antoi hyviä vinkkejä.
	Maksupalvelukoulutusten määrä vuodessa	Maksupalvelukoulutuksen markkinointi ja toteuttaminen henkilökunnan työpanoksen riittävyys huomioiden.	Maksupalvelukoulutuksia toteutui vuoden aikana ennätysmäärä, erityisesti EA-kursseja kuntiin. Opisto on vakiinnuttanut asemansa EA-kurssien järjestäjänä.
	Valmistautuminen Suomi 100-vuotisjuhlintaan ja kansalaisopiston 70-v. juhlintaan vuonna 2017	Juhlavuoden tapahtumien ideointi hankkeiksi.	Juhlavuoden tapahtumiin haettiin Mansikka ry:ltä teatterialan hanke, joka päättyi rahoitukseen v- 2017. Opiston 70-v. juhlit päätettiin järjestää kaikissa kunnissa.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tilitunnus: 400 Tekninen lautakunta

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	4 712 164	4 342 500	-550 000	3 792 500	3 994 634	202 134	-15,2
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500	0	52 500	47 472	-5 028	-29,1
Toimintamenot	-4 823 189	-4 643 100	534 100	-4 109 000	-4 227 748	-118 748	-12,3
Toimintakate	-44 058	-248 100	-15 900	-264 000	-185 642	78 358	321,4
Suunnitelmapoistot	-1 946 829	-1 646 600	0	-1 646 600	-1 427 826	218 774	-26,7
Vyörytykset	-84 646	-104 200	0	-104 200	-74 834	29 366	-11,6
Netto	-2 075 533	-1 998 900	-15 900	-2 014 800	-1 688 302	326 498	-18,7

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävän ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

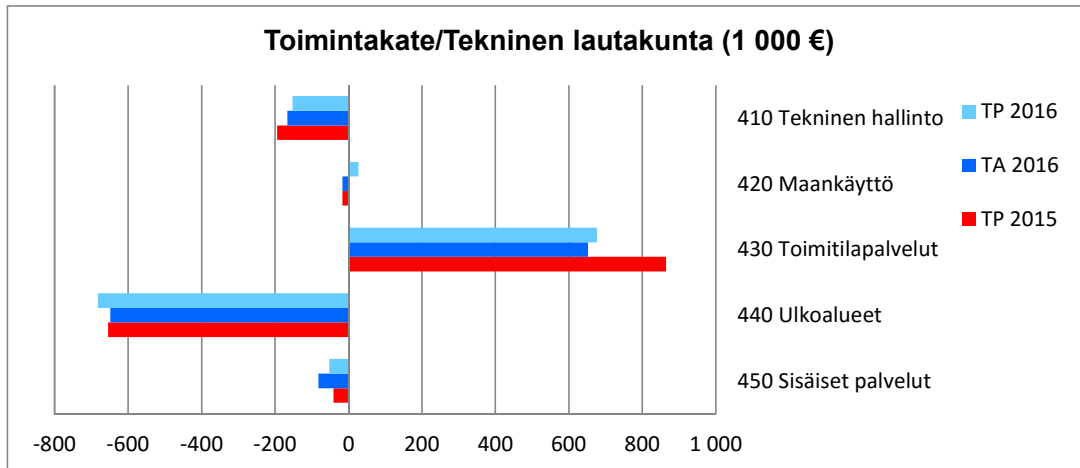
Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus- ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	1 286 563	1 291 300	-550 000	741 300	843 234	101 934	-34,5
Maksutuotot	26 289	31 400		31 400	19 891	-11 509	-24,3
Tuet ja avustukset	6 884	11 000		11 000	11 004	4	59,9
Vuokratuotot	2 850 697	2 838 800		2 838 800	2 945 556	106 756	3,3
Muut toimintatuotot	541 731	170 000		170 000	174 949	4 949	-67,7
Toimintatuotot	4 712 164	4 342 500	-550 000	3 792 500	3 994 634	202 134	-15,2
Valmistus omaan käyttöön	66 967	52 500		52 500	47 472	-5 028	-29,1
Palkat ja palkkiot	-1 306 634	-1 309 400	351 900	-957 500	-896 315	61 185	-31,4
Henkilösivukulut	-522 972	-537 600	120 900	-416 700	-402 669	14 031	-23,0
Henkilöstökulut yhteensä	-1 829 606	-1 847 000	472 800	-1 374 200	-1 298 985	75 215	-29,0
Palvelujen ostot	-1 057 264	-1 073 700	22 700	-1 051 000	-1 179 601	-128 601	11,6
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 473 024	-1 443 700	38 600	-1 405 100	-1 454 190	-49 090	-1,3
Avustukset	-89 975	-60 000		-60 000	-59 916	84	-33,4
Vuokratulot	-199 780	-212 800		-212 800	-216 567	-3 767	8,4
Muut toimintakulut	-173 540	-5 900		-5 900	-18 488	-12 588	-89,3
Toimintakulut	-4 823 188	-4 643 100	534 100	-4 109 000	-4 227 748	-118 748	-12,3
Toimintakate	-44 056	-248 100	-15 900	-264 000	-185 642	78 358	321,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 946 829	-1 646 600		-1 646 600	-1 427 826	218 774	-26,7
Vyörytykset	-84 646	-104 200		-104 200	-74 834	29 366	-11,6
Ylijäämä / Alijäämä	-2 075 531	-1 998 900	-15 900	-2 014 800	-1 688 302	326 498	-18,7

Tekninen lautakunta
400 Tekninen lautakunta

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tavoitteena on kustannustehokkaan, tilanteisiin nopeasti reagoivan ja selkeän hallinnon aikaansaaminen.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tilitunnus: 410 Tekninen hallinto

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	17 756	23 500		23 500	16 874	-6 626	-5,0
Valmistus omaan käyttöön				0		0	
Toimintamenot	-212 822	-190 700		-190 700	-170 057	20 643	-20,1
Toimintakate	-195 066	-167 200	0	-167 200	-153 183	14 017	-21,5
Suunnitelmapoistot	-29 187	-29 400		-29 400	-28 429	971	-2,6
Vyörytykset	-3 911	-5 200		-5 200	-3 280	1 920	-16,1
Netto	-228 164	-201 800	0	-201 800	-184 892	16 908	-19,0

Toiminta-ajatus

Teknisen hallinnon toiminta-ajatus on tuottaa hallinnollisia palveluja teknisen toimen varsinaisten toimintojen tueksi. Toimitaan kaupungin hallituksen ja valtuuston antamien ohjeiden mukaisesti ja kustannustehokkaasti sekä tarpeetonta byrokratiaa karsien.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Teknisen hallinnon toimintaan vaikuttaa edelleenkin voimakkaasti Suonenjoen Vesi Oy:n perustaminen, jossa vesihuolto eriytettiin muusta teknisestä toiminnasta erilliseksi yhtiöksi. Tämä toimenpide työllistää edelleen hallintoa rutiinin luomisen kautta, ja lisäksi yhtiön ja kaupungin välinen yhteistoiminta perustuu laskutukseen ja palvelujen molemminpuoliseen ostamiseen, josta johtuen kehitetään uudenlaisia toimintatapoja. Hallinto joutuu myös rajaamaan kaupungin ja yhtiön väliset tehtävät sekä vastuut. Tavoitteena on kustannustehokkaan, tilanteisiin nopeasti reagoivan ja selkeän hallinnon aikaansaaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Kunnallistekniset suunnitelmat	kpl	3	5	4	33,3
Valvotut konsulttisuunnitelmat	kpl	13	8	4	-69,2
Rakennuttamistehtävät	kpl	0	8	7	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Suonenjoen Vesi Oy:n ja kaupungin välisten toimintojen kehittäminen.	toteutettu /ei toteutettu	Kehittää rutiinit, joilla toiminta molemmin puolin vaatii mahdollisimman vähän byrokratiaa. Vastuiden / tehtävien jakaminen.	Toteutunut
Teknisen lautakunnan johtosäännön uudistaminen.	toteutettu /ei toteutettu	Uudistaa johtosääntö vastaamaan nykytilannetta vastuiden ja tehtävien osalta.	Ei toteutunut / toteutus keväällä 2017
Jätevedenpuhdistamon ja siirtoviemärin takuuajan teknistaloudellinen hallinnointi.	toteutettu /ei toteutettu	Pystytään tuottamaan tarvittavat tukipalvelut projektien läpiviennille ja raportoinnille.	Toteutunut
Teknisen toimen organisaation uudistaminen.	toteutettu /ei toteutettu	Uudistaa teknisen toimen organisaatio siten, että tarkistetaan toimialoista vastaavien viranhaltijoiden vastuu ja päätösvalta. Lisätään yhteistoimintaa konsernipalvelujen kanssa (resurssien jako).	Toteutunut

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Tilitunnus: 420 Maankäyttö

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	435 329	421 300		421 300	452 968	31 668	4,1
Valmistus omaan käyttöön				0		0	
Toimintamenot	-452 292	-438 500		-438 500	-426 263	12 237	-5,8
Toimintakate	-16 963	-17 200	0	-17 200	26 706	43 906	-257,4
Suunnitelmapoistot	-27 319	-31 000		-31 000	-32 755	-1 755	19,9
Vyörytykset	-8 623	-9 400		-9 400	-8 620	780	0,0
Netto	-52 905	-57 600	0	-57 600	-14 669	42 931	-72,3

Toiminta-ajatus

Maankäytön tulosalue vastaa maankäytön suunnittelusta, paikkatiedon hallinnasta ja asemakaava-alueiden kiinteistönmuodostuksesta, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen riittävän saatavuuden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2010 hyväksytyt taajama-alueiden osayleiskaava on tärkeä väline maankäytön ja yhdyskuntarakenteen kehityksen ohjaamisessa vuoteen 2025 saakka. Maankäytön tavoitteena on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Painopiste on keskustan suunnittelussa, jolla edistetään asemaseudun kehittämistä sekä kerrostalorakentamista.

Maapoliittisen ohjelman valmistelua jatketaan yhteistyössä eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Yksityistieavustukset 60.000 euroa (v. 2015: 90.000 euroa)

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	21	21	21	
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	433	420	432	
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	135	140	141	
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	1	1	1	0,0
Valmistuneet asemakaavat	kpl	1	3	2	-33,3
Poikkeamiset (päätökset ja lausunnot) sekä suunnittelutarveratkaisut	kpl	9	10	7	
Hyväksytyt kaavat	Pinta-ala, ha	8	10	32	
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	17	25	22	-12,0
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	116 / 334	115 / 330	114 / 330	
Kutsutaksireittejä	kpl	7	7	7	0,0
Ostoliikennevuoroja	kpl	0	0	0	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari/Kohde	Tavoite	Seuranta
Asemakaavat	Lintikon teollisuusalueen asemakaavamuutos	KV hyväksyy vuonna 2016	Ei toteutunut, käynnistyy vuonna 2017
	Kutvosen tehdasalueen asemakaavamuutos	KV hyväksyy vuonna 2016	Toteutunut
Yleiskaavat	Lintharjun osayleiskaava	KV hyväksyy vuonna 2016	Toteutunut

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tilitunnus: 430 Toimitilapalvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	3 813 436	3 421 900	-550 000	2 871 900	3 070 411	198 511	-19,5
Valmistus omaan käyttöön	14 500	20 500		20 500	12 000	-8 500	-17,2
Toimintamenot	-2 963 444	-2 774 900	534 100	-2 240 800	-2 406 154	-165 354	-18,8
Toimintakate	864 492	667 500	-15 900	651 600	676 256	24 656	-21,8
Suunnitelmapoistot	-1 126 658	-858 300		-858 300	-717 741	140 559	-36,3
Vyörytykset	-53 476	-66 700		-66 700	-44 043	22 657	-17,6
Netto	-315 642	-257 500	-15 900	-273 400	-85 527	187 873	-72,9

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisedullisesti omiin kiinteistöihin, sekä huoltosopimuksella hoidettaviin ulkopuolisiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala osallistuu korjausavustusten käsittelyyn ja valvontaan. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa vuokrakiinteistöjen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tilapalvelun laskennalliset nettotulot ovat pienentyneet edellisestä vuodesta, kiinteistöjen myynnin seurauksena. Iisveden koulun perusparannuksen rakentaminen on käynnissä. Vanhaa Kaatron liikuntasalia pidetään käyttökunnossa toistaiseksi. Suunnitelmakaudella aloitetaan uimahallin suunnittelu hankesuunnittelulla, jonka perusteella voidaan tehdä päätökset korjataanko uimahalli vai rakennetaanko uusi. Suunnittelussa huomioidaan monitoimihallin liittäminen samaan yhteyteen, jolloin saavutetaan huomattavia etuja tilojen yhteiskäytöstä. Siivoustoimi on siirretty 1.1.2016 alkaen kaupunginhallituksen alaisuuteen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	276 982	274 542	274 542	0,0
Kaukolämmössä olevat kiinteistöt	m ³	229 700		260 038	
Energian kulutus yhteensä	MWh	9 905		10 223	
Energiakulutus aluelämmön piirissä olevissa rakennuksissa.	KWh/m ³ /a	38,38	38,50	39,30	2,1
Omien kiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	36,40	37,10	33,6	
Vuokrakiinteistöjen hoitokustannus	€/k-m ² /a	37,61	34,90	32,6	
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	34 373	34 873	36 963	6,0
	m ³	148 948	148 948	146 508	-1,6
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	26 934	26 934	26 934	0,0
	m ³	128 034	128 034	128 034	0,0
Kunnan suoraan omistamat asunnot 31.12.	kpl	112		112	
	h-m ²	6 127		6 127	
Kunnan määräämisvallassa olevien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden omistamat asunnot	kpl	424		414	

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Kiinteistöjen vähentäminen	Myydä ja/tai purkaa tarpeettomia kiinteistöjä	Kaupungintalo menee kylmilleen.	Kaupungintalolta lämmöt pois maaliskuussa 2016
		Asemarakennuksen tulevan käyttötarkoituksen selvittäminen, tai myynti.	Asema edelleen vuokralla
Kiinteistön käyttötarkoituksen muuttaminen	Muutos onnistunut/ ei muutosta	Vanhan lukiokiinteistön käyttötarkoituksen selvitys / löytäminen.	Väistötilana 2016 syyskauden
		Kokonaisvaltainen tilatarveselvitys yhdessä toimialojen / toimintayksiköiden kanssa.	Ei toteutunut.
Sisäilmaongelmien vähentäminen	Uusia ilmaantunut/ ongelmia korjattu	Löytää ongelmakohteet ja kohdat hyvissä ajoin.	Korjattu 2016: Terveyskeskuksella, Linth.koululla, Kopolan pk, Vanhalla lukiolla,
Kiinteistöjen oikea-aikainen peruskorjaus ja korjaussuunnitelman laadinta.	Korjausvelka kasvaa/ vähenee	Uimahallin korjaussuunnittelu suunnitelmakaudella. Hankesuunnittelu 2017	Korjausvelka väheni 2016 lisveden koulun peruskorjauksen myötä.
		lisveden koulun suunnittelu ja peruskorjauksen aloittaminen.	Koulun peruskorjaus valmistuu keväällä 2017
		Kaupungin kiinteistöjen korjaussuunnitelma.	Tarkentuu tilatarveselvityksen yhteydessä.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö

Tilitunnus: 440 Ulkoalueet

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	198 886	212 800		212 800	166 580	-46 220	-16,2
Valmistus omaan käyttöön	8 200	7 000		7 000		-7 000	-100,0
Toimintamenot	-862 057	-868 500		-868 500	-849 543	18 957	-1,5
Toimintakate	-654 971	-648 700	0	-648 700	-682 963	-34 263	4,3
Suunnitelmapoistot	-704 048	-681 600		-681 600	-598 733	82 867	-15,0
Vyörytykset	-12 872	-15 500		-15 500	-11 937	3 563	-7,3
Netto	-1 371 891	-1 345 800	0	-1 345 800	-1 293 633	52 167	-5,7

Toiminta-ajatus

Ulkoalueiden tulosalue huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä ja kehittämisestä liikenneteknisesti sekä turvallisesti hyvin palvelevaksi. Toimialue tuottaa viihtyisän kaupunkiympäristön sekä ylläpitää ulkoliikuntaharrastuksen tarvitsemat reitit ja toimitilat. Liikenneväylillä sekä kaupungin rakennus -ja korjauskohteissa huomioidaan esteettömän liikkumisen vaatimukset.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Katimestari hoiti vuoden 2016 teknisen johtajan viransijaisuutta ja puutarhuri toimi ulkoalueiden esimiehenä kuntatekniikan päällikkönä.

Liikenneväylien investointitaso on pieni, joten oman kaluston käyttö painottui käyttötalouspuolelle. Investoinneista merkittävin oli uuden rautatieaseman valmistuminen, joka toteutui yhdessä Liikenneviraston kanssa. Kaupungin osuutena oli liitännäysaköinnin rakentaminen. Katuvalaistus uusittiin leasing-rahoitusta käyttämällä. Pääosa valaisimista on vaihdettu vähemmän energiaa kuluttaviin valaisimiin, säästyvän energian summalla maksetaan rahoitusosuutta. Suonenjokea kunnostettiin niittämällä vesikasvillisuutta Kimpanlamasta.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,5	65,5	65,5	0,0
Kevyen liikenteen väylät 31.12.	km	13,6	13,6	13,6	0,0
Päällystettyjä katuja	km	33,9	33,9	33,9	0,0
Liikenneväylien kunnossapidon kokonaiskulut	€	428 191	430 100	422 988	-1,2
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	13,0	13,0	13,4	3,1

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Mittari	Seuranta
Liikenneväylät ovat turvallisia.	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Nolla liikenneväylien kunnosta tai kunnossapidosta johtuvaa onnettomuutta.	Vuonna 2016 tapahtui yksi liikenneväylien kunnossapidosta johtunut onnettomuus.
	Liikenneturvallisuus-suunnitelman toteuttaminen	Tehdään suunnitelman mukaiset vuodelle 2016 suunnitellut turvallisuuden parantamistoimenpiteet.	Koulukadun kevyen liikenteen kaiteen uusiminen siirtyi seuraavalle vuodelle.
Yleiset leikkikentät ovat kunnossa; turvallisia ja käyttäjiä palvelevia.	Oma valvonta = dokumentoidut tarkastuskierrokset	Tarkastuskierrokset tehdään turvallisuuskäsikirjan mukaisesti.	Tarkastuskierrokset tehty ja dokumentoitu. Käyttäjäpalautte on kirjattu ja siihen vastattu ja tehty tarvittavat korjaukset.
Yleisimpien ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Käyttäjiltä saatu palaute kirjataan	Palautteeseen vastataan ja tehdään kehittämistoimet resurssien rajoissa.	Palautetta tulee käyttäjiltä tasaisesti, mutta palautteen kirjaaminen on puutteellista. Kehittämistoimet on toteutettu mahdollisuuksien rajoissa.
	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Nolla tapaturmaa, joiden syynä on ulkoliikuntapaikkojen puitteet (rakenteet, kunnossapito).	Ulkoliikuntapaikoilla sattui yksi kaupungin tietoon tullut tapaturma. Syy selvitetty, eikä kaatumisesta aiheutunut kaupungille korvausvelvoitetta.
Työturvallisuus on kunnossa.	Sattuneet työtapaturmat.	Nolla tapaturmaa v. 2016	Toimialueen työturvallisuustavoite toteutui: työtapaturmien määrä 0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tulosalue:

Vastuhenkilö: Katumestari / puutarhuri

Tilitunnus: 450 Sisäiset palvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	246 757	263 000		263 000	287 801	24 801	16,6
Valmistus omaan käyttöön	44 267	25 000		25 000	35 472	10 472	-19,9
Toimintamenot	-332 574	-370 500		-370 500	-375 731	-5 231	13,0
Toimintakate	-41 550	-82 500	0	-82 500	-52 458	30 042	26,3
Suunnitelmapoistot	-59 617	-46 300		-46 300	-50 168	-3 868	-15,8
Vyörytykset	-5 764	-7 400		-7 400	-6 954	446	20,6
Netto	-106 931	-136 200	0	-136 200	-109 581	26 619	2,5

Toiminta-ajatus

Sisäiset palvelut muodostuvat kuljetusvälineistä ja korjaamosta. Oman kaluston ja korjaamon toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluja kilpailukykyiseen hintaan.

Ulkoalueiden investointitaso on pieni, joten oman kaluston käyttöä investointikohteissa oli vähemmän. Kuljetusvälineiden veloitushinnalla pyritään kattamaan korjaus -ym. kustannukset, mutta hinta on kuitenkin pidettävä kilpailukykyisenä ulkoisiin palveluntarjoajiin nähden. Kaupungin raskas ajoneuvokalusto on varustettu monipuolisesti kunnossapito- sekä nosturitöihin, joka nostaa ajoneuvojen veloitushintaa. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa esim. maansiirtoajoon olisi halvempaa käyttää ulkopuolista kalustoa, joissa ei ole hintaa nostavaa varustelua. Oman kaluston käyttöaste on kuitenkin pidettävä mahdollisimman korkeana, jotta veloitushinta ei sen vuoksi nouse liikaa. Suonenjoen alueella ei ole tarjolla kaupungin kalustoa vastaavaa monipuolista kunnossapitokalustoa, joten oma kalusto on pidettävä varustettuna kunnossapitoon ja erikoistöihin.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2016 uusittiin pyöräkuormaaja leasing-sopimuksella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	62 %	75%	66%	6,5
Kaluston korjaus omana työnä	euro	13 222	13 000	14 958	13,1
Kaluston korjaus ulkopuolisella	euro	12 612	20 000	23 815	88,8

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	
Kunnossapidon koneiden työn laatu.	Työsuoritteet dokumentoidaan seurantaohjelmalla.	Kunnossapidon kaluston työn laatua voidaan seurata ja dokumentoida.	Kunnossapidon suoritteita seurataan ja tieto dokumentoidaan

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

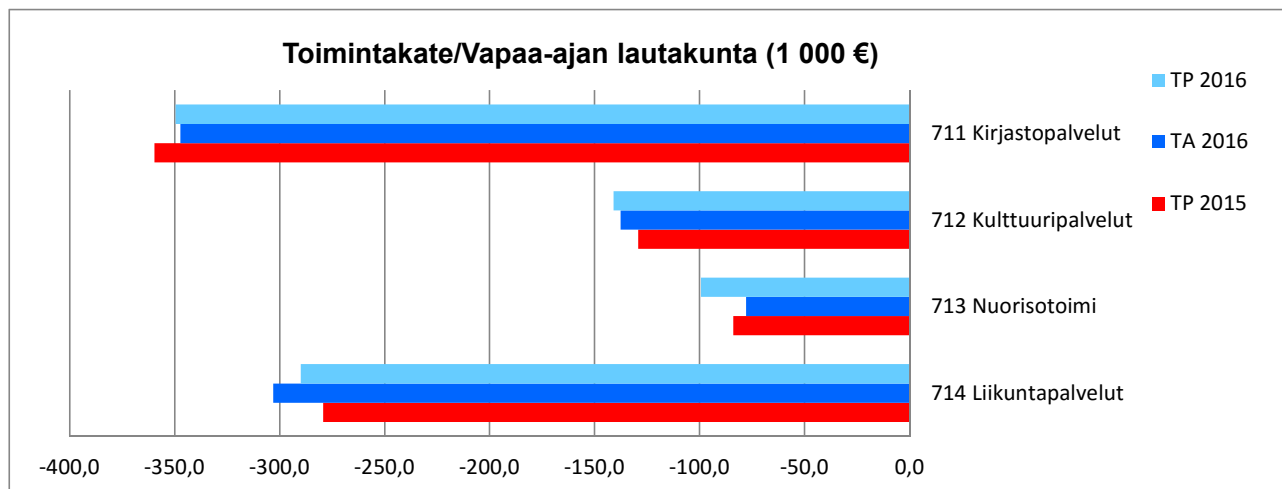
Tulosalue:

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Tilitunnus: 700 Vapaa-ajan lautakunta

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	134 858	133 800	0	133 800	127 684	-6 116	-5,3
Toimintamenot	-987 103	-999 900	0	-999 900	-1 007 926	-8 026	0,8
Toimintakate	-852 245	-866 100	0	-866 100	-880 242	-14 142	1,6
Suunnitelmapoistot	-111 401	-111 100	0	-111 100	-116 800	-5 700	5,1
Vyörytykset	-14 702	-18 600	0	-18 600	-15 507	3 093	-16,6
Netto	-978 348	-995 800	0	-995 800	-1 012 548	-16 748	1,7

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Myyntituotot	39 343	35 300		35 300	31 971	-3 329	-9,4
Maksutuotot	80 663	79 100		79 100	76 634	-2 466	-3,1
Tuet ja avustukset	3 035	6 100		6 100	6 470	370	6,1
Vuokratuotot	1 118	5 000		5 000	3 202	-1 798	-36,0
Muut toimintatuotot	10 698	8 300		8 300	9 406	1 106	13,3
Toimintatuotot	134 857	133 800	0	133 800	127 684	-6 116	-4,6
Palkat ja palkkiot	-368 730	-351 000		-351 000	-373 378	-22 378	6,4
Henkilösivukulut	-132 943	-135 900		-135 900	-150 408	-14 508	10,7
Henkilöstökulut yhteensä	-501 673	-486 900	0	-486 900	-523 786	-36 886	7,6
Palvelujen ostot	-232 261	-247 100		-247 100	-228 265	18 835	-7,6
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-67 213	-85 200		-85 200	-69 573	15 627	-18,3
Avustukset	-31 070	-30 000		-30 000	-24 757	5 243	-17,5
Vuokratulut	-154 468	-150 100		-150 100	-161 111	-11 011	7,3
Muut toimintakulut	-417	-600		-600	-433	167	-27,8
Toimintakulut	-987 102	-999 900	0	-999 900	-1 007 926	-8 026	0,8
Toimintakate	-852 245	-866 100	0	-866 100	-880 242	-14 142	1,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-111 401	-111 100		-111 100	-116 800	-5 700	5,1
Vyörytykset	-14 702	-18 600		-18 600	-15 507	3 093	-16,6
Ylijäämä / Alijäämä	-978 348	-995 800	0	-995 800	-1 012 548	-16 749	1,7

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Tulosalue: Kirjastopalvelut
Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja
Tilitunnus: 711 Kirjastopalvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	9 862	9 300		9 300	9 355	55	-5,1
Toimintamenot	-369 574	-356 700		-356 700	-358 998	-2 298	-2,9
Toimintakate	-359 712	-347 400	0	-347 400	-349 643	-2 243	-2,8
Suunnitelmapoistot	-56 900	-56 800		-56 800	-62 569	-5 769	10,0
Vyörytykset	-5 919	-7 500		-7 500	-6 051	1 449	2,2
Netto	-422 531	-411 700	0	-411 700	-418 263	-6 563	-1,0

Toiminta-ajatus

Laadukkaiden ja monipuolisten kirjastopalveluiden tarjoaminen kaupungin asukkaille ja kaupungissa vieraileville.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Kirjastopalveluiden yhteistyö lisvedellä ja Lyytilänmäellä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Lainat / asukas	Kpl	11,8	12	10,8	-8,5
Lainaaajia % / asukas	%	31,5 %	40,0 %	30,8 %	
Käyntikerrat / asukas	Käyntikerta	6,4	9	6,1	-4,7
Nettokulut € / asukas	€	50,20	49,00	47,40	-5,6
Kirjallisuuden hankinta € / asukas	€	2,50	3,00	2,80	12,0
Nettokulut € / laina	€	4,20	4,00	4,40	4,8
Lainat	Kpl	87 220	100 000	79 770	-8,5
Verkkokäynnit	Kpl	11 788	12 000	13 150	11,6
Käynnit	Käyntikerta	47 194	65 000	45 045	-4,6

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari	Tavoite	Seuranta
Asiakastyytyväisyyskyselyt	Vastanneet asiakkaat	Kokoelman kehittäminen	Sisä-Savon kulttuurikysely tehty
Kirjaston tiloissa pidettävät eriaiheiset näyttelyt	Näyttelyiden määrä	Näyttely kerran kuussa	3 näyttelyä
Tiedonhankinnan opetus	Oppilasmäärä	Tiedonhaun opettaminen eri ikäryhmille erikseen laadittavan opetussuunnitelman perusteella.	Oppilasmäärä 177, yhteensä 15 kertaa

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta

Tulosalue: Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuuriohjaaja

Tilitunnus: 712 Kulttuuripalvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	30 058	35 600		35 600	29 579	-6 021	-1,6
Toimintamenot	-159 342	-173 300		-173 300	-170 673	2 627	7,1
Toimintakate	-129 284	-137 700	0	-137 700	-141 093	-3 393	9,1
Suunnitelmapoistot	-1 293	-1 300		-1 300	-1 293	7	0,0
Vyörytykset	-2 934	-3 700		-3 700	-3 080	620	5,0
Netto	-133 511	-142 700	0	-142 700	-145 466	-2 766	9,0

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut tukevat kaupunkilaisten viihtyvyyttä organisoimalla monipuolista tapahtumatarjontaa sekä tiedottamalla kaupungissa tapahtuvasta toiminnasta, retkistä ja muista virkistysmahdollisuuksista. Kulttuuripalvelut ovat osa kaupungin vetovoimaisuutta ja kaupunki-imagon rakentamista. Toimintaan kuuluu taiteiden ja paikallisen kotiseututyön tukeminen mm. vastaamalla Kellarikallerian tiloista, kalustosta ja näyttelyistä sekä kotiseutuarkistosta, museoista ja niiden esineistöä.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Yhteistyön vahvistaminen 3. sektorin kanssa tapahtumien järjestelyissä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Kulttuuritapahtumat	Tapahtumien määrä	36	35	30	-16,7
	Osanottajat yhteensä	6 970	4000	9 000	29,1
Museot	Kpl	3	3	3	0,0
	Kävijät	1 176	900	1 154	-1,9
Näyttelyt	Kpl	5	13	19	280,0
	Kävijät	2 294	4000	5 488	139,2
Konservatorio	Oppilaspaikka / €	1 316	1 316	1 259	-4,3
Kulttuuripalvelut	Netto € / asukas	11,41	12,62	12,55	10,0
Sis. Konservatorion osuuden	Netto € / asukas	21,56	18,93	19,13	-11,3

Vapaa-ajan lautakunta
712 Kulttuuripalvelut

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite	Seuranta
Kesäohjelmaa tapahtumien muodossa museoympäristöihin: paikallishistoriaan liittyvät konsertit ja yhteislaulutilaisuudet. Museoyhteistyö naapurikuntien kanssa.	Museotapahtumien tuottamiseen paneudutaan historian kautta.	Saavutetaan uutta museoyleisöä.	Aloitettiin museoiden kehitystyö, esitteiden ja tiedotuksen päivittäminen. Järjestettiin opastuksia kouluille.
Pidetään tarjotut kulttuuripalvelut kuntalaisille laadukkaina ja mielenkiintoisina edelleen.	Hyödynnetään saatuja palautteita ja aiempia kokemuksia.	Asiakastyytyväisyys säilyy ja ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa elinympäristöönsä ja ohjelmaan.	Tuotettiin uusia tapahtumia ja tarjottiin kuntalaisille mahdollisuuksia tuoda sisältöjä järjestettyihin tapahtumiin. Kehitettiin tiedotusta ja saavutettavuutta.
Lastenkulttuuriin panostetaan tarjoamalla päiväkoteihin ja kouluihin kaikille lapsille suunnattuja esityksiä ja kehitetään mahdollisuuksia osallistua enemmän näyttelyihin ja paikallisiin esityksiin vrt. Lumo ja Kellarikalleria.	Organisoidaan helppoja ratkaisuita lastenohjaajien ja opettajien kannalta.	Lapsille tarjottavat kulttuuripalvelut ovat kaikkien saavutettavissa perheen taustasta ja varallisuudesta riippumatta. Ihmiset on opetettava jo lapsena käyttämään kulttuuripalveluita ja tarjottava eri vaihtoehtoja harrastaa ja toimia. Tämä estää pitkällä tähtäimellä myös nuorten aikuisten syrjäytymistä.	Tuotettiin lapsille ja nuorille suunnattuja esityksiä kouluihin ja päiväkoteihin sekä tapahtumiin. Tarjottiin Kellarikallerialan näyttelytila päiväkodille ja kouluille näyttelyihin ja juhliin. Pidettiin opastettuja museokierroksia kouluille. Suunniteltiin tulevaa yhteistyötä päiväkotien ja koulujen kanssa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaan.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Tulosalue: Nuorisotoimi
Vastuuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja
Tilitunnus: 713 Nuorisotoimi

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	9 429	6 800		6 800	6 506	-294	-31,0
Toimintamenot	-93 388	-84 700		-84 700	-105 928	-21 228	13,4
Toimintakate	-83 959	-77 900	0	-77 900	-99 422	-21 522	18,4
Suunnitelmapoistot	-2 277	-2 400		-2 400	-2 125	275	-6,7
Vyörytykset	-1 568	-2 000		-2 000	-1 851	149	18,0
Netto	-87 804	-82 300	0	-82 300	-103 398	-21 098	17,8

Toiminta-ajatus

Nuorisotoimen toiminta-ajatuksena on luoda edellytyksiä laadukkaalle nuorisotoiminnalle kunnassa ja kehittää toimintaa yhdessä paikallisten järjestöjen, eri oppilaitosten ja kotien kanssa.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Uusien nuoristotilojen myötä mahdollisuus toiminnan kehittämiseen. Nuoristotilojen vuokratkustannukset ovat pienentyneet, koska Sammaltalo ja Herralantie 8 kiinteistöt eivät ole enää nuorisotoimen käytössä.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Nuorisotoimi	Toimintakerrat	167	200	126	-24,6
	Osallistuneet	2 676	3000	3 200	19,6
Nuorisotilat	Kpl vuoden alussa	1	1	1	0,0
Leirit ja tenavaparkki	Osallistuneet	78	80	66	-15,4
	Vuorokaudet	18	18	18	0,0
Iltapäiväkerhotoiminta	Vuorokaudet	188	188	188	0,0
	Kerhot	4	4	8	100,0
	Lapset	83	85	101	21,7
Etsivä nuorisotoimi	Nuoret	16	20	18	12,5
	Kontaktit	50	45	87	74,0
Sammaltalo	Käyntikerrat	218			-100,0
	Käyttäjät	6 932			-100,0
Avustukset	€ / asukas	0,13	0,13	0,26	100,0
	€ / alle 29 v	1,99	1,98	1,02	-48,7
	Avustusta saaneet yhteisöt	Kpl / vuosi	2		3
Nettomenot	€ / asukas	13,42	14,09	13,96	4,0
	€ / alle 29 v	37,61	54,02	53,97	43,5

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite	Seuranta
Tapahtumatoiminta.	Järjestetään tapahtumia tai retkiä 2-3 vuodessa.	Saada mahdollisimman laaja ikäskaala osallistujiin, eli palvella mahdollisimman hyvin eri ikäisiä kuntalaisia.	Omia tapahtumia tai retkiä ei järjestetty.
Uudet nuorisotilat mahdollistavat talotoiminnan laajentamisen (talon avaamisen jo iltapäivällä) sekä pienryhmätoiminnan aloittamisen.	Erilaiset ryhmät ja kerhot	Erilaisen ryhmä- ja kerhotoiminnan aloittaminen.	Nuorisotilatoiminta saatiin pyöritettyä iltatoimintana. Iltapäivällä aukaisemiseen resurssit eivät riittäneet. Kerhotoimintaan saatiin viikottain pyörivä poikien pelikerho. Tyttöjen lentopallokerho toimi satunnaisesti.
Päiväleiritoiminta sekä toimintaleirit kesällä.	0-30 lasta päiväleiritoimintaan sekä 25-35 lasta leireille.	Saada mahdollisimman isot ryhmät toimintoihin mukaan. Auttaa samalla lapsiperheitä kesäloman hoitojärjestelyissä.	Päiväleiritoimintaan osallistui 20 lasta. 1-3 lk leiriläisiä oli 31 osallistujaa sekä 4-6 lk 15 osallistujaa.
Etsivä nuorisotyö toimii yhteistyössä nuorten työpajan kanssa.	Työn painopiste: toisen asteen koulupudokkaat sekä peruskoulun päättäneet.	Olla tukena nivelvaiheessa ja tehdä tiivistä yhteistyötä yläkoulun opinto-ohjaajan kanssa.	Sijaisuudesta johtuen nivelvaiheen seuranta jäänyt heikoksi. Koulupudokkaat saatu "kiinni" mikäli ilmoitukset oppilaitoksista tulleet. Yhteydenpito nuoriin on parantunut sosiaalisen median kautta.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Tulosalue: Liikuntapalvelut
Tilivelvollinen: Kirjastotoimenjohtaja
Tilitunnus: 714 Liikuntapalvelut

Talous, €	Toteutuma 2015	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2015 - 2016
Toimintatulot	85 509	82 100		82 100	82 244	144	-3,8
Toimintamenot	-364 799	-385 200		-385 200	-372 327	12 873	2,1
Toimintakate	-279 290	-303 100	0	-303 100	-290 083	13 017	3,9
Suunnitelmapoistot	-50 931	-50 600		-50 600	-50 814	-214	-0,2
Vyörytykset	-4 281	-5 400		-5 400	-4 525	875	5,7
Netto	-334 502	-359 100	0	-359 100	-345 422	13 678	3,3

Toiminta-ajatus

Edistää hyvinvointia ja liikunnan harrastusta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Liikuntapalveluiden jatkuva kehittäminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2015	TA 2016	TP 2016	Muutos % / Huom.
Liikuntapalvelut	Tilaisuudet	7	8	6	-14,3
	Osanottajat	230	150	200	-13,0
	Avustukset	24 700	26 000	22 000	-10,9
Uimahalli	Kävijät	33 677	44 000	34 321	1,9
Kuntosali	Kävijät	9 216	11 000	10 926	18,6
Liikuntaryhmät	Ryhmiä lukumäärä	15	16	18	20,0
	Osallistujat	5 517	5 200	6 557	18,9
Kaupungilta avustusta saaneet yhteisöt	Kpl / vuosi	11		9	-18,2
Liikuntakulut, netto	€	364 799	307 400	292 714	
Liikuntakulut € / asukas	€	48,67	41,51	39,99	-17,8

Toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite	Seuranta
Liikuntatoimi ja uimahalli ovat mukana yhteistyökumppanien järjestämissä tapahtumissa.	Tutustuttaminen uimahallin ja kuntosalin palveluihin tapahtumien kautta.	Lisätä liikuntatoimen näkyvyyttä sekä lisätä ihmisten arkiliikuntaa ja hyvinvointia. Tuoda oma työpanos koululaisten liikuntaan ja kerhotoimintaan.	Osallistuttiin yhteistyökumppaneina laturetkeen ja JOTOS-maastopyörätapahtumaan sekä muutamiin pienempiin tapahtumiin.
Liikuntatoimella on 16 erilaista liikuntaryhmää, jotka on tarkoitettu liikuntarajoitteisille ja kroonisesti sairaille ihmisille.	Osallistujat / ryhmät	Järjestää lisäryhmiä henkilöstön ja tilojen antamissa puitteissa.	Lisättiin kaksi tasapainoryhmää. Muutoin kaikki erityisryhmät säilyivät. Osallistumiskerrat kasvoivat huomattavasti vuonna 2016.

Vapaa-ajan lautakunta
714 Liikuntapalvelut

Arviointikriteeri	Mittari / keinot	Tavoite	Seuranta
Uimahallin toimintaa kehitetään. Järjestetään aikuisten uimakouluja ja/tai kertauskursseja sekä lapsille kesäumakouluja. Lisätään myös hyvien uimareiden mahdollisuuksia saada tekniikkaopetusta.	Osallistujat / ryhmät	Kuntalaisten uimataidon ja uintiharrastuksen lisääminen.	Kesäkuussa järjestettiin perinteiset lasten uimakoulut, osallistujia oli yhteensä 60 lasta. Lisäksi pidettiin ns. lauantaiamun lasten uimakoulu sekä aikuisten tekniikkaumakoulu.
Liikuntatoimen perustoimintoja kehitetään, järjestetään omia tapahtumia ja tempauksia.	Osallistujia erilaisiin tapahtumiin / tempauksiin	Lisätä näkyvyyttä ja kaiken kansan tekemistä.	Pidettiin muutamia omia teemakuukausia ja -tapahtumia uimahallin ja kuntosalin tiloissa mm. perheuintikuukausi, kinkku-uinti sekä perinteinen kynttiläuinti. Liikunnanohjaajat olivat syyslukukauden mukana yläkoulun liikkuvan koulun pitkien välituntien toteutuksessa.

2.3. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 360 100,00	0,00	3 360 100,00	3 650 954,39	290 854,39
Maksutuotot	2 607 900,00	0,00	2 607 900,00	2 384 600,91	-223 299,09
Tuet ja avustukset	634 200,00	0,00	634 200,00	897 350,58	263 150,58
Muut toimintatuotot	3 626 700,00		3 626 700,00	3 761 849,74	135 149,74
Toimintatulot yhteensä	10 228 900,00	0,00	10 228 900,00	10 694 755,62	465 855,62
Valmistus omaan käyttöön	52 500,00	0,00	52 500,00	47 472,19	-5 027,81
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	17 534 200,00	215 000,00	17 749 200,00	17 259 989,57	-489 210,43
Palvelujen ostot	31 364 600,00	5 000,00	31 369 600,00	30 334 193,07	-1 035 406,93
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 382 100,00		2 382 100,00	2 414 595,81	32 495,81
Avustukset	2 534 200,00		2 534 200,00	2 482 065,49	-52 134,51
Muut toimintakulut	1 676 100,00	30 000,00	1 706 100,00	1 857 325,24	151 225,24
Toimintakulut yhteensä	55 491 200,00	250 000,00	55 741 200,00	54 348 169,18	-1 393 030,82
Toimintakate	-45 209 800,00	-250 000,00	-45 459 800,00	-43 605 941,37	1 853 858,63
Verotulot	24 100 000,00	0,00	24 100 000,00	24 491 952,44	391 952,44
Valtionosuudet	23 950 000,00		23 950 000,00	24 464 421,00	514 421,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	180 000,00		180 000,00	196 003,68	16 003,68
Muut rahoitustuotot	500 000,00		500 000,00	303 852,47	-196 147,53
Korkokulut	720 000,00		720 000,00	345 625,13	-374 374,87
Muut rahoituskulut	10 000,00	0,00	10 000,00	6 735,15	-3 264,85
Vuosikate	2 790 200,00	-250 000,00	2 540 200,00	5 497 927,94	2 957 727,94
Suunnitelman mukaiset poistot	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00	2 368 445,53	-131 554,47
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot		0,00	0,00		0,00
Satunnaiset kulut			0,00		0,00
Tilikauden tulos	290 200,00	-250 000,00	40 200,00	3 129 482,41	3 089 282,41
Tilikauden ylijäämä	290 200,00	-250 000,00	40 200,00	3 129 482,41	3 089 282,41

x) sitovat määrärahat ja tuloarviot varjostettu

VEROTULOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Kunnan tulovero	20 900	0	20 900	21 089	189
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 650	0	1 650	1 572	-78
Kiinteistövero	1 650	0	1 650	1 831	181
Yhteensä	24 200	0	24 200	24 492	292

Tuloveroprosentti: 22,00 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- * vakituinen asuinrakennus 0,70 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,25 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0,30 %

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Peruspalvelujen valtionosuus	19 500		19 500	19 737	237
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 100		5 100	5 145	45
Järjestelmämuutoksen tasaus	100	0	100		-100
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-750	0	-750	-418	332
Harkinnanvarainen rahoitusavustus					
Valtionosuudet yhteensä	23 950	0	23 950	24 464	514

2.4. INVESTOINNIT 2016

Toteutuneet kustannukset

Työkohde / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio-muutokset 2016	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
Maa-alueet						
menot		200 000		200 000	48 402	-151 598
tulot		50 000		50 000	9 413	-40 587
netto		150 000	0	150 000	38 989	-111 011
Tonttien kunnostus						
menot		68 000		68 000	0	-68 000
Valokuituverkon laajentaminen						
menot	188 411	120 000		120 000	31 615	-88 385
tulot	0				188 411	188 411
netto	-188 411	-120 000		-120 000	156 796	276 796
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Muut pitkävaikutteiset menot						
Asemalaituriremontti						
menot	0	50 000	0	50 000	38 089	-11 911
Vesihuoltoavustukset						
menot	0	45 000	0	45 000	45 000	0
Asema-alueen alikulkut. hissi						
menot	0	100 000	0	100 000	97 003	-2 997
Hallinto -ja laitosrakennukset						
Iisveden koulu						
menot	62 609	1 500 000		1 500 000	2 005 090	505 090
Veljeskoti						
menot		0	0	0	36 280	36 280
Kirjasto						
menot		15 000	0	15 000	0	-15 000
Paloasema						
menot		20 000	0	20 000	0	-20 000
Automaation uudistaminen						
menot		10 000	0	10 000	9 600	-400
Keskuskeittiön sähkövarvoimala						
menot		10 000	0	10 000	0	-10 000
Valkeisenmäen päiväkoti						
menot		25 000	0	25 000	28 607	3 607

Työkohte / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2016	Talousarvio- muutokset 2016	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2016	Poikkeama
Tehdas -ja tuotantorakennukset						
Muu teollisuusrakentaminen						
menot		30 000	0	30 000	36 361	6 361
Muut rakennukset						
Futuria						
menot		30 000	0	30 000	18 089	-11 911
Kadut						
Rakentaminen						
menot		212 000	0	212 000	202 932	-9 068
Puistot ja muut yleiset alueet						
Rakentaminen						
menot		30 000	0	30 000	34 356	4 356
Irtain omaisuus						
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
menot						
tulot					1 061	1 061
netto					1 061	1 061
KAUPUNGIN HALLITUS						
menot		30 000	0	30 000	10 239	-19 761
SOSIAALILAUTAKUNTA						
menot		40 000	0	40 000	40 075	75
KOULUTUSLAUTAKUNTA						
menot		48 000	0	48 000	43 354	-4 646
VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA						
menot		50 000	0	50 000	0	-50 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
menot		2 633 000	0	2 633 000	2 725 091	92 091
tulot		50 000	0	50 000	198 885	148 885
netto		2 583 000	0	2 583 000	2 526 206	-56 794

2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion, tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 790 200	-250 000	2 540 200	5 497 928	2 957 728
Satunnaiset erät					
Tulo-rahoituksen korjaukset	0	0	0	-18 066	-18 066
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 633 000		-2 633 000	-2 725 091	-92 091
Rahoitusos. investointimenoihin					
Pysyvienvastaavien hyöd. luovutustulot	50 000	0	50 000	216 952	166 952
Toiminta ja investoinnit netto	207 200	-250 000	-42 800	2 971 723	3 014 523
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-20 000	0	-20 000	-22 510	-2 510
Antolainasaamisten vähennykset	80 000	0	80 000	72 000	-8 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000	0	3 000 000		-3 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 700 000	0	-2 700 000	-2 630 387	69 613
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0		0
Oman pääoman muutokset	0	0	0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	0	0	0	-569 647	-569 647
Rahoituksen rahavirta	360 000	0	360 000	-3 150 544	-3 510 544
Vaikutus maksuvalmiuteen	567 200	-250 000	317 200	-178 821	-496 021

x) sitovat erät varjostettu

2.6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vuonna 2016

	Käyttötalous- ja investointimäärärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	0		0	0	0	0		0	0	0
Tarkastuslautakunta	21		21	22	-1	0		0		0
Kaupunginhallitus	22 004	534	22 538	20 817	1721	1 618	550	2 168	2 347	-179
Sosiaalilautakunta	16 786		16 786	16 748	38	3 083		3 083	3 135	-52
Koulutuslautakunta	11 037	250	11 287	11 526	-239	1 051		1 051	1 091	-40
Tekninen lautakunta	4 643	-534	4 109	4 228	-119	4 395	-550	3 845	4 042	-197
Vapaa-ajan lautakunta	1 000		1 000	1 008	-8	134		134	128	6
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	24 100		24 100	24 492	-392
Valtionosuudet			0		0	23 950		23 950	24 464	-514
Korkotulot			0		0	180		180	196	-16
Muut rahoitustulot			0		0	500		500	304	196
Korkomenot	720		720	346	374			0		0
Muut rahoitusmenot	10		10	7	3			0		0
Satunnaiset tuotot/kulut								0		0
INVESTOINTIOSA										
<i>Kaupunginhallitus</i>										
Maa-alueet	268		268	48	220	50		50	9	41
Valokuituverkon laajentaminen	120		120	32	88				188	-188
<i>Tekninen lautakunta</i>										
Muut pitkävaikutteiset menot	195		195	180	15					
Hallinto- ja laitosrakennukset	1 580		1 580	2 080	-500					0
Tehdas- ja tuotantorak.	30		30	36	-6			0		0
Muut rakennukset	30		30	18	12			0		0
Kadut	212		212	203	9			0		0
Puistot ja muut yleiset alueet	30		30	34	-4			0		0
<i>Irtain omaisuus</i>										
Tekninen lautakunta									1	-1
Kaupungin hallitus	30		30	10	20			0		0
Sosiaalilautakunta	40		40	40	0					
Koulutuslautakunta	48		48	43	5					
Vapaa-ajan lautakunta	50		50	0	50					
YHTEENSÄ	58 854	250	59 104	57 426	1 678	59 061	0	59 061	60 397	-1 336

3. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 971 387,76	1 840 655,27	1 789 672,01
Maksutuotot	2 384 600,91	2 399 923,09	2 630 787,34
Tuet ja avustukset	897 350,58	724 496,70	579 740,76
Muut toimintatuotot	2 527 923,79	2 835 504,43	2 317 359,63
	7 781 263,04	7 800 579,49	7 317 559,74
Valmistus omaan käyttöön	47 472,19	66 966,79	95 886,01
Toimintatuotot yhteensä	7 828 735,23	7 867 546,28	7 413 445,75
Toimintakulut			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-13 120 038,14	-13 011 859,09	-12 771 348,17
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-3 340 469,37	-3 412 213,72	-3 451 551,28
Muut henkilöstösivukulut	-799 482,06	-764 003,42	-736 785,56
Palvelujen ostot	-28 677 561,93	-28 586 492,82	-30 020 204,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 394 454,60	-2 388 190,59	-2 468 499,48
Avustukset	-2 481 219,80	-2 653 351,30	-2 368 361,54
Muut toimintakulut	-621 450,70	-643 258,55	-416 332,70
Toimintakulut yhteensä	-51 434 676,60	-51 459 369,49	-52 233 083,11
Toimintakate	-43 605 941,37	-43 591 823,21	-44 819 637,36
Verotulot	24 491 952,44	24 717 877,80	23 873 515,26
Valtionosuudet	24 464 421,00	22 979 146,00	23 770 394,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	196 003,68	198 838,30	204 668,60
Muut rahoitustuotot	303 852,47	596 245,72	707 237,05
Korkokulut	-345 625,13	-631 867,21	-692 334,08
Muut rahoituskulut	-6 735,15	-145,13	-67,82
Rahoitustuotot ja -menot yht.	147 495,87	163 071,68	219 503,75
Vuosikate	5 497 927,94	4 268 272,27	3 043 775,65
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 368 445,53	-3 060 679,35	-2 132 868,17
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot		297 804,74	3 028 588,41
Satunnaiset kulut			
Tilikauden tulos	3 129 482,41	1 505 397,66	3 939 495,89
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 129 482,41	1 505 397,66	3 939 495,89

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2016	2015
Toiminnan ja investointien kassavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 497 927,94	4 268 272,27
Satunnaiset erät		297 804,74
Tulorahoituksen korjauserät	-18 066,47	-360 976,50
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 725 090,74	-1 655 786,14
Rahoitusosuudet investointimenoihin		150 888,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	216 952,41	1 535 970,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 971 723,14	4 236 172,37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-22 510,00	
Antolainasaamisten vähennykset	72 000,00	72 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 630 387,40	-2 460 703,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 217,63	1 241,79
Vaihto-omaisuuden muutos		9 500,00
Saamisten muutos	-922 991,56	425 651,76
Korottomien velkojen muutos	352 127,12	-2 393 471,43
Rahoituksen rahavirta	-3 150 544,21	-4 345 781,28
Rahavarojen muutos	-178 821,07	-109 608,91
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 590 860,58	1 769 681,65
Rahavarat 1.1.	1 769 681,65	1 879 290,56
	-178 821,07	-109 608,91

SUONENJOEN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	TP 2016	TP 2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 670 290,46	59 562 021,09
Aineettomat hyödykkeet	778 530,43	716 287,70
Aineettomat oikeudet	54 967,04	86 150,04
Muut pitkävaikutteiset menot	723 563,39	630 137,66
Aineelliset hyödykkeet	44 014 731,20	43 919 214,66
Maa- ja vesialueet	7 254 448,49	7 215 459,49
Arvonkorotukset	127 092,00	127 092,00
Rakennukset	30 153 127,77	31 339 385,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 982 525,15	4 305 030,03
Koneet ja kalusto	291 223,65	470 183,63
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67	93 305,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 113 008,47	368 758,78
Sijoitukset	14 877 028,83	14 926 518,73
Osakkeet ja Osuudet	9 891 650,61	9 891 650,51
Muut lainasaamiset	4 849 182,22	4 921 182,22
Muut saamiset	136 196,00	113 686,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	1 648,29
Valtion toimeksiannot		1 648,29
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 507 961,54	4 763 791,05
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet		
Ennakkomaksut		
Saamiset	3 917 100,96	2 994 109,40
Pitkäaikaiset saamiset	1 355 718,39	1 326 173,78
Muut saamiset	1 355 718,39	1 326 173,78
Lyhytaikaiset saamiset	2 561 382,57	1 667 935,62
Myyntisaamiset	575 020,84	503 415,97
Lainasaamiset		
Muut saamiset	1 878 960,34	1 082 343,78
Siirtosaamiset	107 401,39	82 175,87
Rahat ja pankkisaamiset	1 590 860,58	1 769 681,65
VASTAAVAA YHTEENSÄ	65 178 252,00	64 327 460,43

VASTATTAVAA	TP 2016	TP 2015
OMA PÄÄOMA	30 322 909,40	27 193 426,99
Peruspääoma	26 730 788,94	26 730 788,94
Arvonkorotusrahasto	127 092,00	127 092,00
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	335 546,05	-1 169 851,61
Tilikauden yli/ -alijäämä	3 129 482,41	1 505 397,66
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	13 731,49	14 162,15
Valtion toimeksiannot		1 648,29
Muut toimeksiantojen pääomat	13 731,49	12 513,86
VIERAS PÄÄOMA	34 841 611,11	37 119 871,39
Pitkäaikainen	27 758 177,95	30 360 588,05
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 509 578,35	30 007 988,45
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	104 000,00
Muut velat	248 599,60	248 599,60
Lyhytaikainen	7 083 433,16	6 759 283,34
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 498 410,10	2 526 387,40
Lainat julkisyhteisöiltä	104 000,00	104 000,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	5 616,00	
Ostovelat	1 735 655,47	1 539 816,56
Muut velat	293 907,74	296 805,89
Siirtovelat	2 445 843,85	2 292 273,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	65 178 252,00	64 327 460,53

KONSERNITULOSLASKELMA

	2016	2015
Toimintatuotot	38 713 872,11	37 118 932,65
Toimintakulut	-78 353 650,82	-76 984 907,83
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	33 572,55	39 992,80
Toimintakate	-39 606 206,16	-39 825 982,38
Verotulot	24 491 952,44	24 717 877,80
Valtionosuudet	24 464 421,00	22 979 146,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	217 904,41	18 616,74
Muut rahoitustuotot	311 294,32	555 390,61
Korkokulut	-981 012,94	-1 275 629,62
Muut rahoituskulut	128 501,36	-51 097,91
Vuosikate	9 026 854,43	7 118 321,24
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 701 905,45	-5 171 609,49
Arvonalentumiset	-389 018,01	
Satunnaiset erät		301 969,98
Tilikauden tulos	2 935 930,97	2 248 681,73
Tilinpäätössiirrot	-19 933,34	-29 698,00
Tilikauden verot	-5 833,16	-9 401,53
Laskennalliset verot	55 334,34	-56 209,04
Vähemmistöosuudet	-28 375,48	-2 899,29
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 937 123,33	2 150 473,87

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 026 854,43	7 118 321,24
Satunnaiset erät		301 969,98
Tilikauden verot	-5 833,16	-9 401,53
Tulorahoituksen korjauserät	-24 225,90	-353 297,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 615 799,67	-9 991 773,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	48 757,59	215 692,32
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	218 481,34	1 587 756,73
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 648 234,63	-1 130 731,99
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-22 868,15	-8 654,82
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 834 782,99	5 554 034,39
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 489 087,78	-3 893 394,25
Lyhytaikaisten lainojen muutos	222 321,89	536 023,02
Oman pääoman muutokset	1 093,04	-23 005,59
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 115,08	-10 102,10
Vaihto-omaisuuden muutos	27 155,03	1 818,77
Saamisten muutokset	-1 636 383,28	680 037,35
Korottomien velkojen muutokset	849 292,40	-2 771 730,14
Rahoituksen rahavirta	-3 208 578,78	65 026,63
Rahavarojen muutos	439 655,85	-1 065 705,36
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 891 886,96	5 455 130,81
Rahavarat 1.1.	5 452 231,11	6 520 836,17
	439 655,85	-1 065 705,36

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	91 578 316,68	92 244 472,00
Aineettomat hyödykkeet	1 276 879,22	1 024 007,46
Aineettomat oikeudet	336 475,80	369 785,90
Muut pitkävaikutteiset menot	897 275,73	646 723,43
Ennakkomaksut	43 127,69	7 498,13
Aineelliset hyödykkeet	88 798 032,87	89 763 068,73
Maa- ja vesialueet	7 707 679,57	7 656 720,83
Rakennukset	62 610 630,25	65 485 981,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	9 638 506,14	10 088 760,25
Koneet ja kalusto	4 376 048,29	5 329 052,13
Muut aineelliset hyödykkeet	177 006,29	152 941,39
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 288 162,33	1 049 612,60
Sijoitukset	1 503 404,59	1 457 395,81
Osakkuusyhteisöosuudet	148 013,60	148 014,52
Osakkeet ja osuudet	915 638,58	892 429,04
Muut lainasaamiset	35 639,21	35 349,05
Muut saamiset	404 113,20	381 603,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	80 724,28	76 027,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 037 355,50	10 411 879,76
Vaihto-omaisuus	307 562,39	334 742,35
Saamiset	5 837 906,15	4 622 006,60
Pitkäaikaiset saamiset	1 440 646,47	1 411 071,82
Lyhytaikaiset saamiset	4 397 259,68	3 210 934,78
Rahoitusarvopaperit	1 051,58	2 864,73
Rahat ja pankkisaamiset	5 890 835,38	5 452 266,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ	103 696 396,46	102 732 379,73

VASTATTAVAA	2015	2015
OMA PÄÄOMA	28 423 809,40	25 473 243,90
Peruspääoma	26 730 788,96	26 730 788,94
Arvonkorotusrahasto	127 092,00	127 092,00
Muut omat rahastot	484 424,06	465 070,97
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 855 618,95	-4 000 181,88
Tilikauden yli-/alijäämä	2 937 123,33	2 150 473,87
VÄHEMMISTÖOSUUDET	217 879,24	189 503,78
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	766 736,95	724 480,02
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	766 736,95	724 480,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	108 805,15	98 995,45
VIERAS PÄÄOMA	74 179 165,72	76 246 156,58
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	58 658 308,22	61 331 991,20
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	80 546,27	80 546,27
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 202 846,66	4 967 948,85
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 237 464,57	9 865 670,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	103 696 396,46	102 732 379,73

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatioita oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä:

- tilinpäätöksen laatimista
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavaa
- henkilöstöä
- konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poisto-suunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

4.1.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Suonenjoen Pankkilaa, koska kaupungin omistusosuus on sama kuin kaupungin osuus yhtiön omasta pääomasta.

Kuntayhtymistä jätetty yhdistelemättä Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymä ja Pohjois-Savon Liitto sekä osakkuusyhteisö Savo Grow Oy, koska niiden vaikutus konsernitaseeseen on epäolennainen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellisesti pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen välisiä eliminoitavia eriä ovat olleet konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

4.1.4. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Yleishallinto	1 003 161	14 007	987 383	939 209
Sosiaali- ja terveystoimi	26 858 166	30 609 847	3 134 643	2 922 017
Opetus- ja kulttuuritoimi	2 852 053	1 751 003	1 183 490	1 154 336
Yhdyskuntapalvelut	3 485 873	2 153 361	634 822	658 185
Muut palvelut	4 514 620	2 590 715	1 888 396	2 193 799
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	38 713 872	37 118 933	7 828 735	7 867 546

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot

Verotulojen erittely

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Kunnan tulovero	21 088 797	21 377 487
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 571 611	1 666 492
Kiinteistövero	1 831 545	1 673 899
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	24 491 952	24 717 878

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)	19 737 466	18 548 272
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 145 132	5 082 852
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-418 177	-651 978
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	24 464 421	22 979 146
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	24 464 421	22 979 146

Palvelujen ostojen erittely

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	24 748 650	24 992 225
Muiden palvelujen ostot	3 928 912	3 594 268
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	28 677 562	28 586 493

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät**Satunnaisten tuottojen erittely**Suonenjoen Kaupunki**2016** **2015**

Satunnaiset tuotot

Sisä-Savon Seutuyhtymän nettovarallisuuden tilitys 297 805*Satunnaiset tuotot yhteensä* 297 805**Pakolliset varaukset****Pakollisten varausten muutokset**Suonenjoen Konserni**2016** **2015**Suonenjoen Kaupunki**2016** **2015**Muut pakolliset varaukset 1.1. 724 480 672 054Lisäykset tilikaudella (+) 42 257 52 426

Vähennykset tilikaudella (-)

Muut pakolliset varaukset 31.12. 766 737 724 480

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuut ja varhennetun eläkkeen eläkealeneman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet

Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**Suonenjoen Kaupunki**2016** **2015**

Muut toimintatuotot

Maa- ja vesial. myyntivoitot 19 047 28 017Rakennusten myyntivoitot 346 159

Muut myyntivoitot

Myyntivoitot yhteensä 19 047 374 176Suonenjoen Kaupunki**2016** **2015**

Muut toimintakulut

Tonttien myyntitappiot

Muut myyntitappiot 981 13 199*Myyntitappiot yhteensä* 981 13 199Suonenjoen Kaupunki**2016** **2015**Osinkotuotot muista yhteisöistä 248 871 490 442Peruspääoman korot kuntayhtymiltä 41 919 42 101*Yhteensä* 290 790 532 543

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suonenjoen kaupunginvaltuusto päätti poistoaajoista 10.12.2012, § 79.

Poistotapa	Ennen 31.12.2012 valmistuneet kohteet	1.1.2013 tai sen jälkeen valmistuvat kohteet	
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5-20 vuotta	2-20 vuotta
ATK-ohjelmisto	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	30 vuotta
Taloussrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännös	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännös	10-20 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännös	7 %	7 %
Viemäriverkko	menojäännös	7 %	7 %
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännös	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännös	-	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännös	20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menojäännös	20 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännös	10 %	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännös	5-10 %	20 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	menojäännös	25-30 %	25 %
Muut liikkuvat työkoneet	menojäännös	25 %	25 %
Muut raskaat koneet	menojäännös	20-30 %	25 %
Muut kevyet koneet	menojäännös	30 %	25 %
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	menojäännös	30-40 %	25 %
Atk-laitteet	menojäännös	40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	menojäännös	30-40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

4.1.5. TASEEN LIITETIEDOT, vastaavaa

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Poistamaton hankintameno 1.1.2016	Lisäykset tilikauden aikana	Rahoitusosuudet tilikaudella	Vähennykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankintameno 31.12.2016	Arvonkorotukset	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet									
Aineettomat oikeudet	86 150	3 500			0	-34 683	54 967	0	54 967
Muut pitkävaik.									
Menot	630 138	180 092		0	0	-86 667	723 563	0	723 563
Yhteensä	716 288	183 592		0	0	-121 350	778 530	0	778 530
Aineelliset hyödykkeet									
Maa- ja vesialueet	7 342 551	48 402		-9 413			7 381 540	127 092	7 381 540
Rakennukset	31 339 385	128 937	0		91 637	-1 406 832	30 153 128	0	30 153 128
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 305 030	261 952				-584 457	3 982 525	0	3 982 525
Koneet ja kalusto	470 184	77 909		-1 061		-255 807	291 224	0	291 224
Muut aineelliset hyödykkeet	93 306						93 306	0	93 306
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	368 759	2 024 298			-280 048		2 113 009	0	2 113 009
Yhteensä	43 919 215	2 541 499	0	-10 474	-188 411	-2 247 096	44 014 732	127 092	44 014 732

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankintameno 1.1.2016	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
Osakkeet ja osuudet				
Tytär-yhteisö-osakkeet ja osuudet	4 698 663			4 698 663
Kunta-yhtymä-osuudet	4 678 051			4 678 051
Muut osakkeet ja osuudet	514 936			514 936
JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
Muut laina-saamiset tytäryhteis.	4 921 182		-72 000	4 849 182
Muut saamiset muilta	113 686	22 510		136 196
Yhteensä	14 926 519	22 510	-72 000	14 877 029

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.2016	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2016	Kunnan osuus ky:n perus- pääomasta	Ero
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	166 374			166 374	166 374	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	3 942 729			3 942 729	4 203 139	260 410
Savon koulutuskuntayhtymä	247 058			247 058	254 421	7 363

KONSERNIRAKENNE

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Suonenjoen vuokratilat	Suonenjoki	100 %	100 %	540	12 485	0
Kiint. Oy Tervalankatu 4	Suonenjoki	70 %	70 %	109	68	0
Suonenjoen Vesi Oy	Suonenjoki	100 %	100 %	3 672	14 955	-405
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As.Oy Suonenjoen Pankkila	Suonenjoki	51,50 %	51,50 %	132	2	-0,2
Kuntayhtymät						
Sisä-Savon terveydenhuollon ky	Suonenjoki	67,60 %	67,60 %	261	2 078	0
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Kuopio	3,8641 %	3,8641 %	4 146	14 676	168
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	2,0856 %	2,0856 %	952	457	59
Vaalijalan kuntayhtymä	Nenonpelto	1,7471 %	1,7471 %	187	364	5
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Itä-Suomen päihdehuollon ky	Tuustaipale	0,9156 %	0,9156 %	17	6	-1
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	2,92 %	2,92 %	24	13	0,3

Arvonkorotukset	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	127 092	127 092	127 092	127 092
Arvonkorotukset (+)	0	0		
Arvonkorotusten purku (-)	0	0		
Arvo 31.12. *)	127 092	127 092	127 092	127 092
Rakennukset				
Arvo 1.1.	0	0	0	0
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12.	0	0	0	0
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>	<u>127 092</u>

*) Pohjois-Savon ammattioppilaitoksen vastikkeetta luovutettu maa-alue 1.8.2002.

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Maa- ja vesialueet erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	12 348	11 916	12 348	11 916
Muut maa- ja vesialueet	7 695 332	7 644 805	7 369 193	7 330 636
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<u>7 707 680</u>	<u>7 656 721</u>	<u>7 381 540</u>	<u>7 342 551</u>

Saamisten erittely	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		21 076		21 476
Lainasaamiset	4 849 182		4 921 182	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<u>4 849 182</u>	<u>21 076</u>	<u>4 921 182</u>	<u>21 476</u>

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä	2016		2015	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Myyntisaamiset		65 277		51 349
Lainasaamiset				
Muut saamiset		1 254 413		605 421
Siirtosaamiset		39 427		39 427
<i>Yhteensä</i>	<u>0</u>	<u>1 359 116</u>	<u>0</u>	<u>696 197</u>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<u>4 849 182</u>	<u>1 380 192</u>	<u>4 921 182</u>	<u>717 673</u>

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	39 427	39 435	39 427	39 427
Kelan korvaus TTH:sta	48 845	49 095		
EU-tuet ja avustukset	0	5 750		
Muut tulojäämät	261 038	323 114	67 974	42 749
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<u>349 310</u>	<u>417 394</u>	<u>107 401</u>	<u>82 176</u>
<i>Lyhytaik. Siirtosaamiset yhteensä</i>	<u><u>349 310</u></u>	<u><u>417 394</u></u>	<u><u>107 401</u></u>	<u><u>82 176</u></u>

4.1.6. TASEEN LIITETIEDOT, vastattavaa

Oman pääoman erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Lisäykset (+)	0			
Vähennykset (-)	0			
Peruspääoma 31.12.	26 730 789	26 730 789	26 730 789	26 730 789
Arvonkorotusrahasto 1.1.	127 092	127 092	127 092	127 092
Lisäykset tilikaudella (+)				
Vähennykset tilikaudella (-)				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	127 092	127 092	127 092	127 092
Muut omat rahastot				
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 1.1.	465 071	454 382	0	0
Siirrot rahastoon	19 483	10 689		
Siirrot rahastosta	-130			
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 31.12.	484 424	465 071	0	0
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	-1 849 709	-5 076 023	335 546	-1 169 852
Siirto vahinkorahastoon		9 472		
Edel. tilikauden virheen oikaisu	-5 910	1 066 368		
Peruspääoman alentaminen				
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-1 855 619	-4 000 183	335 546	-1 169 852
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	2 937 123	2 150 474	3 129 482	1 505 398
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<u><u>28 423 809</u></u>	<u><u>25 473 244</u></u>	<u><u>30 322 909</u></u>	<u><u>27 193 427</u></u>

Vaalijalan kuntayhtymän omistusosuus on muuttunut v. 2016 (1,8073 % -> 1,7471 %)

Pitkäaikaiset velat

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 225 554	17 523 559
	<u>16 225 554</u>	<u>17 523 559</u>

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä esitetään velat , jotka erääntyvät 1.1.2022 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015	2016	2015
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravast. käyttämättöm. tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvast.	752 326	717 508		
Muut pakolliset varaukset	14 411	6 972		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<u>766 737</u>	<u>724 480</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Vieras pääoma

Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä	2016		2015	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saadut ennakot				
Ostovelat		128 396		136 950
Muut velat *)	248 600		248 600	
Siirtovelat		135 995		53 899
<i>Yhteensä</i>	<u>248 600</u>	<u>264 392</u>	<u>248 600</u>	<u>190 849</u>

*) Koroton velka Sisä-Savon terveydenhuollon kuntayhtymältä.

Muut velat**Muiden velkojen erittely**

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	293 908	296 806
<i>Muut velat yhteensä</i>	<u>293 908</u>	<u>296 806</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		0		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	4 330 204	4 619 091	1 733 317	1 773 194
Korkojaksotus	125 392	128 660	46 890	45 421
Muut menojäämät	1 648 091	1 190 687	665 637	473 658
<i>Lyhytaik. siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 103 687</u>	<u>5 938 438</u>	<u>2 445 844</u>	<u>2 292 273</u>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>6 103 687</u>	<u>5 938 438</u>	<u>2 445 844</u>	<u>2 292 273</u>

4.1.7. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Leasingvastuiden yhteismäärä**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	168 443	150 686	97 474	77 369
Myöhemmin maksettavat	327 773	172 638	240 472	89 236
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	<u>496 216</u>	<u>323 324</u>	<u>337 947</u>	<u>166 605</u>

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	26 089 076	26 089 076	23 297 264	23 297 264
Jäljellä oleva pääoma	22 082 433	22 435 714	19 683 782	20 037 063
Takaukset muiden puolesta **)				
Alkuperäinen pääoma	3 477 099	3 477 099	3 296 452	3 296 452
Jäljellä oleva pääoma	1 058 082	1 009 662	1 010 022	961 602

*) Kaupungin takausvastuut Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen lainoista on yhteensä 9.812.191€ ja Kiinteistö Oy Tervalankatu 4:n lainoista 59.091€. Vuodesta 2014 alkaen uutena takauksena on Suonenjoen Vesi Oy:n lainan takaus, joka on 9.812.500€.

**) Jättekukon takausvastuu 180.171€. Kaupungin takausvastuut Suonenjoen seudun vanhus-tenkotiyhdistyksen lainasta on yhteensä 470.705€ ja Lempyyn vesihuolto-osuuskunnan lainoista on yhteensä 303.675€.

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2016	2015
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	35 634 414	35 380 464
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	26 599	25 212

Johdannaissopimukset

	2016	2015
KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj *)	15 000 000	15 000 000
Sopimus no. 678684 Nordea **)		130 000
<i>Johdannaissopimukset yhteensä</i>	<u>15 000 000</u>	<u>15 130 000</u>

*) Sopimuksen päättymispäivä 20.12.2031

**) Sopimuksen päättymispäivä 3.10.2016

KSWAP014/15 Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 20.12.2023.

Uudistetussa koronvaihtosopimuksessa on kiinteä korko 1,635%, kun se aikasemmin oli 2,560%.

Kuntajohdannaisten markkina-arvotodistus per 31.12.2016

Nimellisarvo 15 000 000 €

Markkina-arvo - 2 163 327 €

Muut vastuusitoumukset

Asuntorahaston myöntämä avustus Veljeskodin perusparantamiseen. Asuntoa, jonka perusparantamiseen avustus on myönnetty, on käytettävä päätöksessä mainittuun erityisryhmään kuuluvaan vuokra-asumiseen 20 vuotta avustuksen ensimmäisen erän maksamisesta lukien. Ensimmäinen erä on saatu 4.8.2006. Avustuksen kokonaismäärä on 898.268 euroa. Vuonna 2014 on jouduttu palauttamaan 33.489 € ja vuonna 2016 36.280 € ARA:lle Veljeskodin palveluasuntojen muutoksesta johtuen.

4.1.8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2016	2015
Yleishallinto	57	38
Sosiaali- ja terveystoimi	124	128
Opetus- ja kulttuuritoimi	286	269
Yhdyskuntapalvelut	11	29
Muut palvelut	21	23
Liiketoiminta	0	0
<i>Yhteensä</i>	<u>499</u>	<u>487</u>

Henkilöstökulut

	2016	2015
Palkat ja palkkiot	13 376 936	13 252 104
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 340 469	3 412 214
Muut henkilösivukulut	799 482	764 003
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-256 898	-240 245
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<u>17 259 990</u>	<u>17 188 076</u>
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	19 386	29 318
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<u>17 279 375</u>	<u>17 217 394</u>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2016	2015
Suomen Keskusta	3 654	3 931
Kansallinen Kokoomus	537	675
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	1 537	1 704
Vasemmistoliitto	1 484	1 614
Perusuomalaiset	201	297
Suomen Kristillisdemokraatit	441	474
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>7 854</u>	<u>8 694</u>

Tilintarkastajien palkkiot

BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 318	11 140
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	816	1 260
Muut palkkiot	720	
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>16 854</u>	<u>12 400</u>

4.1.9. LIITETIETOJEN ERITTELYT

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Poistonalaiset investoinnit	1 648 576	2 676 689	3 100 400	2 532 000	7 729 000
Rahoitusosuudet	150 888		209 000		
Investointien omahankintameno	1 497 688	2 676 689	2 891 400	2 532 000	7 729 000
Suunnitelman mukaiset poistot	3 060 679	2 368 446	2 600 000	2 700 000	2 800 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot	2 705 825				
Poistonalaisten investointien omahankintameno	3 465 355				
Ero	-759 530				
Poikkeama -%	-22 %				
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:	-28 %				
Jos eroa verrataan investointeihin:	-22 %				
Eli sumupoistot ovat investoinneista:	78 %				

Muut taloudelliset vastuut

Eritellään liitetiedoissa esitetyt vastuut

	Suonenjoen Kaupunki	
	2016	2015
Leasingvastuut		
Kaupunki		
Kuntarahoitus Oy	21 977	
Danske Bank Oy	72 582	72 361
Tukirahoitus Oy	2 916	5 009
Leasingvastuut yhteensä	<u>97 474</u>	<u>77 369</u>

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot

	Arvonlisä- verot *)	Oman käytön veron peruste **)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)	ALV- vastuu ***)
			2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Vuonna 2008 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	20 342	0	2 034	4 068	6 102	8 136	10 171	12 205	14 239
Vuonna 2009 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	1 164 374	0	232 875	349 312	465 749	582 187	698 624	815 062	931 499
Vuonna 2010 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	521 233	0	156 370	208 494	260 617	312 740	364 863	416 987	469 110
Vuonna 2011 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	714 054	0	285 622	357 027	428 433	499 838	571 244	642 649	
Vuonna 2012 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	400 527	0	200 263	240 316	280 369	320 421	360 474		
Vuonna 2013 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	72 310	0	43 386	50 617	57 848	65 079			
Vuonna 2014 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	1 692 988	0	1 185 091	1 354 390	1 523 689				
Vuonna 2015 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	245 756		196 605	221 181					
Vuonna 2015 valmistuneet									
Rakennukset yhteensä	434 237	0	390 813						
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.			2 693 059	2 564 224	3 022 807	1 788 402	2 005 376	1 886 902	1 414 848

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

***) Sarakkeet Arvonlisäverot ja Oman käytön ALV yhteensä

1.1.2008 alkaen kymmenen vuoden oikeisuvelvollisuus, mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

5. Allekirjoitukset ja merkinnät

SUONENJOEN KAUPUNKI

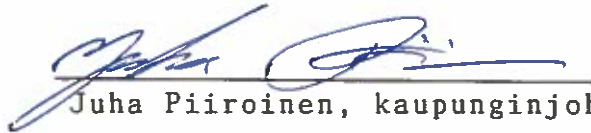
SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 2016 ALLEKIRJOITUKSELLAAN VAHVISTAVAT

Suonenjoella 20.3.2017

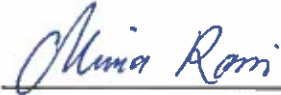
KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Erkki Paukkunen, puheenjohtaja

Juha Piironen, kaupunginjohtaja

Minna Rossi, jäsen

Annmarie Korhonen, jäsen

Kirsi Nuutinen, jäsen

Mikko Suihkonen, jäsen

Tiia Laitinen, varapuheenjohtaja

Olli Ikonen, jäsen

Minna Ropponen-Korhonen, jäsen

Jouko Hänninen, jäsen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Suonenjoella 19.4. 2017

BDO Audiator Oy

Aki Rusanen
JHTT; HTM

6. Luettelot ja selvitykset

6.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	atk-tulosteena
Pääkirja	atk-tulosteena
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	

Tositelajit

001	Muistiot
010	Tiliotetositteet
020	Myyntireskontra, suoritukset
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
407	Kierrätettävät laskut
501	Toimeentulotuki
601	Kansalaisopisto
603	Sosiaalilautakunta
604	Kotihoito
607	Tekninen osasto
609	Yleishallinto
613	Koulutuslautakunta
614	Vapaa-ajan lautakunta
616	Tilojen vuokrat
617	Asuntojen vuokrat
642	Tontinvuokrat
654	Päivähoitomaksut
682	Vanhustyön laskutus
703	Sosiaalilautakunta/ sisäinen
707	Tekninen osasto/ sisäinen
709	Yleishallinto/ sisäinen
713	Koulutuslautakunta/ sisäinen
714	Vapaa-ajan lautakunta/ sisäinen
716	Tilojen vuokrat/ sisäinen
717	Asuntojen vuokrat/ sisäinen

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään ikuisesti
Pääkirjat, päiväkirjat säilytetään 10 vuotta
Tilitositteet säilytetään 10 vuotta